

Anna Kavan

buz

Çeviren: Selahattin Özpalaşyıklar

ROMAN

Y A P I K R E D İ Y A Y I N L A R I

BUZ

Anna Kavan (Helen Woods), 1901'de bir İngiliz ailesinin çocuğu olarak Fransa, Cannes'da doğdu. Zengin bir baba ile çocuğunu hem ezen hem de inkâr eden bir annenin kızıydı. 14 yaşındayken babası, ona "hayat boyu yalnızlık" bırakarak öldü. Kavan'm müreffeh ama sevgisiz çocukluğu Avrupa ve California'da geçti. Yazmaya ilk kocası Donald Ferguson'la birlikte yaşadığı Burma'da (şimdiki Birmanya) başladı. *Anna Kavan* adını "Women's Liberation için öncü bir çaba" olarak nitelenen *Beni Rahat Bırak* romanının kadın kahramanından aldı. *Kavan*, kahramanın nefret ettiği ve küçümsediği kocasının soyadıydı. (Bu soyadı, ayrıca, Kavan'm hayran olduğu Kafka'ya da açık bir göndermeydi.)

Yaptığı iki evlilik de başarısızlıkla sonuçlanan Anna Kavan, 1925'ten ölümüne kadar iyileşmez bir eroin bağımlısıydı. 1968'de Londra'daki evinde kalp krizi sonucu ölmüş olarak bulunduğu, elinde yazdıklarında "bazuka" adıyla geçen şiringası vardı.

Anna Kavan, egzotik hayatını yazdıklarına yedirişi, düş dünyası ve kâbus dolu muhayyilesi dolayısıyla sık sık benzetilip kıyaslandığı Anaïs Nin gibi kültleşmiş bir yazar. Düş, mesel, alegori ve masal gibi araç-formlar kullanarak otobiyografik yanları belirgin, ama iyi sindirilmiş, öykü ve romanlar yazdı. *Buz*, sağlığında yayımlanan en son kitabı ve en iyi üç romanının en iyisi (diğerleri *Kartal Yuvası* ve *Sen Kimsin?*).

Başlıca eserleri: Helen Ferguson adıyla: *Let Me Alone* (1930, Beni Rahat Bırak); *The Dark Sisters* (1930, Esmer Kızkardeşler); *Rich Get Rich* (1937, Zengin Zengini Alsın). Anna Kavan adıyla: *Asylum Piece and Other Stories* (1940, Tımarhane Parçası ve Başka Öyküler); *I Am Lazarus* (1945, Ben Lazarus'um); *Sleep Has His House* (1948, Uykunun Evi Vardır); *Eagle's Nest* (1957, Kartal Yuvası); *Who Are You?* (1963, Sen Kimsin?); *Ice* (1967, Buz).

ANNA KAVAN

Buz

ÇEVİREN:
SELAHATTİN ÖZPALABIYIKLAR

ROMAN

Edebiyat - 34
ISBN 975-363-198-7

Buz / Anna Kavan
Özgün Adı: Ice
Çeviren: Selahattin Özpabalıyıklar

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1993
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
1. Baskı, İstanbul, Eylül 1993

İstiklal Caddesi, No: 285-287 Kat: 5 B Blok
Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: 293 08 24 (4 hat) Faks: 293 07 23

Kapak Düzeni: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Baskı: Şefik Matbaası

bir

Kaybolmuştum, alaca karanlık çoktan çökmüştü, saatlerdir araba sürüyordum ve benzinim nerdeyse bitmek üzereydi. Karanlık içindeki bu ıssız tepelerde yolda kalmak düşüncesi korkutuyordu beni, bu yüzden bir işaret direği görünce sevindim ve motoru durdurup yokuş aşağı inerek bir benzinciye girdim. Görevliyle konuşmak için bir pencere açtığımda dışardaki hava öylesine soğuktu ki yakamı kaldırdım. Adam depoyu doldururken havadan bahsediyordu. "Bu ayda böyle soğuk görmedim hiç. Hava raporu berbat bir don olacak diyor." Hayatımın çoğu yurtdışında geçmişti, askerlikle ya da uzak bölgelerin keşfiyle: ama tropik bölgelerden yeni gelmiş olduğum ve donların benim için fazla bir anlamı olmadığı halde, adamın sözlerinin uğursuz sadası beni çarpmıştı. Anlaşma kaygısıyla, gitmekte olduğum köyün yolunu sordum. "Karanlıkta asla bulamazsınız, işlek yolun dışındadır. Bu dağ yolları da buzlanınca tehlikeli olur." Bu şartlarda ancak bir aptalın araba kullanacağını ima eder gibiydi, bayağı rahatsız etti beni bu. Bu yüzden, karışık talimatlarını keserek, parasını ödedim ve yola koyuldum, son kez uyarmak için "Şu buza dikkat edin!" diye bağırışını da duymazdan geldim.

Şimdi hava iyice kararmıştı, çok geçmeden de şimdiye kadarkinden daha umutsuz biçimde kayboldum. Adamı dinlemem gerektiğini biliyordum, ama aynı zamanda onunla hiç konuşmamış olmayı istiyordum. Bilinmez bir sebeple, söyledikleri beni tedirgin etmişti; bütün bu sefer için kötü bir kehanet gibiydiler, bu sefer için yola çıktığıma pişman olmaya başlıyordum.

Bu gezi konusunda baştan beri kuşkuvarım vardı. Daha önceki gün varmıştım, ve taşradaki dostları ziyaret etmek yerine şehirdeki işlere bakıyor olmalıydım. Bu kızı görmek için duyduğum zorlamayı anlamıyordum, dışarda olduğum bütün zaman boyunca düşüncelerimde olmuştu o, ama dönüşümün sebebi o değildi. Dünyanın bu bölümünde ortaya çıkmak üzere olan esrarengiz bir tehli-

ke söylentilerini araştırmak için geri dönmüştüm. Ama buraya varmamla birlikte bir saplantı haline geldi o, sadece onu düşünebiliyordum, onu hemen görmek zorunda olduğumu hissediyordum, başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Bunun tamamen mantıksız olduğunu biliyordum elbette. şimdiki tedirginliğim de öyleydi: kendi ülkemde başıma bir dert gelecek değildi herhalde; yine de yol aldıkça giderek daha da kaygılanıyordum.

Gerçeklik benim için her zaman bilinmez nitelikte birşey olmuştu. Zaman zaman rahatsız edici olabiliyordu bu. Mesela şimdi. Kızı ve kocasını daha önce ziyaret etmiştim, ve evlerinin çevresindeki huzurlu, müreffeh görünümlü kırsal bölgenin canlı bir anısını saklıyordum. Ama bu hatıra, yolda kimseye rastlamadan, bir köye gelmeden, bir yerde ışık görmeden yol aldıkça, hızla soluyor, gerçekliğini kaybediyor, giderek inandırıcılıktan uzak ve belirsiz bir hal alıyordu. Gök siyahtı, önünde yükselen bakımsız çitlerden daha siyah; ve arasına farlar yol kenarındaki binaları gösterdiğinde, bunlar da hep siyah, görünüşe göre boş ve az çok yıkıntı halindeydi. Yokluğumda bütün bölge harabeye dönmüş gibiydi sanki.

Bu genel karışıklıkta onu bulup bulamayacağımı merak etmeye başladım. Köyleri ortadan kaldıran, çiftlikleri harap eden felaket her ne idiyse, burda örgütlü bir hayat devam etmekte olabilir gibi görünmüyordu. Görebildiğim kadarıyla, normale dönmek için hiçbir girişimde bulunulmamıştı. Arazide ne bir yenileme inşaatı ne de çalışma yapılmıştı, tarlalarda da hiç hayvan yoktu. Yolun şiddetle tamire ihtiyacı vardı, çukurlar ihmal edilmiş çitlerin altında biten otlarla dolmuştu, bütün bölge sahipsiz ve ıssız bırakılmış görünüyordu.

Ön cama bir avuç dolusu küçük beyaz taş çarptı ve beni yerimden sıçrattı. Kuzeyde kış geçirmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki bu olguyu tanımayı başaramadım. Dolu biraz sonra kara çevirdi, görüşü azaltıyor ve araba sürmeyi güçleştiriyordu. Keskin bir soğuk vardı, ve bu durumla benim artan tedirginliğim arasında bir bağlantı olduğunu farkediyordum. Garajdaki adam bu zamanda bu kadar soğuk görmediğini söylemişti, benim izlenimime göre de buz ve kar için mevsim çok erkendi. Kaygım birden öyle keskinleşti ki geri dönüp şehre gitmek istedim; ama yol çok dardı, ölü karanlıkta yolun inip çıkan bitmez tükenmez dönemeçlerini izlemeye mecbur kaldım. Yüzey kötüleşiyordu, durmadan daha da dikleşip kayganlaşıyordu. Gözümü dikip dışarı bakarak, arabanın kayıp kontrolden çıktığı, buzlu yamalardan kaçınma çabasında yo-

ğunlaştıkça alışılmadık soğuk başımı ağrıtıyordu. Farlar zaman zaman yol kenarındaki yıkıntılar üzerinden geçtiğinde, o bir anlık görünüş hep şaşırtıyordu beni, ve onu gerçekten gördüğüme emin olamadan kayboluyordu.

Çitlerde dünyadışı bir beyazlık çiçeklenmeye başlıyordu. Bir gedikten geçtim ve gediğin içinden baktım. Işıklarım bir an için kızın çıplak gövdesini gösterdi projektör gibi, bir çocuğunki kadar narin, karın ölü beyazlığı içinde fildişi beyazı, saçları çekilmiş cam kadar parlak. Benim yönüme bakmıyordu. Hareketsiz durmuş, gözlerini yavaşça ona doğru ilerleyen duvarlara dikmişti, ortasında bulunduğu yekpare buzdan, parıldayan, camsı bir çember. Başının çok üzerindeki buz-yarlardan göz kamaştırıcı çakımlar geliyordu; aşağıda, buzun en dıştaki saçakları çoktan ulaşmıştı ona, onu hareketsizleştirmiş, ayaklarının ve ayak bileklerinin üzerinde beton gibi sertleşmişti. Buzun, dizleri ve kalçaları kaplayarak, tırmanıp yükselmesini seyrettim, ağzının açıldığını gördüm, beyaz yüzde siyah bir delik, ince ve acılı çığılığını duydum. Onun için hiç acıma hissetmedim. Tersine, acısını görmekten tarifsiz bir zevk aldım. Duygusuzluğumu uygun bulmuyordum, ama vardı. Çeşitli etkenler birleşerek oluşturmuştu bunu, hafifletici sebep değillerdi gerçi.

Bir zamanlar ona deliler gibi âşıktım, onunla evlenmeye niyetlenmiştim. İronik bir şekilde, o zaman amacım onu dünyanın, ürkekliğinin ve kırılmağının davet eder görüldüğü, duygusuzluktan korumak olmuştu. Aşırı duygulu, çok hassastı, insanlardan ve hayattan korkuyordu; kişiliğı onu sürekli bir korkulu itaat durumunda tutan sadist bir anne tarafından hasara uğratılmıştı. Yapmam gereken ilk şey güvenini kazanmaktı, bu yüzden ona karşı hep nazıktım, duygularımı zaptetmeye dikkat ediyordum. O kadar zayıftı ki, dansettiğimiz zamanlar, onu sıkıca tutarsam incineceğinden korkuyordum. Çıkık kemikleri gevrek görünüyordu, dışarı fırlamış bilek kemiklerinin benim için özel bir çekiciliğı vardı. Saçları şaşırtıcıydı, gümüş beyazı, albino saçı, ayışığı gibi parlıyordu, ayışıklı Venedik camı gibi. Ona camdan bir kızmış gibi davranıyordum; ancak ara sıra, o da güçbela, gerçekmiş gibi görünüyordu. Bana duyduğu korkuyu derece derece kaybediyordu, çocuksu bir muhabbet gösteriyordu, ama çekingen ve kaçamak davranmayı sürdürüyordu. Bana güvenilebileceğini ona ispat ettiğimi düşünüyordum ve beklemeye razıydım. Beni kabul etmek üzereymiş gibiydi, yine de toyluk, duygularının içtenliğini değerdendirme

zorlaştırıyordu. Gerçi şimdi evli olduğu adam için beni ansızın terketti ama, muhabbeti belki de büsbütün yapmacık değildi.

Ama bu travmatik deneyimin sonuçları çektiğim uykusuzlukta ve başağrılarında hâlâ görülüyordu. Bana yazılan ilaçlar, onun daima narin gövdesi kırıklar, çürükler içinde, çaresiz bir kurban olarak görüldüğü dehşetli düşler doğuruyordu. Bu düşler sadece uykuyla sınırlı değildi, ayrıca onlardan hoşlanmaya başlamış olmam da acınacak bir yan etkiydi.

Görüş mesafesi açılmıştı, gece hava daha az karanlık değildi, ama kar durmuştu. Dik bir tepenin doruğunda bir kalenin kalıntılarını görebiliyordum. Kule dışında fazla birşey kalmamıştı kaleden, onun da içi harap olmuştu, boş pencere oyukları siyah açık ağızlar gibi görünüyordu. Burası belli belirsiz tanıdık gibiydi, yarım yamalak hatırladığım birşeyin çarpılmış hali gibi. Burayı tanıyor gibiydim, daha önce gördüğümü sanıyordum, ama emin olamıyordum, çünkü sadece yazın gelmişim buraya, herşey tamamen farklı görünüyordu o zaman.

O sırada, adamın davetini kabul ettiğim zaman, beni çağırışında gizli bir güdü olduğundan şüpheleniyordum. Bir ressamdı, önemli değil, sadece bir hevesli; şu görünüşte bir iş yapmadıkları halde her zaman bol parası olanlardan biri. Herhalde bir kişisel geliri vardı; ama ben onun görüldüğünden başka birşey olduğundan şüpheleniyordum. Karşılıklıdaki sıcaklık beni şaşırttı, bundan daha dost canlısı olamazdı. Herşeye rağmen tetikteydim.

Kız çok az konuşuyordu, onun yanında ayakta duruyordu, uzun kirpiklerinin arasından kocaman gözlerle yan yan bakıveriyordu bana. Varlığı, nasıl olduğunu pek bilmiyorum ama, beni kuvvetle etkiliyordu. Onlarla konuşmayı zor buluyordum. Ev bir kayın ormanının ortasındaydı, bir dolu yüksek ağaç evi öyle yakından çevrelemişti ki aslında ağaç tepelerinde gibiydik, her pencerenin dışında kırılan sık yeşil yaprak dalgaları. Uzak bir tropik adanın ormanlarındaki ağaçlarda yaşayan ve İndri denen, hemen hemen tükenmiş, şarkı söyleyen iri bir maki soyunu düşünüyordum. Bu nerdeyse efsanevi yaratıkların nazik ve sevgi dolu tavırları ve garip ezgili seslerinin büyük bir etkisi olmuştu üzerimde, onlardan bahsetmeye başladım, konunun çekiciliğine kaptırdım kendimi. Adam ilgilenmiş görünüyordu. Kız hiçbir şey demiyordu, biraz sonra da öğle yemeğine bakmak için yanımızdan ayrıldı. O gider gitmez konuşmamız bir anda rahatladı.

Yaz ortasıydı, hava çok sıcaktı, hışırdayan yapraklar hemen

dışarda tatlı, serin bir ses çıkarıyordu. Adamın samimiyeti sürüyordu. Onu yanlış değerlendirmiştim galiba, kuşkularımdan utanmaya başladım. Adam bana geldiğime sevindiğini söyledi, sonra kızıdan konuşarak devam etti. "Müthiş ürkek ve sinirli, dış dünyadan birini görmek ona iyi geliyor. Burda çok yalnız." Hakkımda neler bildiğini, kızın ona neler anlattığını merak etmekten kendimi alamıyordum. Savunmada kalmak çok saçma görünüyordu; ama dostane konuşmasına verdiğim karşılıkta hâlâ biraz ihtiyat vardı.

Onlarla birkaç gün kaldım. Kız yoluma çıkmamayı sürdürüyordu. Adam da orda olmadıkça onu göremiyordum. Güzel sıcak hava devam ediyordu. Kız omuzlarını ve kollarını açıkta bırakan kısa, ince, çok sade giysiler, çorapsız ayaklarına da çocuk sandaletleri giyiyordu. Saçları gün ışığında parılıyordu. Görünüşünü unutamayacağımı biliyordum. Onda belirgin bir değişikliği farkettim, epeyce artmış bir güven. Daha sık gülümsüyordu, bir kere de bahçede şarkı söylediğini duydum. Adam onu çağırdığında koşarak geldi. Onu ilk kez mutlu görüşümdü bu. Ancak benimle konuşurken hâlâ biraz sıkıntılıydı. Ziyaretimin sonuna doğru adam onunla yalnız konuşup konuşmadığımı sordu. Konuşmadığımı söyledim. Dedi ki: "Gitmeden onunla biraz konuş. Geçmişten endişeli. Seni mutsuz ettiğinden korkuyor." Demek ki biliyordu. Anlatılacak herşeyi ona anlatmış olmalıydı kız. Fazla birşey değildi elbette. Ama olup bitenleri adamla tartışmayacaktım, kaçamak birşeyler söyledim. Konuyu ustaca değiştirdi: ama daha sonra tekrar döndü. "Keşke onu rahatlatseydin. Onunla özel konuşabilmen için bir imkân sağlayacağım." Bunu nasıl yapacağını göremedim, çünkü ertesi gün onlarla geçireceğim son gündü. Akşam üzeri ayrılıyordum.

O sabah, o güne kadarkilerin en sıcakıydı. Havada gökgürültüsü vardı. Kahvaltı zamanı bile sıcak eziciydi. Çok şaşırtıcı ama, bir gezinti önerdiler. Çevredeki güzel yerlerden birini görmeden ayrılmamalıydım. Bir tepeden söz ediliyordu, meşhur bir manzarası varmış: adını duymuştum. Yola çıkacağımı hatırlattığımda sadece kısa bir yolculuk olduğu, çantamı hazırlamaya bolca zamanım olacak şekilde geri döneceğimiz söylendi. Bu düzenlemede kararlı olduklarını gördüm ve kabul ettim.

İstila korkusunun olmadığı uzak bir dönemden kalmış eski bir kalenin yakınında yemek için bir piknik yemeği aldık yanımıza. Ormanların derininde yol bitiyordu. Arabayı bıraktık ve yola yaya devam ettik. Durmadan artan sıcakta acele etmek istemiyordum

geride kalıyordum, ağaçların bitimini gördüğümde de gölgeye oturdum. Adam geldi, tutup ayağa kaldırdı beni. "Gel hadi! Göreceksin, tırmanmaya degecek." Coşkusu beni, doruğa varan dik ve güneşli bir bayıra tırmanmaya yüreklendirdi, manzaraya gerçekten hayran oldum orda. Hâlâ tatmin olmamış, manzarayı harabenin üstünden görmem için üsteliyordu. Tuhaf bir durumda gibiydi, heyecanlı, nerdeyse hummalı. Tozlu karanlıkta, kule duvarını içten kesen basamaklarda yukarı doğru izledim onu, iri vücudu ışığı kapatıyordu, öyle ki hiçbir şey göremiyordum ve bir basamak eksik olsa boynumu kırabilirdim. Tepede parmaklık yoktu, moloz yığınları arasında dikildik, kolunu sallayarak geniş manzarada değişik şeyleri gösterirken, zemine inen boşlukla aramızda hiçbir şey yoktu. "Bu kule yüzyıllardır bir sınır taşı olmuştur. Bütün tepeleri sıra sıra burdan görebilirsin. Deniz şurda ilerde. Şu da katedralin tepesi. Ötedeki mavi çizgi haliç."

Ben daha yakın ayrıntılarla ilgileniyordum: taş yığınları, tel kangalları, beton bloklar, ve yaklaşan tehlikeyle baş etmek için başka malzemeler. Beklenen krizin mahiyeti için ipucu sağlayacak birşey görmeyi umarak, kenara daha da yaklaştım, ayaklarımın ucundaki korunaksız inişten aşağı baktım.

"Dikkat et!" diye uyardı adam, gülerek. "Burdan kolayca kayabilir ya da dengeni kaybedebilirsin. Mükemmel bir cinayet yeri diye düşünmüşümdür hep." Gülüşü kulağa öyle garip geliyordu ki ona bakmak için döndüm. Konuşarak yanıma çıktı: "Diyelim ki azıcık itiyorum seni... şöyle—" Vaktinde geri adım attım, ama bastığım yeri kaybettim, sendeledim, daha aşağıdaki ufalanan, tehlikeli bir çıkıntıya düşecek gibi oldum. Gülen yüzü, kızgın göğün önünde simsiyah, üzerimde duruyordu. "Düşüş bir kaza olurdu, öyle değil mi? Şahit yok. Olup bitenler için sade benim sözlerim. Bak nasıl rahatsızsın ayaklarının üstünde. Yüksek sana dokunuyor galiba." Yeniden aşağıya indiğimizde terliyordum, giysilerim toza bulanmıştı.

Kız ordaki yaşlı bir ceviz ağacının gölgesindeki otlara kurmuştu sofrayı. Her zamanki gibi az konuşuyordu. Ziyaretim bitmekte olduğu için üzgün değildim; ortalıkta çok fazla gerilim vardı, kızın yakında oluşu çok rahatsız ediciydi. Yemeğimizi yerken ona, saçının gümüşsü parlaklığına, solgun, nerdeyse saydam cildine, çıkık ve gevrek bilek kemiklerine göz atıp durdum.

Kocası eski canlılığını kaybetmiş, biraz somurtkanlaşmıştı. Bir eskiz defteri alıp dolaşmaya çıktı. Huysuzluğunu anlamıyordum.

Uzakta yüklü bulutlar görünüyordu; havada nem hissettim ve çok geçmeden bir fırtına kopacağını anladım. Ceketim yanımdaki çimenlerin üstünde duruyordu; şimdi onu yastık gibi katladım, ağacın gövdesine dayadım ve başımı üstüne koydum. Kız, hemen aşağıdaki otluk yamaca boylu boyunca uzanmıştı, ellerini alınının üzerinde kavuşturmuş, yüzünü ışıktan koruyordu. Hâlâ sessiz, konuşmadan duruyordu, yukarı kalkmış kolları, ter damlacıklarının kırağı gibi parladığı traşlı koltukaltılarının hafif pürtüklerini ve karanlığını sergiliyordu. Giydiği ince giysi çocuksu vücudunun hafif kıvrımlarını gösteriyordu: giysinin altına birşey giymediğini görebiliyordum.

Önümde çömeliyordu, yamacın biraz aşağısında, eti kardan biraz daha az beyazdı. Kocaman buz-yarlar her yandan kapanıyordu. Işık fluoresandı, soğuk, donuk ve gölgesiz bir buz-ışığı. Ne güneş, ne gölgeler, ne hayat, ölü bir soğuk. İlerleyen çemberin merkezindeydik. Onu kurtarmaya çalışmak zorundaydım. "Buraya çık - çabuk!" dedim. Başını çevirdi, ama kımıldamadan, saçları donuk ışıpta kararmış gümüş gibi ipiledi. Ona doğru indim, "O kadar korkma," dedim, "Söz veriyorum, seni kurtaracağım. Kulenin tepesine çıkmamız gerek." Anlamış görünmüyordu, herhalde yaklaşan buzun uğuldayan kükremesi yüzünden duymamıştı. Onu yakaladım, yamaca çektim: kolay oldu, nerdeyse ağırlıksızdı. Harabenin dışında durdum, onu bir kolumla tutuyordum, çevreye baktım ve birden daha yukarı çıkmanın yararsız olduğunu gördüm. Kule muhakkak yıkılacaktı; çökecek ve milyonlarca ton buzun altında hemen unufak olacaktı. Soğuk ciğerlerimi kavuruyordu, buz çok yakındaydı. Kız dehşetle titriyordu, omuzları şimdiden buzlanmıştı; onu daha da yakınımaya çektim, çevresine sıkıca sardım iki kolumu.

Az zaman kalmıştı, ama hiç değilse aynı sonu paylaşacaktık. Buz çoktan yutmuştu ormanı, son ağaç sıraları yarılıyordu. Gümüş saçları ağzıma değdi, üzerime eğiliyordu. Sonra onu kaybettim: ellerim onu bir daha bulamadı. Kırılmış bir ağaç gövdesi, buzun darbesiyle yüzlerce ayak yukarı fırlamış, havalarda dans ediyordu. Bir ışık çakımı oldu, herşey sarsıldı. Valizim, yarı toplanmış, açık yatıyordu yatağın üstünde. Odamın pencereleri hâlâ ardına kadar açıktı, perdeler odanın içinde dalgalanıyordu. Dışarda ağaçların tepeleri dalgalanıyordu, gök kararmıştı. Hiç yağmur görmedim, ama gök gürültüsü hâlâ yuvarlanıp yankılanıyordu, dışarı baktığımda da yeniden şimşek çaktı. Sıcaklık sabahtan beri birkaç derece düş-

müştü. Aceleyle ceketimi giydim ve pencereyi kapadım.

Herşeye rağmen doğru yoldan gidiyordum. Yol, adam boyunu geçmiş budanmamış çitlerin arasından tünel gibi devam ettikten sonra, evin önünde biten karanlık kayın ormanı boyunca kıvrılıyordu. Hiç ışık görünmüyordu. Arazi, geçtiğim öteki yerler gibi, sahipsiz ve yerleşilmemiş görünüyordu. Birkaç kez korna çalıp bekledim. Vakit geçti, yatakta olabilirlerdi. Ordaysa kızı görmem gerekiyordu, orda yapılacak tek şey de buydu. Biraz gecikmeden sonra adam gelip beni içeri aldı. Bu kez beni gördüğüne memnun görünmüyordu, onu uyandırmışsam anlaşılır bir şeydi bu. Sabahlığını giymişti galiba.

Ev elektriksizdi. Önce o gitti, bir el fenerini yakarak. Oturma odasındaki şömüne biraz sıcaklık verdiği halde ceketimi çıkarmadım. Lamba ışığında, ben dışarıdayken adamın ne kadar değiştiğini görünce şaşırđım. Daha ağır, daha sert ve daha kaba görünüyordu; dostane ifadesi kaybolmuştu. Giydiği sabahlık değil, bir üniformanın uzun paltosuymuş, onu alışılmamış gösteriyordu bu. Eski şüphelerim canlandı; burda felaketi daha gelmeden kendi hesabına kullanan biri vardı. Yüzü dost görünmüyordu. Yolumu kaybettiğimi açıklayarak, bu kadar geç geldiğim için özür diledim. Sarhoş olmak üzereydi. Küçük bir masanın üstünde şişeler ve bardaklar duruyordu. "Boşver, işte geldin." Tavrında ya da, yeni ve alaycı bir ton taşıyan, sesinde hiç samimiyet yoktu. Bana bir içki doldurup oturdu, uzun palto dizlerini örtüyordu. Şişkin cep, çıkıntılı kalça aradım, ama paltonun altında öyle birşey görünmüyordu. Karşılıklı içerek oturduk. Kızın ortaya çıkmasını bekleyerek gezilerimden bahsettim. Kızdan hiç belirti yoktu; evin öteki bölümlerinden hiç ses gelmiyordu. Adam ondan bahsetmiyordu, eğlenmiş hınzır görünüşünden kendini bilerek tuttuğunu çıkarabiliyordum. O hoş hatırladığım oda şimdi ihmal edilmiş ve pisti. Tavandan alçılar düşmüştü, duvarlarda patlama etkisiyle açılmış derin yarıklar, yağmurun içeri sızdığı yerlerde siyah lekeler, dışarda da tahribat vardı. Sabırsızlığım kontrol edilemez hale geldiğinde, kızın nasıl olduğunu sordum. "Ölüyor." Tepkime karşı nispet yaparcasına sırtıttı. "Hepimiz gibi." Bu da onun benimle alay etme tarzıydı. Karşılığımızı engellemek niyetinde olduğunu anladım.

Kızı görmeye ihtiyacım vardı; hayati birşeydi bu. "Şimdi gideceğim ve sizi rahat bırakacağım," dedim, "Ama önce bana yiyecek birşey verebilir misiniz? Öğleden beri birşey yemedim." Dışarı gitti ve kaba, dayanılmaz bir sesle yiyecek getirmesi için bağırdı ona.

Dışardaki yıkım bulaşıcıydı ve herşeyi etkilemişti, onların ilişkisi ve odanın görünüşü dahil. Kız bir tepsiyle ekmek, tereyağı, bir tabak jambon getirdi, onun da görünüşünün değişip değişmediğini görmek için dikkatle baktım. Sadece her zamankinden daha ince ve nerdeyse daha saydam görünüyordu. Tamamen sessizdi, onu ilk tanıdığımda olduğu gibi, korkmuş ve geri çekilmiş bir görünüşü vardı. Soru sormaya, onunla yalnız konuşmaya can atıyordum, ama fırsat verilmedi buna. Adam içmeye devam ettiği sürece bizi gözledi. Alkol onu kavgacılaştırmıştı; daha fazla içmeyi reddettiğimde öfkeleni, benimle kavga çıkarmaya kararlıydı. Gitmem gerektiğini biliyordum, ama başım berbat bir şekilde ağrıyor ve beni hareket etmeye isteksizleştiriyordu. Elimi gözlerimin ve alnımın üstüne bastırıp duruyordum. Kız besbelli farketmişti bunu, çünkü odadan bir dakika ayrıldı ve avcunda birşeyle geri döndü, mırıldandı: "Başın için bir aspirin." Adam, bir kabadayı gibi, bağırdı: "Ne fısıldıyorsun ona?" Kızın beni düşünmesinden duygulanmıştım, ona teşekkür etmekten daha fazlasını yapmak isterdim; ama adamın kaşlarını çatıp bakışı öylesine şiddetliydi ki gitmek için ayağa kalktım.

Adam beni geçirmeye gelmedi. Duvarların ve mobilyaların karanlığında yolumu el yordamıyla buldum, dış kapıyı açtığımda soluk bir kar aydınlığıyla yüzyüze geldim. Öylesine soğuktu ki kendimi aceleyle arabaya attım ve kaloriferi açtım. Gösterge tablasının üstünden bakarken, kızın hafifçe ancak "söz ver" ve "unutma" sözlerini yakalayabildiğim birşeyler söylediğini duydum. Farları yakıtım, girişte onu gördüm, ince kollar göğsünün çevresinde kenetli. Yüzü o, elbette ki psikolojik, çocuklukta aldığı yaraların sonucu olan, kurban görünümüne bürünmüştü; bunu gözler ve ağız bölgesindeki aşırı narin, ince, beyaz derideki zedelenmenin mümkün olan en zayıf izi olarak gördüm. Benim için belli bir şekilde çılgınca çekiciydi bu görünüş. Şimdi araba hareket etmeye başlamadan önce güçbela yakalamıştım onu. Marşa, dondurucu soğukta çalışmasını beklemeden, otomatik bir şekilde basıyordum. Aynı anda, optik bir vehim gözüyle baktığım bu anda, evin siyah içi uzayarak siyah bir kol ve el oldu, fırlayıp çıktı ve kız öyle şiddetle kavradı ki dehşete düşmüş beyaz yüzü parçalara ayrıldı ve kız karanlığa yuvarlandı.

İlişkilerindeki çürümeyi unutup geçemezdim. Kız mutluyken bağlarımı koparmış, olayın dışında kalmıştım. Şimdi yeniden onunla dolaşmış, karışmış hissediyordum kendimi.

iki

Kızın evi birdenbire terkettiğini duydum. Nerde olduğunu kimse bilmiyordu. Kocasını dışarı gitmiş olabileceğini düşünüyordu. Sadece bir tahmindir bu. Hiç bilgisi yoktu. Allak bullak olmuşum ve aradı arkasını gelmeyen sorular sordum, ama hiçbir somut bilgi çıkmıyordu. "Senden fazlasını bilmiyorum. Ortadan kayboldu, o kadar, sanıyorum isterse gitmeye hakkı var – özgür, beyaz ve yirmi bir yaşında." Şakacı bir havası vardı, doğruyu söyleyip söylemediğini bilemiyordum. Polis yasadışı bir şeyden şüphelenmiyordu. Başına bir iş geldiğini ya da kendi iradesiyle gitmediğini düşünmek için sebep yoktu. Kendi başına karar verecek yaşıyordu. Sürekli insanlar kayboluyordu; yüzlercesi evini terketmiş ve bir daha görünmemişti, çoğu da mutsuz evli kadınlardı. Evliliğinin parçalanmakta olduğu biliniyordu. Şimdi daha iyi olduğu ve sadece rahat bırakılmak istediği neredeyse kesin gibiydi. Daha fazla araştırma gücendirici olur ve yeni dertlere yol açardı.

Onlar için işe yarar bir görüştü bu, işe girişmemelerini mazur gösteriyordu. Ama ben bunu kabul etmiyordum. Çocukluğunun ilk zamanlarından beri boyun eğmeye şartlandırılmıştı, sistemli bir baskıyla bağımsızlığı yok edilmişti. Kendi başına böyle zorlu bir adım atabilecek güçte olduğuna inanmıyordum: dıştan gelen bir baskıdan şüpheleniyordum. Keşke onu iyi tanıyan biriyle konuşabilseydim, ama hiç yakın arkadaşı olmamış gibi görünüyordu.

Kocasını esrarengiz bir iş için şehre geldi, onu klübümde öğle yemeğine çağırdım. İki saat konuştuk, ama sonunda yeni bir şey öğrenememişim. İsrarla bütün olayı hafife alıyor, kızın gittiğine

memnun olduğunu söylüyordu. "Nörotik davranışı beni nerdeyse delirtiyordu. Dayanabileceğim kadar dayandım. Bir psikiyatriste görünmeyi reddediyordu. Sonunda tek laf etmeden beni yüz üstü bıraktı. Ne açıklama. Ne uyarı." Zarar gören taraf kendisiymiş gibi konuşuyordu. "Beni hiç saymadan kendi bildiğini yapardı, şimdi de ben onu merak etmiyorum. Geri dönmeyecek, bu belli bir şey." Adam evden uzaktayken, eve gidip kızın odasındaki eşyalara bakma fırsatı yakaladım, ama ipucu olabilecek bir şey bulamadım. Sadece her zamanki dokunaklı döküntüler koleksiyonu vardı: porselelen bir kuş; kopuk bir taklit inci dizisi; eski bir çikolata kutusunda hatıra fotoğrafları. İçlerinden birini, bir göl onun yüzünü ve parlayan saçlarını mükemmelen yansıtıyordu bunda, cüzdanıma koydum.

Öyle ya da böyle, onu bulmak zorundaydım; bu gerçek değişmemiştir. İlk kez geldiğimde beni doğruca kıra yönelten o zorlayıcı dürtüyü hissediyordum. Makul bir açıklama yoktu. Bir gerekçe bulamıyordum. Tatmin edilmesi gereken bir çeşit özelemdi.

Bütün işlerimi bıraktım. Bundan böyle işim onu aramak olacaktı. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Hâlâ belli muhtemel bilgi kaynakları bulunabilirdi. Kuaförler. Nakliye rezervasyonlarının kayıtlarını tutan memurlar. Şu kıyıda kalmış karakterler. Böyle insanların sık gittiği yerlere gidiyor, bir konuşma fırsatı görene kadar meyva makinalarıyla oynayarak dikiliyordum. Para işi kolaylaştırıyordu. Sezgi de öyle. Hiçbir ipucu izlenmeyecek kadar zayıf değildi. Yaklaşan felaket onu çabucak bulmayı daha da acil hale getirmişti. Onu kafamdan çıkaramıyordum. Hakkında hatırladığım bütün şeyleri görmemişim. İlk ziyaretim sırasında oturma odalarındaydım, İndrilerden konuşuyordum, gözde konumdan. Adam dinliyordu. O çiçek düzenleyerek oraya buraya dolaşıyordu. Bir dürtüyle, ikisinin makilere benzediğini söyledim, ikisi de dost canlısı ve sevimli, burda ağaçlar altında mutlu yaşıyorlardı. Adam güldü. O dehşete düşmüş göründü ve koşarak camlı balkon kapısından geçti, gümüşü saçları arkasında dalgalandı, çıplak bacakları solgun parladı. Gizli, gölgeli bahçe, gözden uzak ve sessizlik içinde saklanmış, yazın sıcağından kaçmak için hoş ve serin bir sığınaktı. Sonra birden doğadı, korku dolu bir şekilde soğudu. Sık yaprak kütleleri çepeçevre hapishane duvarları oldu, daire biçimli aşılmaz yeşil buz-duvarlar, ona doğru dalga gibi kabaran; duvarların kapanmasından hemen önce, gözlerinin korkmuş titrek parıltısını yakaladım.

Bir kış günü stüdyodaydı, adama çıplak poz veriyordu, kolları zarif bir şekilde yukarı kalkmış. Bu durumu belli bir süre korumak zor olmalıydı, bu kadar sakin kalmayı nasıl başardığını merak ettim; el ve ayak bileklerine bağlı ipleri görene kadar. Oda soğuktu. Pencere camlarında kalın kırağı vardı, dışarda pencere eşiklerine kar yığılmıştı. Adamın üzerinde uzun üniforma ceketi vardı. Kız titriyordu. "Biraz dinlenebilir miyim?" diye sorarken sesinde dokunaklı bir ürperti vardı. Adam kaşlarını çattı, paletini bırakmadan önce saatine baktı. "Tamam. Şimdilik bu kadar yeter. Giyinebilirsin." Onu çözdü. İpler beyaz ette derin kırmızı çemberler bırakmıştı. Kızın hareketleri soğuk yüzünden yavaş ve hantalcaydı, düğmelerle, jartiyerle beceriksizce uğraşıp duruyordu. Adamı rahatsız ediyor gibiydi bu. Yüzü asabi, sertçe arkasını döndü ona. Kız sinirli sinirli ona göz atıp duruyordu, ağzı titrekti, elleri titremesini kesmiyordu.

Başka bir sefer, soğuk bir odada birlikteydiler. Adam, her zamanki gibi, uzun ceketini giymişti. Geceydi, dondurucu sertlikte. Adamın elinde bir kitap vardı, kız birşey yapmıyordu. Üşümüş ve sefil görünüyordu, kırmızı-beyaz ekose astarlı kalın gri bir kabana sarınmıştı. Oda sessiz ve gerilim doluydu. İkisinin de uzun bir süredir konuşmamış olduğu hissedilebiliyordu. Pencerenin dışında, el çırpıma benzer bir sesle bir sürgün kırıldı demir donun içinde. Adam kitabı elinden attı ve bir plak koymak için ayağa kalktı. Kız hemen itiraz etmeye başladı. "Yo, hayır! Şu berbat şarkı olmasın, Allah aşkına!" Adam onu duymazdan geldi, yaptığı şeye devam etti. Pikabın tablası dönmeye başladı. Kaydettiğim maki şarkılarından onlara verdiğim bir plaktı. Bu olağanüstü cengel müziği benim için sevimli, esrarlı ve büyüleyiciydi. Onun içinse bir çeşit işkenneydi besbelli. Kulaklarını elleriyle kapıyor, yüksek notalarda ürüyor, gittikçe daha da çılgın görünüyordu. Plak bitip de adam saniye geçmeden yeniden başlatınca, kız sanki adam ona vurmuş gibi bağırdı, "Hayır! Tekrar dinleyemem!", kendini cihazın üstüne attı, öyle bir sertçe durdurdu ki onu, sesler anlaşılabilir bir feryat halinde kesildi. Adam öfkeyle ona döndü. "Ne halt ettiğini sanıyorsun sen! Sapıttın mı!" "O korkunç plağa dayanamadığımı biliyorsun." Deliye dönmüş gibiydi. "Onu sırf ben bu kadar nefret ettiğim için çalıyorsun..." Gözlerinden başıboş yaşlar boşandı, eliyle dikatsizce ovuşturdu gözlerini.

Adam ona dik dik baktı ve "Sırf sen ağzını açmak istemiyorsun diye ben burda saatlerce sessiz mi oturayım yani?" dedi. Öfkeli

sesi kızgın bir güceniklikle doluydu. "Hem bu günlerde n'oluyor sana? Neden normal insan gibi davranamıyorsun?" Kız cevap vermedi, yüzünü ellerinin arasına indirdi. Parmaklarının arasından gözyaşları damlıyordu. Adam tiksinişmiş bir ifadeyle dik dik baktı ona. "Burda senle kalacağıma hücreye girsem daha iyi. Ama seni uyarıyorum, bunu daha fazla çekemem. Yetti artık. Yaptıkların beni hasta ediyor. Kendini topla, yoksa—" Tehditkâr bir kaş çatışıyla dışarı çıkıp kapıyı ardından çarptı. Bir sessizlik oldu, bu sürede kız, yanakları gözyaşlarıyla ıslak, kaybolmuş bir çocuk gibi dikildi. Daha sonra odada amaçsızca dolaşmaya başladı, pencerenin yanında durdu, perdeyi yana çekti, sonra şaşkınlık içinde bir çığlık attı.

Karanlık yerine muazzam bir gök-tutuşmasıyla, buzdan, inanılmaz bir düş sahnesiyle yüzyüze geldi. Yukarda, içinden çepeçevre kule gibi yükselen yekpare buzdan dağların fırlattığı saf akkor oklar geçen, gökkuşağı yangınının soğuk parıltıları kalp gibi atıyordu. Daha yakında, evin çevresindeki ağaçlar, buzla kaplanmış, yukardaki parlak, değişen çağlayanları yansıtarak, tekinsiz prizmatik mücevherler damlatıyor, onlarla ışıllı ışıllı parılıyordu. Kuzey ışıkları, bildik gece göğü yerine altında yeryüzünün bütün sakinleriyle birlikte tuzağa düştüğü, o parıldayan, aşılmaz buz-yarların arasına hapsedildiği, parlayan, titreşen şiddetli bir renk ve soğuk çatısı oluşturuyordu. Dünya kaçışın mümkün olmadığı bir arktik hapisane olmuştu, bütün yaratıkları ağaçlar gibi sımsıkı düşmüştü tuzağa, göz alıcı ölümcül zırhları içinde şimdiden cansızdılar.

Kız ümitsizce etrafına bakınıyordu. Korkunç buz-duvarlarla tamamen çevrelenmişti, kör edici ışık patlamalarıyla sıvı haline geliyordu duvarlar, öyle ki sürekli bir akışkan hareketiyle hareket edip değişiyorlar, buz selleri, okyanus kadar büyük çığlar olup ölüme mahkûm dünya üzerindeki her yeri basıyorlardı. Nereye baksa aynı korkunç kuşatmayı görüyordu, havalarda süzülen buzdan surlar, soğuk, şiddetli, devasa dalgalardan oluşmuş, aşağı sarkan, üstüne çökmek üzere olan bir çember. Buzdan yayılan öldürücü soğuktan donmuş, billursu buz-ışığın parıltısıyla gözü kamaşmış, bu kutup görüntüsünün parçası haline gelmekte olduğunu, yapısının buzun ve karın yapısıyla aynılaşmakta olduğunu hissediyordu. Parlayan, ışıldayan, ölü, buz dünyasını, kaderi olarak kabul etti; buzulların zaferine ve dünyasının ölümüne razı oldu.

Onu gecikmeden bulmak benim için çok önemliydi. Durum te-

laşlandırıcıydı, atmosfer gergin, tehlike çok yakın. Bir dış gücün gizli bir saldırı eylemine ilişkin söylentiler vardı, ama aslında ne olup bittiğini kimse bilmiyordu. Hükümet gerçekleri açıklamıyordu. Radyoaktif kirlenmede, tipi bilinmeyen bir nükleer aygıtın patladığını gösteren, sonuçları tam olarak tahmin edilemeyecek, aşırı bir yükselme konusunda özel bilgiler almıştım. Sonuçta ortaya kutsalsal değişikliklerin çıkmış olması mümkündü, bu da güneş ısısının kırılması yüzünden esaslı bir iklim değişmesine yol açacaktı. Eriyen antarktik buz takkesi Güney Pasifik ve Atlas okyanuslarına akarsa, güneş ışıklarını yansıtıp uzaya geri gönderen, böylece yüzünü sıcaklıktan yoksun bırakan, muazzam bir buz kütlesi ortaya çıkacaktı. Şehirde herşey karmakarışık ve çelişkiliydi. Dışardan gelen haberler sansürleniyordu, ama seyahat sınırlanmamıştı henüz. Yeni ve birbirini tutmayan düzenlemeler sağanağı ve kaldırılıp konan keyfi yol kontrolleri karışıklığı arttırıyordu. Durumu aydınlatacak tek şey, dünya olaylarının kapsamlı bir tasviriydi; ama politikacıların bütün dış haberleri yasaklama kararıyla engelleniyordu bu. Benim izlenimim akıllarını kaybettikleri, yaklaşan tehlikeye karşı nasıl davranacaklarını bilmedikleri, ve bir plan geliştirilene kadar halkı tehlikenin tam mahiyeti konusunda bilgisiz bırakmayı umdukları yolundaydı.

Kuşkusuz, insanlar, eğer ülkede yakıt sıkıntısı, enerji kesintileri, ulaşımındaki aksamalar ve ihtiyaç maddelerinin hızla karaborsaya düşmesiyle uğraşmak zorunda kalmasalardı, daha fazla ilgilenecek ve başka ülkelerde neler olup bittiğini anlamak için daha fazla çaba harcayacaklardı.

Anormal soğukta bir kesilme işareti yoktu. Odam makul bir sıcaklıktaydı, ama otellerde bile ısıtma en aza indirilmişti, ve dışarda, düzensiz ve sınırlı hizmetler araştırmalarımı güçleştiriyordu. Nehir haftalardır donmuş durumdaydı, doklardaki genel felç ciddi bir sorundu. Bütün temel mallar kısıtlı miktardaydı; iktidardakilerin sevimsiz önlemlere başvurmaya gönülsüz olmalarına rağmen, karneye bağlama, en azından yakıt ve gıdada, daha fazla geciktiremezdi.

Yapabilen herkes, daha iyi koşullar aramak için şehirden ayrılıyordu. Geçit bulunamıyordu artık, ne deniz ne de kara yoluyla; bütün gemiler ve uçaklar için uzun bekleme listeleri vardı. Elimde kızın yurtdışına çıktığına ilişkin hiçbir delil yoktu. Bir bütün olarak bakıldığında, ülkeden ayrılmayı başarabileceği ihtimal dışı görünüyordu, ve bir dizi karanlık düşünce onun belli bir tekneyle yola

çıkmiş olabileceğini düşündürüyordu.

Liman çok uzaktaydı, oraya varmak uzun ve karmaşık bir yolculuğu gerektirdi. Gecikmişim, oraya, bütün gece yol aldıktan sonra, ancak kalkış vaktinden bir saat önce varabildim. Yolcular gemiye binmiş, onları uğurlamaya gelen dostlarıyla birlikte güvertelere doluşmuşlardı bile. Yapmam gereken ilk şey kaptanla konuşmaktı. O da çıldırtacak kadar geveze çıktı. Ben sabırsızlandıkça, yetkililerin yığılmaya izin vermelerinden yakınıyordu uzun uzun: bu gemisi için bir tehlikeydi, kendisi şirket, yolcular ve sigortacılar için de haksızlık. Bu onun sorunuydu. Kendi başıma devam etme izni alır almaz gemide yöntemli bir araştırma yaptım, ama aradığım kişiden bir iz bulamadım.

Sonunda ümitsizlik içinde pes ettim ve güverteye çıktım. Çok yorgun ve orda dönüp duran insan yığınlarını itip geçemeyecek kadar cesaretim kırılmış, parmaklıkların yanında dikildim, ani bir herşeyi yüzüstü bırakma dürtüsüne yenilmiştim. Aslında kızın bu gemide olacağını düşünmek için geçerli bir sebebim olmamıştı. Birden sadece müphem bir tahmini temel alan bir araştırmayı sürdürmek gözüme ne makul ve hatta ne de akıllıca göründü; özellikle de bu araştırmanın nesnesine benim yaklaşımım böylesine belirsizken. Ona karşı, kayıp bir parçam olarak, duyduğum o buyurgan arzuyu gözden geçirdiğimde, bana egemen olmasına izin vermek yerine ortadan kaldırmak zorunda olduğum bir kişilik çatlağının belirtisi, açıklanamaz bir sapmadan daha az aşka benzer göründü.

Tam bu anda siyah gagalı bir martı, sanki dikkatimi ve gözlerimi peşinden teknenin güvertesine çekmek amacıyla, kanat ucuyla nerdeyse yanağıma sürtünerek, uçup geçti. Birden orda onu gördüm, benden yana bakmıyordu, daha önce hiç kimse yoktu orda; ve düşünmekte olduğum herşey bir heyecan dalgasıyla silinip gitti kafamdan, ona duyduğum o eski hasret geri döndü. Yüzünü görmeden bile o olduğuna emindim; dünyada başka hiçbir kızın böylesine göz kamaştırıcı saçları yoktu, hiçbirini narinliği kalın gri bir ceketten görülecek kadar ince değildi. Ona muhakkak ulaşmak zorundaydım, bütün düşünebildiğim buydu. Martının zahmetsiz uçuşunu kıskanarak, beni ondan ayıran yekpare insan kütesine doğru atıldım, ve zorla yol açtım kendime. Hemen hemen hiç vaktim yoktu, bir an sonra tekne gidiyor olacaktı. Ziyaretçiler ayrılıyordu bile, çarpışmak zorunda olduğum güçlü bir ters akıntı oluşturuyorlardı. Tek düşüncem çok geç olmadan güverteye ulaşmaktı. O kaygıyla insanları sağa sola itmişim herhalde. Düşmanca söz-

ler edildi; bir yumruk atıldı. Beni engelleyenlere acelemi açıklamaya çalıştım, ama dinlemediler. Sert görünüşlü üç delikanlı kollarını birleştirip saldırganca yolumu kapadılar, ifadeleri tehditkârdı. Kendimi savunmaya niyetim yoktu, ne yapmakta olduğumu bilmiyor gibiydim. Sadece onu düşünüyordum. Birden bir hoparlörden resmi bir ses bağırdı: "Bütün ziyaretçiler kıyıya! İskele tam iki dakika içinde kaldırılacaktır." Geminin sireni sağır edici bir gürültü çıkardı: Onu aynı zamanda başlayan bir saldırı izledi. İskeleyle doğru dalgalanan insan seline direnmek tamamen imkânsızdı. Koşuşturma içinde sıkıştım, onunla birlikte geminin dışına, sonra da rıhtıma sürüklendim.

Suyun kıyısında dikilirken, çok geçmeden orda yukarda gördüm onu, şimdi epeyce uzaktaydı. Gemi çoktan kıyıdan uzaklaşmıştı ve her saniye hızını artırıyordu, atlanamayacak genişlikte bir su şeridiyle çoktan ayrılmıştı benden. Ümitsizlik içinde, kızın dikkatini çekmeye çalışarak, bağırp kollarımı salladım. Durum umutsuzdu. Bütün bir kollar denizi dalgalanıyordu çevremde, sayısız ses anlaşılmaz şeyler bağıyordu. Kızın konuşmak için şimdi yanına gelen birine döndüğünü gördüm, aynı anda başına bir kapüşon çekti, öyle ki saçları gizlendi. Hemen kuşklar istila etti beni, onu izledikçe de çoğaldılar. Herşey bir yana, belki de doğru kız değildi; çok fazla kendine hâkim görünüyordu. Ama emin değildim.

Tekne şimdi, arkasında, bir tırpanın ekinlerde bıraktığı ize benzer, daha pürüzsüz sudan, kıvrılan bir iz bırakarak, limanın ağzına yönelmesini sağlayacak bir dönüşe başlıyordu. Soğuk yolcuları güvertelerden sürdüğü ve tanıma umudu olmadığı halde, dikilmiş, geminin arkasından bakıyordum. O gözüme çarpmadan önce ne düşünmekte olduğumu hayal meyal hatırlıyordum, ama sadece insanın düştteki bir olayı hatırlaması gibi. Aramanın ivediliği beni bir kez daha geri almıştı; bu saplantılı ihtiyaca tamamen gömülmüştüm, varlığımın kaybolmuş bir temel parçası içinmiş gibi. Dünyadaki geri kalan herşey maddedişi görünüyordu.

Etrafımda insanlar, soğukta ayaklarını patırdatarak, dağılıyorlardı. Bu kütleli gidişe nerdeyse hiç bakmıyordum. Su kenarını terketmek aklıma gelmiyordu, orda durmuş, teknenin kaybolan silüetini gözlemeye devam ediyordum. Tam bir aptal olmuştum. Gemideki kızın kimliğini keşfetmeden teknenin gitmesine izin verdiğim için kendime öfkeliydim. Doğru kız mıydı, yoksa değil mi, şimdi asla emin olamayacaktım. Ve eğer doğru kız idiyse, onu tekrar nasıl bulacaktım? Kederli bir düdük sesi suyu boydan boya

geçti: gemi, açık denize doğru yönelerek, limanın korumasından çıkıyordu. Şimdiden açıktaki büyük dalgalarla karşılaşarak, ufuk boyunca kabarıp yuvarlanan gri su kütlelerinin ardında gözden kaybolmayı sürdürüyordu. Saçmalık derecesinde küçük, oyuncak bir tekne gibi görünüyordu. Onu gözden kaybettim, gözlerim onu bir daha bulamadı. Yeniden bulunamayacak şekilde kaybolmuştu.

Herkesin gittiğini ve orda yalnız kaldığımı ancak farketmişim ki iki polis yaklaştı, yan yana yürüyorlardı, bir tabelayı gösterdiler, "Rıhtımda dolaşmak kesinlikle yasaktır: Savaş Dairesi." "Ne oyalanıyorsun burda? Okuman yok mu?" Söylemeye gerek yok, tabelayı görmediğime inanmayı reddettiler. Miğferleri içinde dev gibi uzun boylu, iki yanda dikildiler, o kadar yakın ki silahları vücuduma batıyordu, hüviyetimi istediler. Belgelerim düzenliydi. Aleyhimde birşey yoktu. Yine de davranışım şüphe çekmişti, adımları adresimi almakta ısrar ettiler. Yine aptalca davranmışım, bu sefer de dikka-ti üstüme çekerek. Şimdi artık adım alınmıştı, kayıtlarda görünecekti; her yerdeki polislerce tanınacaktım, hareketlerim gözaltında tutulacaktı. Araştırmamda ciddi bir sakınca olacaktı bu.

İki adam beni ite kaka kapıdan geçirirken, birşey beni bir duvara tünemiş siyah gagalı bir dizi büyük martıya baktırdı, hepsi de yönünü rüzgâra dönmüş, denizi işaret ediyordu, sanki bir mesaj görevi görmek için toplanıp oraya konulmuş gibi hareketsizdiler. Hemen orda, vizelerimden biri zamanaşımına uğramadan ya da iptal edilmeden önce ülkeyi terketmeye karar verdim. Belli hiçbir yer araştırmaya başlanacak bir üs olarak bir diğerinden az ya da çok ümit verici görünmüyordu. Ama şüpheli durumdayken işe burdan girişmek kesinlikle başarısızlığa yol açardı.

Polis raporu dağıtılmadan, bir an önce ayrılmak zorundaydım. Bu da normal kanallardan yapılamazdı. Başka yöntemler kullanarak, birkaç yolcu taşıyan, kuzeye gidecek bir yük gemisine binmeyi başardım, ve yolculuğun sonuna kadar bilet aldım. Muhasebeci para karşılığında kamarasını bırakmaya gönüllü oldu. Ertesi gün, yolculuğun ilk limanında, vardığımız yeri görmek için güverteye çıktım. Alt güvertede üstüste yığılmış, karaya çıkmayı bekleyen bir dolu insanı görünce aşırı yığılma hakkında dinlemek zorunda kaldığım yakınmaları hatırladım. İzin verilen yolcu sayısı on ikiydi. Gemide daha kaç kişi olduğunu merak ettim.

Hava aşırı soğuktu. Yeşil suda iri buzlardan kopmuş parçalar sürüklenip geçiyordu. Herşey puslu ve hayal meyalı. İskele oldukça yakındı, ama dalgakıranın ucundaki binalar hayal gibi ve

şekilsiz görünüyordu. Kapüşonlu ağır, gri bir ceket giymiş bir kız, öteki yolculardan biraz uzakta, parmaklıklara yaslanmış duruyordu. Ara sıra ceketin bir yanı geri savruluyor, damalı kumaştan bir astarı açığa çıkarıyordu. Dikkat ettiğim şey ceket oldu: oysa gayet iyi biliyordum ki soğuk başladığından beri böyle ceketler kadınlar arasında nerdeyse bir üniforma olmuştu, ve her yerde görülebiliyordu.

Sis yükselip dağılmaya başlıyordu, güneş daha sonra parlacaktı. Çok sayıda koy ve sivri kayalar ve geride karla kaplı dağlarla, engebeli bir kıyı çizgisi ortaya çıktı. Pek çok küçük ada vardı, bulut ya da sis oluşumları alçalıp denize demirlerken, adalardan bazıları da yükselip bulut oluyordu. Aşağıda karlı beyaz manzara, yukarda da puslu beyaz ışığın oluşturduğu gölgelik, bir doğu resmi etkisi, hiçbir şeyinde derinlik yok. Şehir, şekilsiz bir düzensizlik içinde birbiri üstüne çöken yıkıntılardan oluşmuş gibiydi, bir kumdan kaleler şehri, gelgitin yıktığı. Eskiden şehri korumuş olan büyük bir duvar pek çok yerinden parçalanmıştı, iki ucu da işe yaramaz, bir şekilde suya iniyordu. Burası bir zamanlar önemliydi. İstihkâmları yüzyıllardır harabe halinde yatıp durmuştu. Hâlâ biraz tarihi önemi vardı.

Birden sessizlik çöktü. Makinalar durmuştu. Tekne kendi hızıyla hâlâ ileri yol alıyordu. Yanlarda suyun hafif şıpırtısını, deniz kuşlarının yankılanan bağırışını, o kederli kuzey sesini duyuyordum. Bunun dışında herşey sessizdi. Karadan ne trafik ve çan gürültüleri ne de insan sesleri geliyordu. Harabeler şehri, derin derin düşünen dağların altında tam bir sessizlik içinde bekliyordu. Eski ince uzun gemileri, höyüklerde saklanmış büyük ganimet koleksiyonlarını, kanatlı miğferleri, altın ve gümüşten büyük ağır süsleri, fosilleşmiş kemik yığınlarını düşündüm. Şehir, geçmişe, ölümlere ait bir yer gibi görünüyordu.

Köprüden bir bağırış geldi. Dalgakıranda asık suratlı bir grup adam yerden kalktı. Silahlı ve üniformalıydılar: siyah kapitone tünikler, belden sıkıca kemerli, uzun çizmeler, kürk başlıklar. Hareket ettikçe kemerlerindeki bıçaklar ışığı tutuyordu. Acayip, hatta tehditkâr görünüyordular. Birinin, onların muhafızın adamları olduklarını söylediğini duydum, hiçbir anlamı yoktu bunun: bu muhafızı hiç duymamıştım. Özel ordular yasayla engellendiği için varlıkları beni şaşırttı. Halatlar atıldı; adamlar halatları yakalayıp bağladılar. İskele gürültüyle indi. Yolcular arasında hafif bir karışıklık başladı, bagajlarını toplamışlardı, pasaportlarını ve belgeleri-

ni çıkardılar, kurulmuş olan bir engele doğru ayaklarını sürüyerek yavaş yavaş ilerlemeye başladılar.

Sadece gri ceketli kız inişle ilgilenmedi, durumunu değiştirmedi. Ötekiler ilerleyip onun çevresi boşaldıkça ilgim arttı, dikkatimi ondan alamıyor, onu izlemeyi sürdürüyordum. Beni en çok çarpan tam bir sessizlik içinde oluşuydu. Hem direnişi hem de teslimiyeti düşündüren, böyle pasif bir duruş bir genç kızda hiç de normal görünmüyordu. Parmaklığa bağlanmış olsaydı daha hareketsiz olmazdı, kat kat ceketin bağları kolayca gizleyebileceğini düşündüm.

İşıldayan sarı, nerdeyse beyaz saçların parlak bir teli kapüşondan kurtuldu ve rüzgârda serbestçe uçtu; ani bir heyecana kapıldım; ama çoğu kuzeylinin aşırı sarışın olduğunu hatırlattım kendi kendime. Ne olursa olsun, şimdi merakım zorlayıcı olmuştu, yüzünü görmeye can atıyordum. Bunun gerçekleşebilmesinden önce başını kaldırıp bana doğru bakması gerekecekti.

Yolcuların ileri hareketi kesilmişti. Üniformalı adamlar gemiye çıkıp yolcuların arasında kendilerine yol açtılar, bağırarak sert emirler veriyor, muhafıza yer istiyorlardı. Uzun boylu bir adama yer açıldı, sarı saçlı, sert, şahinimsi bir kuzeyli yapısında, yakışıklı, yanındakilerin arasında boyu farkedilen biriydi. Kibirli tavırları, başkalarının duygularını toptan görmezden gelişi tatsız bir izlenim doğuruyordu. Eleştirimi sezmiş gibi bir saniye süzdü beni. Gözleri ürkütücü parlak mavi buz parçalarıydı. Gri ceketli kıza yöneldiğini gördüm, onu görmemiş olan tek kişiydi kız. Geri kalan herkes gözünü dikmiş bakıyordu. "Ne duruyorsun burda? Yatmadın mı?" diye bağırduğında, kız dehşetle ürkmüş gibi geri döndü. "Çabuk ol! Araba bekliyor." Yaklaştı ve kıza dokundu. Gülümsüyordu, ama sesinde ve davranışında bir tehdit iması yakaladım. Kız tereddüt ediyordu, onunla gitmeye gönülsüz gibiydi. Adam kollarını ona doladı, görünüşte dostça, ama aslında arzusu hilafına ileri zorluyor, toplanmış seyreden insanların arasından kendisiyle birlikte çekiyordu onu. Kız hâlâ yukarı bakmamıştı, yüz ifadesini göremiyordum, ama ince bileğindeki demir pençeyi tahmin edebiliyordum. Başkalarından önce ayrıldılar gemiden, hemen ardından da büyük bir siyah arabayla gittiler.

Orda taşlaşmış gibi dikilmekteydim. Şimdi aniden bir karar verdim. Bir kez denemeye değer görünüyordu. Kızın yüzünü görmemiştim gerçi... ama ne olursa olsun, takip edecek başka bir ipucu yoktu elimde.

Koşa koşa kamaraya indim, muhasebeciyi çağırıttım, planlarımı değiştirdiğimi söyledim ona. "Burda karaya çıkıyorum." Bana aklımı kaçırmışım gibi baktı. "Nasıl isterseniz." Kayıtsızca omuzlarını silkti, ama bir gülümseme başlangıcını da tamamen gizleyemedi. Parasını zaten almıştı. Şimdi yolculuğun geri kalan bölümü için başka birinden ikinci bir ücret alabilirdi.

Çıkarmış olduğum çok az şeyi aceleyle valizime tıktım.

üç

Valizim elimde şehre doğru yürüdüm. Sessizlik zorla girmişti şehre. Hiçbir şey hareket etmiyordu. Tahribat tekneden görüldüğünden çok daha büyüktü. Tek sağlam bina yoktu. Eskiden evlerin bulunduğu boş alanlarda enkazlar yığılıydı. Duvarlar ufalanmıştı; basamaklar yükselip havada kesiliyordu; kemerler derin kraterlere açılıyordu. Bu toplu yıkımı onarmak için çok az şey yapılmıştı. Sadece ana caddeler molozdan arınmış durumdaydı, gerisi ortadan silinmişti. Hayvan izlerine benzeyen, ama insanların yaptığı, belirsiz izler kıvrılıyordu enkazların arasında. Boş yere bana yol gösterecek birini aradım. Bütün bu yer terkedilmiş görünüyordu. Sonunda bir tren ışığı beni istasyona yöneltti, yıkıntılardan kurtarılmış malzemeye yapılmış küçük, eğreti bir bina, bana ıskartaya çıkarılmış bir film setini hatırlattı. Burda bile bir hayat belirtisi yoktu, oysa galiba henüz bir tren kalkmıştı. Buranın gerçekten kullanıldığına inanmak zordu; gerçekten işler durumda birşey bulunduğu da. Bir gerçek belirsizliğinin farkındaydım, çevremde ve içimde. Gördüğümün hiç derinliği yoktu, tamamen sis ve naylondandı, arkasında hiçbir şey.

Perona doğru devam ettim. Ray döşemek için yıkıntıların bazılarını dinamitlemişlerdi herhalde. Şehirden çıkan tek hattı görebiliyordum, köknar ormanına girmeden önce bir açık arazi şeridini kesiyordu. Dünyayla bu zayıf bağlantı hiç de güven verici değildi. Dünyanın ilk ağaçların hemen ardında bittiği hissine kapıldım. Hemen geride dağlar yükseliyordu. Bağırđım, "Kimse yok mu?" Bir yerden bir adam çıktı, tehditkâr bir hareket yaptı. "Sınırı geçi-

yorsun — defol!" Tekneden yeni indiğimi ve bir oda bulmak istediğimi açıkladım. Düşmanca, şüpheyle, kabaca, hiçbir şey demeden, beni süzdü. Ana caddeye yol sordum. Güçbela anlayabildiğim kasvetli bir sesle bir iki sözcük mırıldandı, bu arada, sanki Merih'ten düşmüşüm gibi, süzmeye devam ediyordu beni.

Çantamla yürümeye devam ettim, insanların sağa sola gidip geldiği açık bir meydana geldim. Erkeklerin siyah tünikleri şimdiye kadar gördüklerimin çeşitlemeleri idi, tünik giyenlerin çoğu da bıçak ya da silah taşıyordu. Kadınlar da siyah giyiyordu, kasvetli bir etki doğuruyordu bu. Bütün yüzler bomboş ve somurtkandı. İlk kez bazı binaların meskûn olduğunu gösteren işaretler gördüm, birkaçının pencerelerinde cam bile vardı. Pazar barakaları ve küçük dükkânlar vardı; üstünkörü toparlanmış yıkıntıların bazılarında ahşap kulübeler ve sundurmalar eklenmişti. Meydanın ucunda açık bir kahve vardı, bir de sinema vardı, kapalıydı, bir yıllık, yırtık pırtık bir program reklamı asılıydı. Besbelli şehrin yaşayan kalbi burasıydı; geri kalanı ölü geçmişin kalıntılarıydı sadece.

Bir oda istemeden önce iyi ilişkiler kurmayı umarak, kahvenin sahibini benimle içmeye davet ettim. Bütün insanlar dar görüşlü ve şüpheci, yabancılara karşı da düşman görünüyorlardı. Erikten yapılmış yerli brandi içiyorduk, kuvvetli ve kızıştırıcı, soğuk iklim için iyi bir içki. İri, sağlam yapılı bir adamdı, köylüden daha iyiydi. Önce güçlükle söz alabildim ağzından, ama ikinci bardaktan sonra niçin geldiğimi soracak kadar rahatladı. "Buraya kimse gelmez; yabancılara çekecek birşeyimiz yok — sadece harabeler." "Şehrinizin harabeleri ünlüdür," dedim, "Benim geliş sebebim de bu. Bir bilim derneği için onları araştırıyorum." Bunu söylemeye daha önceden karar vermişim. "Başka ülkelerdeki insanların ilgilendiğini mi söylüyorsunuz yani?" "Elbette. Bu şehir tarihi önemi olan bir yer." Beklediğim gibi gururu okşanmıştı. "Bu doğru. Zafer dolu bir savaş tarihimiz var." "Ayrıca bir de keşif tarihi. Bu yakınlarda, uzun gemilerinizin Atlantik'i geçtiğini ve yeni dünyaya ilk ulaşanlar olduğunu gösteren bir harita bulunduğunu biliyor muydunuz?" "Harebelerde buna delil bulmayı umuyorsunuz yani?" Hiç aklıma gelmemişti, ama onayladım. "İzin almam gerektiğini biliyorum tabii; herşey düzgün olmalı. Maalesef başvurulacak adamın kim olduğunu bilmiyorum." Tereddütsüz cevap verdi: "Muhafıza sormalısınız. Herşeyi o kontrol eder." Beklenmedik bir şanstı bu. "Onunla nasıl temasa geçebilirim?" Gözümün önünde bir kızın ince bileğini kavrayan, kırılğan çıkık kemikleri ezen, demir bir el vardı. "Çok

basit. Yüksek Ev'deki sekreterlerin birinden randevu alırsınız." Bu kısmet beni sevindirmişti. Ben beklemeye ve bu adamı görme şansını elde etmek için bir plan yapmaya hazırlanmıştım; şimdi fırsat daha başlangıçta ortaya çıkmıştı.

Oda meselesi de sorunsuz halloldu. Şansım yaver gitmeye devam ediyordu. Kahveci kendisi bana yer veremiyordu ama yakında oturan kızkardeşinin kiralayabileceğim boş bir odası vardı. "Kardeşim duldur, ekstra paraya ihtiyacı olabilir, anlıyorsunuz ya." Ona telefon etmek için çıktı; bayağı uzun bir süre ortadan kaybolduktan sonra döndü, işi ayarladığını söyledi. İki ana öğünümü kahvede o verecekti; kahvaltı odama getirilecekti. "Orda çalışırken rahatsız olmazsınız, çok sakindir. Ev caddenin aksi yönüne bakar, denize karşıdır; hem *oraya* kimse gitmez." Adamın işbirliği değerliydi, bu yüzden konuşmayı sürdürmek için insanların neden fiyordun civarından uzak durduklarını sordum. "Çünkü dipte yaşayan ejderden korkuyorlar." Ona baktım, şaka yaptığını düşünüyordum; ama yüzü alabildiğine ciddiydi, sesi renksizleşmişti. Telefonu olan ve ejderlere inanan biriyle hiç karşılaşmamıştım. Bu beni eğlendirdi, gerçekdışılık duyguma da katkıda bulundu.

Odanın karanlık olduğu ve rahat ya da kullanışlı olmaktan uzak bulunduğu görülüyordu. Yeterince sıcak değildi. Yine de, bir yatağı, bir masası ve sandalyesi vardı — temel ihtiyaçlar yani. Başka hiçbir konfor bulunamayacağına göre, bu odayı bulmakla şanslıydım. Kadın kardeşinden daha yaşlı ve daha az görmüş geçirmiş görünüyordu, yaptıkları uzun telefon konuşmasında adamın onu arzusu hilafına beni evine almaya ikna etmiş olmalıydı. Kadın yalnız yaşadığı eve bir yabancıyı kabul etme konusunda besbelli gönülsüzdü; kuşkucu hoşnutsuzluğunu hissedebiliyordum. Belayı savmak için, istediği fahiş fiyatı sorgusuz sualsiz ödedim, bir haftalık peşin.

Dış kapı için bir kopya yaptıracağımı söyleyerek, anahtarları istedim; bağımsız olmak zorundaydım. İki anahtar getirdi, ama bana sadece kendi odamın anahtarını verdi, ötekini avcunda gizliyordu. Onu da vermesini söyledim. Reddetti, üsteledim. İnatlaştı ve mutfağa çekildi. Peşinden gidip anahtarı zorla aldım ondan. Bu tip davranışlardan pek hoşlanmazdım, ama bir prensip gerekiyordu. Bana bir daha karşı koyamazdı artık.

Dışarı çıktım ve şehri keşfederek gezip dolaştım: çöküşün şekilsiz şekilleri arasında sessiz duran boş sokaklar, bardakeriği renge denize uzanan yıkık kaleler, büyük duvarın çöktüğü yerde bir

dev merdiveninini, yekpare bölümler halinde çöken, kocaman basamakları. Her yerde, hazır ve nazır harabeler, çökmüş istihkâmlar, savaşı, kan dökücü bir geçmişin tanıkları. Daha yakın tarihli yapılar aradım. Hiç yoktu. Azalan nüfus, kaybolmuş bir savaşçı üstünlüğün harabelerinde fareler gibi yaşıyordu. Bir yer oturulmaz hale gelince sakinleri başka bir yere taşınıyordu. Topluluk yavaş yavaş yok oluyordu, sayıları her yıl azalıyordu. Onlara yetecek kadar parçalanmış bina vardı. Oturulan binaları ayırt etmek başlarda zor oldu; oturulma belirtilerini aramayı öğrendim, takviye edilmiş kapı, tahtayla kapatılmış pencereler.

Yüksek Ev'deki muhafızla görüşmek için bir randevu aldım, şehre hâkim, en yüksek noktada yapılmış kale gibi bir kütleydi bina. Kararlaştırılan vakitte, eve giden tek yol olan, dik bir yolu tırmanıyordum. Burası dışardan silahlı bir kale gibi görünüyordu, heybetli masif kalın duvarlar, pencere yok, yüksekte makinalı tüfekler için hazırlanmış olabilecek birkaç dar yarı. Bataryalar girişi yandan kuşatıyordu, açıkça yola yöneltmişti. Özellikle kullanılmaz durumda görünmüyorlardı ama, eski bir seferin kalıntısı olduklarını tahmin ettim. Telefonda bir sekreterle konuşmuştum; ama şimdi siyah tünikli dört silahlı muhafız tarafından karşılandım, uzun bir koridor boyunca ikisi önde, ikisi arkada yürüyerek eşlik ettiler bana. Karanlık. Yukarda, günışığının incecik kalemleleri, dış duvardaki yarıklardan girmiş, değişik yönlerde yayılarak, öteki koridorların, dehlizlerin, merdivenlerin, farklı düzeylerdeki köprü benzeri sahanlıkların anlık görünüşlerini belli belirsiz açığa çıkarıyordu. Görünmeyen tavan çok yüksek olmalıydı, bina yüksekliğinde, çünkü bütün bu hayal meyal dallanıp budaklanmalar çok yüksekteydi. Bir görünüşün ucunda birşey hareket etti: bir kız figürü. Gümüşü saçları her basamakta dağılıp karanlıkta ışıldayarak bir merdiveni çıkmaya başladığında, peşinden atıldım.

Kısa, dik merdiven büyük, çok az mobilyalı, cilalı döşemesi dans pisti gibi çıplak bir odaya çıkıyordu sadece. Doğadışı sessizlikle hemen çarpıldım, havada tuhaf bir susmuşluk vardı, kızın hareketlerini fare tırmalamalarına indirgiyordu bu. Dışardan ya da binanın öbür bölümlerinden içeri tek bir ses bile gelmiyordu. Çok şaşırdım, odanın ses geçirmez olduğuna, olanların odanın dört duvarı dışında duyulmayacağına akıl erdirene kadar. O zaman ona neden özellikle bu odanın ayrıldığı birden açığa çıktı.

Yataktaydı, uyumuyor, bekliyordu. Yanıbaşındaki lambadan pembemsi, hafif bir parıltı geliyordu. Geniş yatak bir platformun

üstündeydi, yatak ve platform aynı şekilde koyun postuyla örtü-
lüydü ve nerdeyse duvar boyunca giden büyük bir aynaya dönük-
tü. Yalnızdı burda, kimsenin onu işitemeyeceği bu yerde, kimsenin
onu işitmesinin *istenmediği* bu yerde, bütün ilişkilerden koparılmış-
tı, tamamen savunmasızdı, kapıyı çalmadan, tek söz etmeden, so-
ğuk çok parlak mavi gözleri onun camdaki gözlerinin üzerine çul-
lanarak içeri giren adamın insafına bırakılmıştı. Gözlerini, mesme-
rize olmuş gibi sessizce aynaya dikmiş, hareketsiz büzülüyordu
yerinde. Adamın gözlerindeki hipnotik güç, zaten yıllar boyu dur-
madan itaate zorlayan annesinin zayıflattığı, iradesini yok edebilir-
di. Çocukluktan beri bir kurbanın düşünce ve davranış kalıbına
uymaya zorlanmıştı, adamın, onu tamamen ele geçirebilecek olan,
saldırgan iradesine karşı savunmasızdı. Bunun gerçekleştiğini gö-
rüyordum.

Adam telaşsız adımlarla yatağa yaklaştı. Üstüne eğilene kadar
kız kımıldamadı, kaçmaya çalışmış gibi şiddetle döndüğünde de
yüzünü yastığa gömdü. Adamın eli uzandı, omzunun üzerinde
kaydı, güçlü parmaklar çene kemiği boyunca yürüdü, kavradı, eğ-
di, yukarı doğru zorladı kızın başını. Kız, ani bir dehşet içinde, çıl-
gınca kıvrılıp bükülerek, adamın kuvvetine karşı mücadele ederek,
şiddetle direniyordu. Adam hiçbir şey yapmıyor, dövüşmeyi sür-
dürmesine izin veriyordu. Kızın güçsüz çabaları onu eğlendiriyor-
du, bunların çok sürmeyeceğini biliyordu. Onun yüzünü hep hafif
ama kaçılmaz bir basınçla eğerek, o kendini tüketirken, eğlenir bir
tavırla yarı gülümseyerek, sessizce bakmayı sürdürdü.

Kız birdenbire pes etti, tükenmiş, yenik; soluk soluğaydı, yüzü
ıslanmıştı. Adam kavrayışını hafifçe sıkılaştırdı, onu doğruca ken-
disine bakmaya zorladı. İş bitirmek için, büyümüş gözlerine ısrar-
la baktı, onları kendi kibirli, buz mavisini bakışına zorladı. Bu, kızın
teslimiyet anıydı; kızın soğuk mavi mesmerik derinliklere düşüp
orda boğulmuş gibi olduğu bu noktada direnme çöktü. Şimdi hiç
iradesi kalmamıştı. Adam ona ne isterse yapabilirdi.

Adam daha öne eğildi, yatağa diz çöktü, omuzlarındaki elle-
riyle onu aşağı bastırdı. İradesiz, itaat etti kız ona, hatta vücudunu
onunkine yanaştıran uysal küçük hareketler yapmaya kadar var-
dırdı işi. Sersemlemişti, ne olup bittiğini güçlkle anlıyordu, nor-
mal bilinç durumu kesintiye uğramıştı, kaybolmuştu, teslimiyeti-
nin doğasını anlamıyordu. Adam sadece eğlencesiyle meşguldü.

Sonra kız hareket etmez oldu, hiç hayat belirtisi göstermiyor-
du, bozulmuş yatakta morgda bir masadaymış gibi apaçık yatıyor-

du. arşafklar ve battaniyeler dsemeye saçılmıştı, sekinin kenarından aşağı iniyordu. Kızın başı yatağın kenarından biraz anormal bir şekilde sarkıyordu, boyun şiddeti düşündürecek şekilde hafifçe bklmşt, parlak saçlar adamın elleriyle bir çeşit ip gibi bklmşt. Adam, avı üzerindeki hakkını savunarak, eli onun üstünde, oturuyordu. Adamın parmakları, kalçalarda ve ggslerde oyalanarak, çıplak gövdesinden geçerken kız uzun, acılı bir ürpertiyle sarsıldı; sonra tekrar hareketsizleşti.

Adam onun başını tek elle kaldırdı, bir an yüzüne baktı, sonra başı yastığın üstüne düşmeye bıraktı: baş düştüğü gibi kaldı. Adam ayağa kalktı, yataktan uzaklaştı; ayağı bir battaniye kıvrımına takıldı, adam onu tekmeleyip kapıya gitti. Odaya girdiğinden beri tek söz etmemişti, ve kapanan kapının hafif tıkırtısı dışında, sessiz ayrıldı odadan. Kız için bu sessizlik adam konusundaki en dehşet verici şeylerden biriydi, bir şekilde adamın onun üzerindeki gücüyle birleşiyordu.

Nereye götürülmekte olduğumu merak ediyordum. Burası devasa boyutlardaydı. Geçitler dolana dolana gidiyordu. Kayalara oyulmuş yeraltı hücrelerinin tepe kapaklarını geçtik. Bu kafeslerin duvarları su içindeydi, gürültülü bir sızıntı vardı. Daha da derindeki zindanlara tehlikeli merdivenler iniyordu. Birkaç ift koca kapıdan geçtik, önlerindeki nöbetçiler açıyor, ötekiler de arkamızdan gürültüyle kapıyordu bunları.

Muhafız beni kibar bir odada kabul etti. Oda ferah ve iyi oranlıydı, ahşap döşeme eski avizeleri yansıtıyordu donuk donuk. Pencereleler, uzaktaki fiyorda inen park benzeri arazilerin üzerinden, şehrin aksi yöne bakıyordu. stne mükemmel uyan siyah tuniği en iyi malzemededen yapılmıştı, uzun çizmeleri ayna gibi parlıyordu. Bilmediğim bir nişanın renkli kurdelesini takmıştı. Bu sefer izlenimim daha bir lehinde oldu; hoşlanmadığım kibirli görünüş daha az göze çarpıyordu, ama doğuştan yönetici, yasaını kendi koyan, alışılmış standartlarla yargılanamaz biri olduğu açıktı. "Sizin için ne yapabilirim?" Beni resmi bir nezaketle karşladı, mavi gözleri doğruca yüzüme bakıyordu. Ona hazırladığım hikyeyi anlattım. Gereklili izinleri hazırlayıp imzalamayı hemen kabul etti. Onları yarın alacaktım. Kendi isteğiyle, araştırmalarımnda bana yardım edilmesini sağlayacak bir not eklemeyi önerdi. Bu bana aşırı göründü. "Bu insanları bilmezsiniz," dedi, "Doğuştan kanunsuzdurlar, yabancılara karşı da doğuştan gelen bir nefretleri vardır, yaşayışları şiddetli ve eski usuldür. Daha modern davranışlar getirmek

için çok uğraştım. Ama nafile, Lut'un tuz sütunundaki karısı gibi gömülmüşler geçmişe; onları ordan koparamazsınız." Ona teşekkür ettim; aynı anda nöbetçileri düşünüyordum, pek de uygun görünmüyorlardı onun aydınlanmış görünüşüne.

Ziyaretim için tuhaf bir zaman seçtiğimi belirtti. Sebebini sordum. "Buz çok yakında burda olacak. Liman donacak, bağlantımız kesilecek." Yüzüme mavi bir bakışla baktı. Birşey söylenmemişti. Parlak gözlerinde bir kırpışma tiki vardı, gözleri mavi alevler yayıyor gibiydi o zaman. Devam etti: "Burda beklediğinizden daha uzun süre sıkıntı çekebilirsiniz." Yine o keskin bakış, daha fazla birşey ima ediliyormuş gibi. Ona "Sadece bir hafta kadar burdayım," dedim, "Yeni birşey bulmayı ummuyorum. Daha çok atmosfer yakalama meselesi." Başlangıçtaki tiksintime rağmen, birden onunla tuhaf bir bağlantı duygusuna kapıldım, sanki aramızda kişisel bir bağ varmış gibi. Bu duygu o kadar beklenmedik, anlaşılmas ve şaşırtıcıydı ki, ne kastettiğimi tam bilmeden, ekledim: "Lütfen beni yanlış anlamayın." Sevinmiş görünüyordu, gülümsedi, ve bir anda daha dostça davranmaya başladı. "Demek aynı dili konuşuyoruz. Güzel. Geldiğimize sevindim. Bu ülkede ileri uluslarla daha yakın ilişkiye ihtiyacımız var. Bu bir başlangıç." Ne konuştuğumuz hâlâ biraz bulanık, ona tekrar teşekkür ederek, gitmek için ayağa kalktım. Elimi sıktı. "Bir akşam gelip yemeğe kalmalısınız. Bu arada size daha fazla hizmette bulunabilirsem bana haber verin."

Sevinçten uçuyordum. Şansım devam ediyordu. Amacıma şimdiden ulaşmış gibiydim, kızı görmek için kesin bir şansım vardı. Akşam yemeği daveti gerçekleşemezse, adamın son önerisini her zaman değerlendirebilirdim.

dört

İmzalı izinler ertesi gün geldi. Muhafız her yardımı göreceğimi belirten bir ek cümleyi de parafe etmişti. Kahve sahibini etkiledi bu, mesajı yayma işini de ona bıraktım.

Şehirde notlar almaya başladım; yaptıklarım ikna edici ve titiz olmalıydı. Arasıra, şarkı söyleyen büyüleyici makiler hakkında yazmayı düşünmüştüm belli belirsiz; şimdi hatıra solup gitmeden onları anlatmak için mükemmel bir fırsatım vardı. Her gün biraz çevrem hakkında, biraz fazla da öbür konu hakkında yazıyordum. Yapılacak başka birşey yoktu, yoğun bir ilgiye dönen ve beni saatlerce meşgul eden bu uğraşı olmasa sıkılırdım. Zaman şaşırtacak kadar hızlı geçiyordu. Bazı bakımlardan evimde olduğumdan daha iyi durumdaydım. Aşırı bir soğuk vardı, ama odamda sıcaktaydım, soba için günlük kütük ihtiyacım sağlanıyordu. Büyük ormanlara yakın olduğu için, burda yakıt sorunu olmuyordu. Durmadan daha da yaklaşan buzu düşünmek çok rahatsız ediciydi. Ama şimdilik liman açık durumdaydı, ara sıra gemiler gelip gidiyordu. Bunlardan bazan kahvedeki yemeklerimi, bol ama çeşitten yoksundu bunlar, takviye edecek birkaç değişik yiyecek edinmeyi başarıyordum. Yemeğimin ana odaya bağlı bir çeşit çıkmada verilmesini ayarlamıştım, burda gürültü ve dumandan uzaktım ve bir ölçüde mahremiyetim oluyordu.

Harabeler arasında yaptığım sanılan iş, Yüksek Ev'i farkedilmeden gözlem altında tutmamı engelliyordu. Kızı bir kere bile görmedim, sadece birkaç kez muhafızı, hep korumalarının eşliğinde, dışarı çıkarken gördüm. Her zaman doğruca büyük arabasına

atlıyor ve müthiş bir hızla götürülüyordu. Bu önlemlere siyasi hasımlardan gelen tehditlerin yol açtığına hükmettim.

İki-üç gün sonra sabırsızlanmaya başladım. Hiçbir yere varamıyordum ve zaman azalmıştı. Kızın Yüksek Ev'den çıktığı hiç görülmediğine göre benim içeri girmem gerekiyordu. Ama hiç davet gelmiyordu. Muhafız beni öğle yemeğine götürmesi için korumalarından birini gönderdiğinde, ben ona tekrar yaklaşmak için en iyi bahaneyi bulmaya çalışıyordum. Adam öğleyin kahveye giderken yolumu kesti. Önceden haber verilmemesinden ve davetiyenin de verilisinin de buyurgan üslubundan hoşlanmadım. Davetten çok bir emirdi, ben de kendimi itiraz etmeye mecbur hissederek, yemek hazırlanmış olduğu ve tam o sırada beni beklediği için iptalinin pek mümkün olmadığını söyledim. Koruma, bana cevap vermek yerine, bağırdı. Birdenbire ortaya iki siyah tünik daha çıktı: bunları giyenlerden biri kahve sahibine durumu açıklamaya gönderildi, bu arada öbürü de karşıma dikilip kaldı. Şimdi bu çifte eşlikle gitmekten başka seçeneğim yoktu. Yaptığından memnundum tabii, benim istediğim de buydu. Ama daha az zorbaca bir davranışı yeğlerdim.

Muhafız beni doğruca yirmi kişi için hazırlanmış uzun bir masanın bulunduğu büyük bir yemek salonuna götürdü. Başta duran kendi sandalyesini aldı, heybetli bir figürdü bu. Ben onun yanına oturtuldum. Karşıda üçüncü bir yer vardı. Oraya göz attığımı görünce şöyle dedi: "Ülkenizden genç bir hanım arkadaş benimle kalıyor; onunla tanışmanın hoşunuza gidebileceğini düşündüm." Sakin bir ifadeyle memnun olacağımı söylediğim sırada delici bakışlarından biriyle baktı bana. İçin için sevinçten uçuyordum; nerdeyse gerçek olamayacak kadar iyiydi, şansımın doruk noktası, kızı görmek için numara yapmaktan kurtulmuşum.

Buzlanmış bir sürahide Dry Martiniler getirildi. Hemen ardından içeri biri girdi, birşeyler fısıldayarak muhafıza bir not verdi. Nottaki bir iki sözcüğü okurken adamın yüzü değişti, kâğıdı tekrar tekrar, küçücük parçalara ayırana kadar yırttı, "Öyle görünüyor ki gencimiz keyifsiz." Kibarca birşeyler mırıldanarak hayal kırıklığı-mı gizledim. Öfkeyle kaşlarını çatıyordu, belli ki en küçük şeyde bile kendisine karşı gelinmesine katlanamıyordu; öfkesi havaya sınıyordu. Bana başka birşey söylemeyerek fazla takımların kaldırılmasını işaret etti, bardaklar ve çatal-bıçaklar anında gözden kayboldu. Yemek sunuldu, ama o tabağındakine hemen hemen hiç dokunmadı, kâğıt parçalarını sıkılı yumruğunda ezip hamur ederek

oturdu. Beni görmezden gelişi uzadıkça giderek daha da sıkılıyordum, beni getirtişindeki despot tavra eklenen bu kabalağa da özellikle alınmışım. Kalkıp gitmek istiyordum, ama biliyordum ki bu aşamada ilişkileri koparmak zararlı olabilirdi. Kendimi oyalamak için kızı düşündüm, yokluğundan belki de benim sorumlu olduğuma karar verdim; kim olduğumu tahmin etmiş olmalıydı, baştan beri bilmiyorduydu eğer. Onu yukarda sessiz bir odada tek başına hayal etmeye çalışıyordum. Ama millerce uzakta gibiydi, bir düş figürü, erişilmez ve gerçekdişi.

Muhafız yavaş yavaş sakinleşti, ama ifadesi tehditkârlığını sürdürüyordu. Önce ben konuşmayacaktım, varlığımı kabul etmesini bekliyordum. Mükemmel bir kuzu budu dağıtılmıştı, onu yediğimiz sırada birden araştırmalarımın söz açtı. "Araştırmalarınızı benim civarımdaki harabelerle sınırladığınızı görüyorum." Aptallaştım, gözlendiğimi anlamamışım. Şansıma, hazır bir cevap vardı. "Bildığınız gibi, bunlar hep yönetim binaları olmuştur, bu yüzden ilginç birşey bulunması burda başka bir yerden daha muhtemel." Birşey demedi, ama rakibi oyunda şüpheli bir sayı yapan bir oyuncu sesi çıkardı. Cevabımın onu tatmin edip etmediğini anlayamadım.

Masaya kahve kondu, ve şaşırtıcı birşey, herkes odadan çekildi. Kendimi endişeli hissettim, bana özel olarak söylenecek nesi olabileceğini tahmin edemiyordum. Tavrı sertleşmiş gibiydi; heybetli, soğuk ve uzak görünüyordu. Uğursuz bir tavırla "Bana oyun etmeye çalışanlar çoğu kez pişman olur; ben kolay faka basmam," dediğinde, daha önce samimiyet göstermiş olduğuna inanmak zordu. Sesi kontrollü ve sakindi, ama daha önce bir vesileyle o seste yakaladığım tehdit açığa çıkmıştı. Ne kastettiğini anlayamadığımı söyledim; bu açık ima bana uymuyordu. Hissettiğimden fazla bir soğuklukla geri çevirdiğim, upuzun bir bakışla boyun eğdirdi bana. Bir tehlike ve düzenbazlık halesi çevreliyordu onu, tetikteydim.

Fincanını yana iterek dirseklerini masaya dayadı, yüzünü benimkine yaklaştırdı ve tek söz etmeden sabit bir bakışla bana bakmayı sürdürdü. Gözleri ürkütücü bir şekilde parlıyordu, bana ege-men olmaya çalıştıklarını hissedebiliyordum, gözlerimi indirmek çok zor geldi. Bir vakitler hipnoz çalışmış olmalıydı: devamlı bir direnme çabasını sürdürmek zorundaydım. Biraz geri çekilip pervasızca "Benim için birşey yapmanızı istiyorum," dediğinde kurtuluşum oldu. "Yahu, ben sizin için ne yapabilirim ki?" Şaşırmışım. "Dinleyin. Burası küçük, fakir, geri kalmış bir ülke, kay-

nakları yok. Bir zaruret halinde büyük güçlerin yardımı olmazsa mahvoluruz. Yazık ki büyük güçler bize ilgiye değmeyecek kadar önemsiz gözüyle bakıyor. Hükümetinizi sadece coğrafi konumuzla bile yararlı olabileceğimize ikna etmenizi istiyorum. Gerekli nüfuza sahip olduğunuzu farzediyorum, öyle midir?" Öyle olduğunu sanıyordum; ama afallamıştım, böyle bir şey beklemiyordum. İçgüdüm buna karşıydı, söze şöyle başladım: "Bu tarz bir şey hiç de benim işim değil-" Sabırsızca sözümü kesti: "Ben sizden sadece politikacılarınıza bizimle işbirliğinin avantajlarını göstermenizi istiyorum. Kolay olacak. Tek yapacakları haritaya bakmak." Daha ne diyeceğimi düşünmeden, artan bir sabırsızlıkla yeniden üstüme geldi: "E, yapacak mısınız?" Üstün gelme alışkanlığı ve kişisel manyetizması reddetmeyi imkânsızlaştırıyordu; nerdeyse iradesizce bir kabul sesi çıkardım." Güzel. Anlaştık demektir. Tabii uygun bir karşılık alacaksınız." Sanki meseleyi perçinlermiş gibi, ayağa kalktı ve elini uzatıp ekledi: "Zemin hazırlamak için hemen yazsanız iyi olur." Küçük bir gümüş çan aldı ve şiddetle çaldı, odaya insanlar doluştu. Onları karşılamaya giderken gelişigüzel bir baş hareketiyle yol verdi bana. Kendimi kafam karışmış ve huzursuz hissediyordum, ordan çıktığıma memnun oldum. Olayların aldığı bu yeni hali sevmemiştim. Şansımın değiştiği izlenimine kapılıyordum.

Bir iki gün sonra büyük arabası yanımda durdu ve muhafız dışarı baktı, kürk astarlı muhteşem bir palto giymişti. Benimle konuşacakları varmış; Yüksek Ev'e gelir miymişim? Arabaya bindim, girişe doğru hızla yola çıktık.

Onunla konuşmak için bekleyen insanlarla dolu bir odaya girdik: ötedeki bir odaya girebilmemiz için korumalar onları geri ittiler. Adamlarını dışarı çıkarmadan önce "Bu herifi beş dakika sonra savın," diye mırıldandığını duydum. Bana da şöyle dedi: "Anlaşmamız hakkında birine yazdığınızı farzediyorum." Kaçamak birşeyler mırıldandım. Tamamen farklı bir tonda patladı: "Postane bana yararlı biriyle haberleşmediğinizi bildiriyor. Sizi sözünün eri bir adam sanmıştım: galiba yanılmışım." Bir tartışmaya meydan vermemek için hakarete hiç aldırmadım, sükûnetle cevap verdim: "Anlaşmadan ne alacağımı henüz duymadım." Tersçe, koşullarımı belirtmemi söyledi. Daha az düşmanca davranmasını sağlamayı umarak samimi, sade bir tavırla konuşmaya karar verdim. "Bu hazırlıktan sonra benim ricam söz edilmeye değmeyecek kadar önemsiz görünüyor." Ona umduğumun dost bir tebessüm olduğu-

nu söyledim. "Sadece bu: misafirinizin eski bir tanıdığım olabileceğine inanıyorum, bunu anlamak için de onunla tanışmak isterdim." Çok fazla ilgili görünmemeye dikkat etmişim.

Hiçbir şey demedi, ama sessizliğinin ardındaki muhalefeti hissedebiliyordum. Bizi öğle yemeğinde tanıştırmayı kurduğu günden bu yana tutumunda bir değişiklik olmuştu besbelli. Şimdi bu karşılaşmayı kabul etmeyeceğinden emindim.

Birden zamanı hatırlayarak saatime baktım. Beş dakika neredeyse geçmişti. Korumaların içeri girip emirlere uyarak, beni dışarı atmalarını beklemeye hiç niyetim yoktu, ayrılmak için açılış hareketleri yapmaya başladım. Benimle kapıya geldi, elini, gitmemi engelleyerek, tokmağın üstünde tuttu. "Pek iyi değil, insanlarla karşılaşmaktan da tedirgin oluyor. Sizi görüp görmeyeceğini sormam gerekir." Karşılaşmanın gerçekleşmesine izin vermeyeceğine ikna olmuşum, yeniden saatime baktım. Sadece bir dakika kalmıştı. "Şimdi gerçekten gitmem lazım. Zaten çok vaktinizi aldım." Beklenmedik gülüşü beni şaşırttı; kafamdan neler geçtiğini anlamıştı herhalde. Hali birdenbire değişmiş gibiydi, tavırları bir anda rahatladı. Bir kez daha bir an için onunla bir iç bağlantım olduğu yolunda belirsiz bir duygunun farkına vardım. Kapıyı açtı ve dışarda dikilen adamlara bir emir verdi, adamlar selam verip koridor boyunca uygun adım yürüdüler, çizmeleri cilalı döşemede güm güm ötüyordu. Sonra bana döndü, ve iyiniyetini göstermek istermiş gibi, "Şimdi ona gidebiliriz, eğer isterseniz," dedi, "Ama önce onu hazırlamam gerekir."

Beni tekrar kalabalık bekleme odasına götürdü, herkes, onunla konuşmak arzusuyla, sağa sola saldırıyordu burda. En yakınındakilere gülümseyip dostça bir iki söz söyledi, onları beklettiği için özür dilerken genellikle sesini yükseltiyordu, hepsinden birkaç dakika daha sabretmelerini rica etti, sırası gelince herkesin dinleneceğine söz verdi. Odanın her yerinden duyulabilecek bir tonda sordu, "Niye burda müzik yok?", sonra da küçük rütbelilerden biriyle keskin bir sesle konuştu. "Biliyorsunuz, bu insanlar benim misafirlerim. Beklemeleri gerekiyor ama en azından onları ağırlamaya çalışabiliriz." Bir yaylılar dörtlüsünün notaları odayı doldurmaya başladı, odadan çıkarken de bizi izledi.

Birkaç nöbetçiyi daha geçerek yol gösterdi, dolanan koridorlar boyunca uzun adımlarla yürüyordu önümde, bir aşağı bir yukarı koşar adım birkaç sahanlık geçtik. Bütün yapabildiğim ona ayak uydurmaktı. Benden çok daha iyi bir fiziksel durumdaydı, bu du-

rumu sergilemekten de hoşlanır gibiydi, bana dönüyor, gülüyor, sağlam bedenini gösteriyordu. Bu beklenmedik neşeye tam güvenmiyordum. Ama onun sert atlet vücudunu, geniş omuzlarını ve zarif, ince belini takdir ediyordum. Geçitler hiç bitmeyecek gibiydi. Soluğum kesilmişti, sonunda, biraz kısa bir merdivenin tepesinde dikilerek, beni beklemek zorunda kaldı. Sahanlık koyu bir gölge içindeydi. Ancak tek kişilik bir odanın dikdörtgenini seçebiliyordum, merdivenlerin sadece bu tek odaya çıktığını anladım.

Kendisi kıza durumu açıklarken bir dakika olduğum yerde kalmamı söyledi bana, hain bir sırıtmayla da ekledi: "Bu size dinlenecek zaman verir." Eli kapı kolunda, devam etti: "Anlıyorsunuz değil mi, karar vermek tamamen ona bağlı. Sizi görmek istemezse yapabileceğim birşey yok." Kapıyı vurmadan açtı ve odanın içinde kayboldu.

Orda yarı karanlıkta bırakılmış, sıkıntılı ve uyarılmış hissediyordum kendimi. Beni bir hileyle altetmiş gibiydi. Onun düzenleyip sunduğu bir görüşmeden beni tatmin edecek hiçbir şey çıkmazdı. Kuvvetle muhtemeldi ki hiç gerçekleşmeyecekti bu görüşme; ya kız beni görmeyi reddedecekti, ya da o kızın beni görmesini engelleyecekti. Ne olursa olsun, kızla onun önünde, kız onun etkisi altındayken, konuşmak istemiyordum.

Dinledim, ama ses geçirmez duvardan hiçbir şey duyamadım. Bir süre sonra merdivenleri indim ve bana yolu gösteren bir hizmetkârla karşılaşana kadar karanlık geçitler boyunca dolandım durdum. Şanslı dönemim kesinlikle bitmiş görünüyordu.

beş

Pencerem hiçbir şeyin hareket etmediği boş bir manzaraya hâkimdi. Görünürde ev yoktu, sadece çökmüş duvarın enkazı, karla kaplı kasvetli bir açıklık, fiyord, köknar ormanı, dağlar. Renk yok, sadece siyahtan karın nihai ölü beyazına kadar grinin tekdüze gölgeleri. Ölü sükûneti içinde cansız su, her yöne bir örnek bir kasvetle yürüyen ağaç sıraları. Birden bir hareket oldu, o sessiz gri tekdüzelikte kırmızı-mavi bir çılgılık. Paltomu kaptım, kapıya saldırırken telaşla giyindim; fikrimi değiştirip pencereye döndüm, sınıksı kapalıydı. Yukarı çekmeyi başardım, moloz yığınlarının üstüne indim, sonra pencereyi parmaklarımın ucuyla arkamdan kapadım. Donmuş çimenlerde kayarak yamaçtan aşağı koştum; en kestirme yol oydu; evdeki kadından da kurtarmıştım kendimi, hareketlerimi gözlediğinden kuşkulanıyordum. Fiyordun kenarından giden dar patikada hiç kimse yoktu, ama takip ettiğim kişi uzakta olamazdı. Patika ormana dalıyordu. Ağaçların altında hava birden daha soğuk ve daha karanlık oldu, ağaçlar birbirine yakın büyümüşü, siyah dalları yukarda yoğun dallanmalarla karşılaşılıyor, aşağıda da ormanaltı bitki örtüsüyle içiçe giriyordu. Yakınımda yirmi görünmez insan olabilirdi, ama köknarların arasında titreşen hayaletimsi gri ceketi görüyor, arasına da damalı astarının anlık görünüşünü yakalıyordum. Giyenin başı örtülü değildi: parlak saçları gümüş alevi gibi donuk donuk parlıyordu, ormanda titreşen bir *ignis fatuus*. Kız elinden geldiği kadar acele ediyordu, ağaçlardan kurtulmak için telaşlıydı. Ormanda sinirli oluyordu, hep dert dolu gibiydi orman. Toplaşan ağaçlar sinirini bozuyordu, ken-

dilerini onu kuşatan siyah duvarlara döndürüyorlardı. Vakit geçti, günbatımı sonrası; çok uzağa gelmişti ve çabucak geri dönmeliydi. Fiyorda bakındı, göremedi, yolunu kaybetmişti, ve birden gerçekten korktu, karanlık ormanda geceye kalmaktan dehşete düştü. Yaşadığı iklim korkuydu onun; biraz şefkat görmüş olsaydı farklı olurdu. Ağaçlar hesaplı bir kötülükle onu engelliyor gibiydi. Hayatı boyunca kendisini önceden hüküm giymiş bir kurban olarak düşünmüştü, şimdi de orman olmuştu onu mahvedecek kötü güç. Ümitsizlik içinde koşmaya çalışıyordu, ama gizli bir kök ayağına takıldı, nerdeyse düşüyordu, Dallar saçlarına dolandı, onu geri çektiler, çözülürken şiddetle kamçıladılar. Başından kopan gümüş saçlar siyah iğneler arasında parlıyordu; peşindekiler için, onları kurbanlarına götüren, izlenecek ipuçlarıydı bunlar. Sonunda ormandan ancak onu bekleyen fiyordun gördüğünde tamamen kurtuldu. Sudan kötü bir akıntı yükseliyordu, ilkel, vahşi, kurbanlar bekleyen, bir insan kurbanına acıkmış birşey.

Mutlak sessizlikten ve bütün çevredeki ıssızlıktan dehşete düşmüş, bir saniye sessiz dikildi. Şimdi manzaraya yeni bir vahşet siniyordu, gece yaklaşıyordu. Her tarafta kamp kurmuş orman ağaçlarının yığılmış ordularını görüyordu, yukarda dağ duvarı toplar gibi dikilen ağaçlarla kaplıydı. Aşağıda, fiyord yutulmuş güneşin uğursuz ateşini püskürten, var olması imkânsız, buzlu bir yanardağdı.

Koyulaşan alacakaranlıkta her dehşet beklenebilirdi. Bakmaya korkuyordu, sudan yükselen hayaletimsi şekilleri görmemeye çalışıyordu, ama parlayarak üstüne geldiklerini hissediyor ve panik içinde kaçıyor. Biri onu yakaladı, ektoplazma gibi yumuşak, vıcık vıcık, yapışkan şeritlerle sardı. Bir çılgılığı çılgınca zaptederek, kurtulmak için uğraştı; körlemesine, deli gibi, soluk soluğa çırpınıp durdu. Beyni kâbus içinde kapanıp kalmıştı, düşünmüyordu. Son hafif çözülme, sendeleyip görünmeyen kayalara düştü, dizlerini ve dirseklerini incitti. Dikenler ellerini yırttı, yüzünü tırmaladı. Sağa sola atılışları fiyordun kıyısındaki ince buz parçaladı ve kız buz gibi suya gömüldü. Her soluk acı doluydu, göğsüne tekrar tekrar saplanan keskin bir bıçak. Hemen ardındaki kovalayan adımların yüksek sesli patırtısıyla dehşete düşmüş, acı çeken kendi kalp atışlarını ayırtedemez durumda, bir an durmaya ya da hızını kesmeye cesaret edemiyordu. Birden, sürüklenen bir kar yığınının üstünde kaydı, duramadı, derin bir kardan mezara yüzüstü kapaklandı. Ağzında karlar vardı, sonu gelmişti, tükenmişti, asla tekrar

kalkamayacaktı, daha öteye gidemezdi. Zalimce gerilen kaslar acımadan yukarı zorladı onu, kaderin dayanılmaz mıknatısıyla çekilirken mücadeleyi sürdürmek zorundaydı. Sistemli zorlama en yaralanabilir durumdayken kişilik yapısını bozmuştu onun, onu bir kurban yapmıştı, mahvedilecekti, ya nesnelere ya da insanlar tarafından, insanlar ya da fiyordlar ve ormanlarca; hiç fark yoktu, ne olursa olsun kaçamazdı. Uzun zaman önce ortaya çıkan onarılmaz hasar, kaderini kaçınılmaz hale getirmişti.

İlerde koyu siyah bir kaya kütlesi heyula gibi dikiliyordu, bir tepe, bir dağ, aydınlatılmamış bir kale, siyah köknar alaylarıyla desteklenmiş. Güçsüz elleri bir kapıyı açıp kapayamayacak kadar titriyordu, ama kaderin bekleyen güçleri onu içeri sürükledi.

Yatağında uzanmış, dinleyen bir düşmanın kulağı gibi duvara yapışmış düşman, yabancı, dondurucu karanlığı hissedebiliyordu. Mutlak sessizlik ve yalnızlık içinde, kaderinin gelişini bekleyerek, gözü aynada yatıyordu. Artık uzakta olamazdı. Ses geçirmez odada korkunç birşey olacağını biliyordu, kimse onu kurtarmaya gelemezdi, gelmeyecekti bu odaya. Oda her zaman olduğu gibi düşmancaydı. Kız, korumayı reddeden duvarların, havadaki soğuk düşmanlığın farkındaydı. Yapabileceği hiçbir şey yoktu, yardım isteyebileceği hiç kimse yoktu. Terkedilmiş, çaresiz, sonu bekleyebirdi sadece.

Bir kadın kapıyı çalmadan içeri girdi ve girişte dikildi, gösterişli, ürkütücü, siyahlara bürünmüş, bir ağaç gibi uzun boylu ve tehditkâr, peşinde başka belirsiz şekiller, gölgeleri kadının arkasında kaldı. Kız bir anda celladını tanıdı, açık sebebi tahmin edemeyecek kadar masum ya da kendi düş dünyasıyla fazla meşgul durumdayken, onun düşmanlığını anlamadan hissetmişti hep. Şimdi, acımasız soğuk parlak gözler aynanın derinliklerinde yüzüyordu, ok gibi kurbanlarına yönelmiş. *Onun* gözleriye, iki derin dehşet çukuru, kâbusun sezgisel önbilgisinin korkusuyla kocaman açılıp kararmıştı. Sonra bir kader duygusu zaptetti onu: bir geri çekilme yaşadı, sürekli kötü davranışla sindirilmiş, itaatkâr, yıldırılmış bir çocuk oldu. Sinmiş, kadının emreden sesine başeğmiş, kalktı ve sürçen adımlarla platformu terketti, beyaz yüzü kâğıt gibi bomboş. Kadının kolları onu kavradığında bir çığlık attı, güçsüzce savaştı. Ağzının üstüne bir el kapandı. Birkaç figür üstüne üşüştü. Her taraftan yakalandı, kabaca tutulmuş, odadan ite kaka çıkarıldı, elleri arkasına bağlandı.

Ağaçların altında hava gittikçe daha da kararıyor, kararıyor-

du, patikayı gözden kaybetmeye devam ediyordum. Sonunda onu tamamen kaybettim ve farklı bir yere geldim. Duvara yakındım. Etkileyiciydi, sapaşağlamdı, hiçbir yerinde yıkılma yoktu. Yukarda duvar boyunca dikilen nöbetçilerin siyah şekillerini gördüm. İçlerinden ikisi birbirlerine yaklaşıyordu, bayağı yakınımnda karşılaşacaklardı. Siyah ağaçların gölgesinde, görünmeden sessizce durdum. Nöbetçilerin adımlarının sesi yüksekti, keskin ayaz her sesi büyütüyordu. Karşılaştılar, ayaklarını yere vurdular, parola sorup karşılığını aldılar, yeniden ayrıldılar. Ayak sesleri hafiflerken yürümeye devam ettim. İçimde aynı anda birkaç düzlemde yaşadığıma ilişkin tuhaf bir duygu vardı; bu düzlemlerin üstüste binışı şaşırtıcıydı. Evler kadar büyük, boynu vurulmuş devlerin başlarına benzeyen, kocaman değirmi kayalar vardı yakında, uzun zaman önce yamaçtan düştükleri yerde duruyorlardı. Birden sesler duydum, her yere bakındım, ama kimseyi göremedim. Sesler kayaların arasından gelir gibiydi, bu yüzden araştırmaya gittim. Mavi alacakaranlıkta bir ışık sarı sarı çiçeklendi: bir kulübeye bakıyordum, bir kaya kütesine değil. Kulübede insanlar konuşuyordu.

Feryatlar, şakırtılar, atların korkmuş kişnemelerini, savaşın bütün gürültülerini duydum. Oklar bulut gibi uçuşuyordu. Savaş sopaları güm güm ötüyordu. Pes perdeden çelik çarpışmaları duyuluyordu. Garip giyimli adamlar dalgalar halinde duvara geldiler, tırmandılar, elleri kadar ayaklarını da kullanıyorlardı, kılıçları dişlerinin arasındaydı. Goriller gibi çevik, binlercesi birden geliyorlardı; çoğu geri püskürtülüyorsa da yeni bir dalga geliyordu daima. Sonunda duvarın bütün savunucuları imha edildi, ikinci saftaki savunmalar da geri püskürtüldü. Önceden içeri girmiş olan istilacılar kapıları açtı, ötekiler de bir gelgit dalgası gibi içeri doluştular. İnsanlar evlerine sığınmışlardı. Şehirde tam bir kaos vardı. Dar sokaklarda yumruk yumruğa dövüşler; duvarların arasında vahşi hayvan bağırışları gibi çınlayan anlamsız yabancı çığlıklar. Yabancılar deliler gibi koşturuyorlardı şehirde, gırtlaklarından aşığı şarap boşaltıyorlar, rastladıkları herşeyi, her erkeği, kadını, çocuğu, hayvanı boğazlıyorlardı. Ter ve kanla karışık şarap akıyordu suratlarından, bu yüzden ifritlere benziyorlardı. Biraz kar yağıyordu: bu onları heyecandan çıldırtmış gibiydi, deli gibi gülüyor, düşen taneleri ağızlarıyla yakalamaya çalışıyorlardı. Süvariler flama ya da tüyler takılı uzun mızraklar taşıyorlardı. Bu mızraklara koparılmış kafalar geçirilmişti, bazan da küçük çocuklar ya da köpekler. Her yerde büyük ateşler yanıyor, ortalık gündüz gibi par-

laktı. Hava yanık kokusuyla doluydu, ahşaptan ve eski topraktan çıkan kokuyla. İnsanlar dumandan kaçmak için evlerinden fırlayınca düşman tarafından öldürülüyorlardı. Çoğu alevler içinde ölmeyi tercih ediyordu.

Hiç silahım yoktu, kendimi savunabileceğim birşey aramaya koyuldum. Atların barikat oluşturacak bir şekilde yığıldığı bir cadde dedeydim, aralarında bineğiyle öldürülmüş bir de adam vardı. Kılıcını çekmeye bile vakti olmamıştı, hâlâ kınındaydı kılıç, kında girift şekiller oyuluydu, güzel bir sanat eseri idi. Çıkkık kabzaya asıldım, ama düşüş sırasında kılıcın ağzı sıkışmıştı, oynatamadım. Ölü hayvanlar öyle çılginca bir aceleyle yığılmıştı ki ısrarlı çabalarım bütün yapıyı sarsıyordu; leşler yerinden oynadı, yuvarlandı, bir gedik oluştu. Ben hasarı onaramadan bir süvari birliği cadde boyunca korkutucu bir şakırtıyla dörtlüye gelmeye başladı, mızraklarını sallıyor, anlamsız naralarını haykırıyorlardı. Kendimi upuzun yere attım, beni görmemiş olduklarını umuyor, en kötüsünü de bekliyordum. Ortaya çıktıklarında biri uzun mızrağını uzatıp ölü biniciyi dürttü, onu öyle şiddetle yerinden çıkardı ki gövde üstüne düştü, belki de hayatımı kurtardı. Bütün birlik kanlanmış, çılgin, hayvansı gözlerini döndürerek hızla geçip giderken hiç kımıldamadan durdum.

Onlar gidince, cesedi yana ittim ve kızı aramaya çıkmak için kalktım. Onu bulacağımdan fazla umutlu değildim; yağmalanan şehirlerde kızların kaderini biliyordum. Kılıç şimdi gevşemişti, kolayca çektim. Böyle bir silah kullanmamıştım hiç, yanından geçtiğim cesetlerin bazılarını kesip biçerek onu denedim. Bu şey ağırdı ve kullanılması zordu, ama dengeyi buldum ve yürüdükçe öğrenmeye başladım, böylece çok gereken güvenin birazını elde ediyordum. Tesadüfen saldırıya uğramadım. Çarpışmaların büyük bölümü aşağı sokaklarda, hâlâ dayanıyor görünen liman kalelerinin civarında devam ediyordu. Birini gördüğümde saklanıyordum, genel keşmekeş içinde göze görünmüyordum. Yüksek Ev nerdeyse yanıp bitmişti bile, sadece iskeleti hâlâ ayaktaydı. Dumanlar ve alevler fışkırıyordu göğe, bütün iç mekân akkor halindeydi. Yaklaşabildiğim kadar yaklaştım, ama duman ve yoğun sıcaklık beni gerilettili. İçeri girmek tamamen imkânsızdı. Ne olursa olsun, böyle bir cehennemde kimse sağ kalamazdı. Yüzüm kavrulmuştu, saçım da kıvılcımlar yanıyordu için için, onları ellerimle eziyordum.

Ona şans eseri rastladım, uzakta değildi, taşların üstünde yüzüstü yatıyordu. Ağzından biraz kan sızmıştı. Boynu doğal olma-

yan bir şekilde kıvrılmıştı; canlı bir kız başını bu açıyla çeviremezdi: boyun kırıktı. Saçından sürüklenmişti, saçını bir çeşit ip gibi kıvıran eller gümüşsü parlaklığını donuklaştırmıştı onun. Sirtında yer yer kan hâlâ tazeydi, ıslak ve parlak kırmızı; geri kalan yerlerde beyaz etin üstünde donup kararmıştı. Özellikle bir koluna baktım, üstünde açıkça göze çarpan yuvarlak diş izleri olana. Önkol kemikleri kırılmıştı, kemiğin keskin sivri uçları bilekte yırtılmış dokudan dışarı çıkıyordu. Kendimi hakkı yenmiş hissettim: bu kırığı müşfik sevgiyle tek başıma ben yapmış olmalıydım; yara açmaya hakkı olan tek kişi bendim. Öne eğildim ve soğuk derisine dokundum.

İçerden görülecek kadar yaklaşmamaya dikkat ederek, kulübe penceresinden içeri bakmaya gittim. Dumanlı, küçük bir odada birkaç kişi toplanmıştı, şömine ışığı yüzlerinde titreyordu, bana bir ortaçağ cehennem resmini hatırlattı bu. Önce hiçbir sözü anlayamadım; hepsi bir ağızdan konuşuyordu. Bir kadını tanıdım, alışılmışın dışında uzun boylu, ürkütücü bir şekilde gösterişli; onu Yüksek Ev'de görmüştüm. Şimdi pencerenin hemen içinde oturan, baba dediği bir adamdaydı. Adam bana çok yakın olduğu için, anladığım ilk ses onunki oldu. Fiyordun efsanesini anlatıyordu, fiyordun derinlerinde yaşayan ejdere her yıl kış gündönümünde güzel bir kızın kurban edilmesini. Töreni anlatmaya başladığında öteki sesler yavaş yavaş sustu. "Kayanın üstünde hazırlar hazırlamaz kızını çözeriz. Biraz çırpınması gerekir, yoksa ejder ona ölü bir kız yutturduğumuzu düşünebilir. Aşağıda sular köpürür. Canavarın pullu büyük halkaları görünür. O zaman kızını aşağı atarız. Bütün fiyord bir girdap olur, her tarafa kan ve köpük uçuşur."

Bunu hareketli bir kurban tartışması izledi, sırayla değişik insanlar konuşuyordu. Kendi takımlarıyla rakip bir şehir arasındaki bir futbol maçından bahsediyor da olabilirlerdi. Biri dedi ki: "Ziyan edecek o kadar çok güzel kızımız yok ki. Niye onlardan birini ejdere verelim? Niye bir yabancıyı, hiçbirimize birşey ifade etmeyen yabancı bir kızını kurban etmeyelim?" Sesin tonu, konuşanın özel bir kişiden, kimliğini herkesin bildiği birinden, bahsettiğini düşündürüyordu. Baba itirazlar öne sürmeye başladı, ama kızını susturdu onu, bağırarak kabul ettiğini söyledi, sadece parça parça ibareler yakalayabildiğim hırçın bir tirada girişti. "Camdan yapılmış gibi saf görünen solgun kızlar... onları parçalara ayırmak... Ve bunu *ben parçalayacağım...*" Sonunu bağırarak söyledi. "Onu kayadan ben kendim atacağım, hiçbirinizde bunu yapacak yürek yoksa eğer!"

Tiksintiyle uzaklaştım. Bu insanlar vahşilerden daha kötüydü. Ellerim ve yüzüm uyuşmuştu, yarı donmuş hissediyordum kendimi, ve neden orda bu mantıksız deli saçmasını dinleyecek kadar durduğumu düşünemiyordum. Ne olduğunu anlayamamakla birlikte, bana birşey olduğu yolunda belirsiz bir duygu vardı içimde. Bir an için rahatsız ediciydi bu; sonra unuttum. Gökte yüksekte küçük, soğuk, parlak bir ay ışılıyor, manzarayı açık seçik gösteriyordu. Fiyordu tanıdım ama yeri çıkaramadım. Sudan yüksek dikey kayalar çıkıyordu dümdüz, dalma platformuna benzeyen yassı, yatay bir kayayı destekliyorlardı. Birkaç kişi göründü, kızı aralarında sürüklüyorlardı, elleri bağlıydı kızın. Yanımdan geçerken, acınacak beyaz çocuk-kurban yüzünü, dehşet içinde ve ihanete uğramış, görüverdim bir an. Öne atıldım, onu kurtarmaya, bağlarını kesmeye çalıştım. Biri üstüme geldi. Onu ittim, tekrar kıza yaklaşmaya çalıştım, sürüklenip götürüldü. "Katiller!" diye bağırarak topluluğun peşinden seğirttim. Ben onlara yetişene kadar, onu kayaya çekiyorlardı bile.

Fiyordun yukarısındaki platformda onun yakınındaydım. Orda yalnızdık, ama arkamdan gelen bir hayal meyal sesler karışımı çok sayıda seyircinin varlığını gösteriyordu. Benimle ilgilenmiyorlardı. Ben dikkatimi yarı diz çöken, yarı çömelen, kayanın ucunda, karanlık suya sarkan, titreyen figüre vermiştim. Saçı ayın altında elmas tozu gibi parılıyordu. Bana bakmıyordu, ama yüzünü görebiliyordum, her zaman solgundu yüzü, ama şimdi rengi kemiklerine kadar çekilmişti. Aşırı inceliğini gözlemledim, bütünü, hatta kalbini taşıyan göğüs kafesini bile, iki elimle sarabileceğim duygusuna kapıldım. Derisi beyaz atlas gibiydi, parlak ayışığında gölgesiz. Bağların bileklerinde bıraktığı yuvarlak izler günışığında kırmızı olacaktı, ama şimdi siyah görünüyordu. Ellerimle bileklerini tutup narin kemiklerini kırıpvermenin nasıl bir duygu olacağını tasavvur edebiliyordum.

Öne eğilerek soğuk derisine, kalçasındaki sığ çukura dokundum. Göğüslerinin arasına kar yağmıştı.

Silahlı adamlar yukarı geldiler, beni geri ittiler, narin omuzlarından kavradılar onu. İri gözyaşları buz kandilleri gibi, elmaslar gibi dökülüyordu gözlerinden, ama ben hareketsizdim. Bana gerçek gözyaşları gibi gelmiyorlardı. Kendisi de tamamen gerçek gibi görünmüyordu. Solgun ve nerdeyse saydamdı, düşlerde kendi eğlencem için kullandığım kurban. Arkamdaki insanlar, gecikmeden ötürü sabırsız, söyleniyorlardı. Adamlar artık beklemeyip onu aşı-

ğı attilar, dokunaklı son çığlığı peşinden sürüklendi. Gece bir kesekâğıdı gibi patladı o zaman. Havaya kocaman su fıskiyeleri sıçradı; kayalara doğru çılgınca atılan dalgalar serpinti çağlayanlarında patladı. Dondurucu duşu hemen hiç dikkat etmedim, ama platformun kıyısından baktım, ve fokurdayan sulardan, pullu halkalardan oluşan bir çemberin çıktığını gördüm, o sularda zırh kaplı çenelerin gıcirtısından önce bir an için beyaz birşey çılgınca çırpınmıştı.

Kaldığım yere dönmek için acele ediyordum. Ayaklarım ve parmaklarım uyuşmuş, yüzüm katılaştı, başım soğuktan ağrı-maya başlıyordu. Sıcak odamda biraz ısınır ısınmaz yazmaya başladım. Ana konum elbette ki İndrilerdi, ama şehre dair ilgiye değer görünen şeyleri yazarak başladığım numarayı hâlâ sürdürüyordum. Ben odada yokken bunu kolayca yapabilirlerdi ama, güvenlik görevlilerinin notlarımı okumak zahmetine katlanacaklarını sanmıyordum. Kullandığım basit, çocukça şifreleme tarzı, makiler hakkındaki cümleleri yerel olaylar üzerine olan ötekilerle karıştırma, en azından herşeyi kurcalayan evdeki kadını bozguna uğratabaktı.

O şarkı söyleyen zarif esrarengiz yaratıkları tasvir etmekten büyük zevk alıyordum, yazdıkça onlarla daha derinden içiçe girmiş gibi oluyordum. Büyülecü öbür-dünya sesleri, neşeli, sevgi dolu, masum davranışlarıyla benim için, eğer insanın yıkıcılığı, şiddeti ve acımasızlığı ortadan kaldırılsaydı, yeryüzünde varolabileceği şekliyle, hayatın simgeleri olmuşlardı. Genel olarak yazmaktan hoşlanırdım, cümleler sanki kafamda kendiliğinden oluşmuş gibi zahmetsizce gelirdi bana. Ama şimdi tamamen farklıydı. Doğru sözcükleri bulamıyordum: kendimi açıkça ifade etmediğimi ya da tam olarak hatırlamadığımı anladım, ve birkaç dakika sonra kalemimi bıraktım. Aynı anda dumanlı bir odaya dolmuş bir çok insanın bulunduğu bir zihinsel resim gördüm, kulak misafiri olduğum şey hakkında muhafıza bilgi vermem gerektiğini hissettim. Ama aynı zamanda, bu sahnenin anısının tuhaf bir gerçekdışılığı vardı, sanki bir düşte görmüşüm gibi. Ve kızın gerçek bir tehlike içinde olabileceği aklıma geldiğinde buna tamamen inanmıyordum. Yine de, kalkıp telefona gittim. Sonra, her sözcüğü dinleyecek olan kadının varlığından daha gerçek olanın ne olduğu konusundaki tuhaf belirsizlikle alıkonmuş, kahveye gidene kadar telefon etmemeye karar verdim.

Evden ayrıldığımda gerçekdışılık duygum ezicileşti. Dışarda

renksiz, kuvvetli bir ışık herşeyi gündüz gibi aydınlatıyordu, ama nerden geldiğini tam göremedim. Bu olağanüstü ışığın normal olarak çıplak gözle görülemeyen ayrıntıları açığa çıkardığını gözlemleyince şaşkınlığım arttı. Hafif hafif kar yağıyordu, her bir kar tanesinin karmaşık yapısı kristal berraklığında görünüyordu, mükemmelen belirgin ve mücevher gibi parlak, yıldıza ve çiçeğe benzeyen zarif şekiller. Çevrede tanıdık harabeler aradım, ama artık orda yoktular. Yıkım görüntülerine alıştım, ama bu farklıydı. Yıkık şehirden geriye kalan hiçbir şeydi; şehrin yapıları parçalanmıştı, kalıntılar dümdüz olmuş, üstlerinden dev bir buharlı silindir geçmiş gibi yayılmıştı. Bir iki dikey parça, genel düzlüğü özellikle vurgulamak amacıyla, kasten bırakılmış gibi görünüyordu. Düşteymiş gibi bir duyguyla, yürümeye devam ettim, canlı ya da ölü, kimseyi görmedim. Hava tatlımsı, nahoş olmayan bir kokuyla doluydu, kendi ellerimde ve giysilerimde hissedebiliyordum bu kokuyu, bir gazdan kaldığını tahmin ettim. Ateşlerin olmayışı beni şaşırttı; yanan bir şey yok gibiydi, hiç duman görmedim. Enkazlar arasında hareket eden, şurda burda gölcükler halinde biriken beyaz, sütsü bir sıvının ince sızıntılarına ancak şimdi dikkat ettim. Bu beyaz gölcükler, sıvı onunla temas eden herşeyi yutarak gölcüklerin kanarlarını aşındırdıkça sürekli genişliyordu; bütün enkaz külesinin bu yolla elden çıkarılması sadece bir zaman sorunuydu. Böyle pratik, mükemmel bir temizlik yöntemiyle büyülenmiş, bu süreci seyretmek için bir an sessizce durdum.

Kızı bulmak zorunda olduğumu hatırladım, sonu gelmeyen molozlar arasında ümitsizce onu aradım. Uzakta bir yerde onu gördüğümü sandım, bağırdım, koştum; değişti, ortadan kayboldu. Bir serap gibi daha uzakta gördüm onu, sonra tekrar kayboldu. Bir moloz yığından bir kız kolu fırladı; bileği tuttum, hafifçe çektim; elimde kaldı. Birden arkamda sesler ve hareketler duydum, hızla çevremde döndüm, bir an, kayar gibi hareket eden, şakıma sesi çıkaran canlı nesnelere gördüm. Şekilleri garipti, ancak kısmen insan, bana bilimkurgu öykülerindeki mutantları hatırlattılar. Bana hiç dikkat etmediler, varlığımı tamamen görmezden geldiler, ben de daha fazla yaklaşmadan aceleyle uzaklaştım.

Sağda solda cesetlerin uzandığı bir yere gelince, içlerinden biri onunki mi diye bakmak için durdum. En yakındaki cesede gidip dikkatle baktım ona. Tanınmaz haldeydi, iskelet de etten geri kalanlar da fosforlu bir hal almıştı. Ötekilere bakmak sadece vakit kaybı olacaktı, bu yüzden kendi hallerine bıraktım onları.

altı

Ev sahibi kapısından geçtiğimi duymuş, kapıyı açtı, kaşlarını çatarak baktı. Onu görmemiş gibi yapıp aceleyle geçtim, ama dış kapı kımıldamadı, bir engel vardı. Sertçe ittim, arkasında yığılmış karı dağıttım, arkamda birşeyi takırdatan buz gibi rüzgârı içeri aldım. Öfkeli bir bağıris oldu, "Yaptığına baksana!", duymazdan geldim.

Dışarda yağmış olan karın çokluğu beni şaşırttı. Başka bir şehir, beyaz ve hayalet gibi, eskisinin yerine geçmişti. Görünebilen çok az ışık harabelerin şekillerinin üstlerindeki kalın beyaz örtüyle nasıl değiştiğini gözönüne seriyordu, yıkımın ayrıntıları gölgelenmişti, bütün dışçizgiler sarılıp bulanıklaşmıştı. Ağır kar yağışının etkisi yapıları elle tutulurluktan ve kesin yerleşimden yoksun kılmaktı: ardında birşey olmayan, naylondan yapılmış sahne izlenimim canlanıyordu. Havada önce sadece birkaç kar tanesi vardı; sonra beklenmedik bir beyaz savruntu esip geçti, kuvvetli rüzgârla yere paralel sürdü beni. Bu dondurucu rüzgâra karşı başımı eğdim, ve kuru ve donmuş, bacaklarımın çevresinde dönüp duran kar zerreciklerini gördüm. Savruntular yoğunlaştı, aralıksız hale geldi, havayı doldurdu; nerde olduğumu göremiyordum. Sadece ara ara görüp kaybediyordum çevremi, belli belirsiz tanıdık, yine de çarpılmış, gerçekdışı görünüyordu. Düşüncelerim karışmıştı. Dış dünyanın gerçekdışılığı tuhaf bir şekilde kendi rahatsız zihinsel durumumun bir uzantısı gibiydi sanki.

Bir gayretle düşüncelerimi toparlayarak, kızın tehlikede olduğunu ve uyarılması gerektiğini hatırladım. Kahveyi bulmaya çalışmaktan vazgeçtim ve doğruca muhafıza gitmeye karar verdim. Evinin şehrin üzerinde heyula gibi dikilen kaleye benzer kütesini şimdi seçebiliyordum.

Ana meydana çıkanlar dışında, caddeler karanlık bastıktan sonra terkedilirdi hep, bu yüzden önümde dik tepeye tırmanan bir sürü figürü görünce şaşırđım. Hemen ardından, Yüksek Ev'de halka açık bir yemek ya da kutlamadan bahsedildiğini duyduğumu hatırladım, hiç ilgilenmemiştim, besbelli bu gece yapılıyordu. Girişe, en yakın grubun ancak birkaç adım arkasında vardım, orda olduklarına seviniyordum; onlar olmadan burasının doğru yer olduğundan emin olamazdım, kar herşeyi çok farklı gösteriyordu. İki tepecik, her biri bir yanda, bataryalar olmalıydı; ama açıklayamadığım başka beyaz tümsekler de vardı. Kılıç gibi keskin, uzun sivri buz kandillerinden bir salkım, kocaman ana kapının üzerindeki bir fenere yapışmış, donuk ışıktaki vahşice parlıyordu. Önümdekiler içeri alınırken ileri yürüdüm ve onlarla birlikte içeri girdim. Nöbetçiler herhalde yalnız da olsaydım içeri alırlardı beni, ama bu en kolay yol gibiydi.

Kimse bana azıcık bile dikkat etmiyordu. Tanınmış olmalıydım, ama kimseden hiçbir tanıma belirtisi görmedim, tanıdık yüzler hiç bakmadan yanımdan gelip geçtikçe kendimi giderek artan bir şekilde gerçekdışlaşmış hissediyordum. Kocaman kasvetli mekân çoktan dolmuştu, içeri beraber girdiğim grup son gelenlerden biriydi herhalde. Bu bir kutlama idiyse, çok özel bir şekilde baskı altına alınmıştı. Bütün yüzler her zamanki gibi asıktı; hiç gülüş yoktu, çok az konuşma vardı. Bu konuşmalar da kulak misafiri olunamayacak kadar alçak tonlarda yapılıyordu.

İnsanlara dikkat etmeyi bırakıp, kıza nasıl ulaşacağımı düşündüm. Muhafız beni onun odasının kapısına götürmüştü, ama bir rehber olmadan kapıyı asla bulamayacağımı biliyordum. Birinin bana yardım etmesi gerekecekti. Yanaşılacak en iyi kişinin kim olduğunu merak ederek odadan odaya dolaşım, biraz sonra kendimi tonozlu kocaman bir salonda buldum, servis masaları hazırlanmıştı burda, üstlerinde büyük et ve ekmeğ tabaklarının arasına konmuş şarap ve sert içkilerle dolu sürahiler ve şişeler vardı. Görülmeyeceğim karanlık bir köşede dikilerek yeni yemek tabakları getirip masalara yerleştiren hizmetkârları gözledim. Kız hakkında nerdeyse hummalı bir kaygım olmasına rağmen, onu bulmaya girişmek yerine, hiçbir şey yapmadan orda dikiliyordum; düşüncelerimde tuhaf bir parçalanmanın farkına vardım.

Yüzlerce meşale yanıyor, büyük salonu aydınlatıyordu, zaferi kutlamak için bir şölen hazırlanmıştı. Önce yaverlerimden biriyle mahkûmları yoklamaya gittim. Bu komutanın geleneksel imtiyazı,

günlük işlerden biriydi. Kadınlar bir engelin arkasında sürü gibi bir arada tutuluyordu. Zaten herkesten becerebildikleri kadar uzağa çekilmişlerdi, ama geldiğimizi gördüklerinde daha da geri gitmenin yolunu buldular, duvara yapıştılar. İlgimi çekmiyorlardı. Birini öbüründen ayıramıyordum; acı çekmek hepsine aynı özellikleri vermişti. Salonun öteki bölümlerinde çok gürültü vardı, ama burda sadece sessizlik; ne yalvarma, ne lanet, ne yakınma; sadece dikili gözler, meşale ışığının çıplak kollar, bacaklar ve göğüslerdeki kızıl titreyişi.

Meşaleler yüksek kemerli tavanı destekleyen devasa sütunlara havai fişek demetleri gibi tutturulmuştu. Bu sütunlardan birine yaslanmış bir kız ötekilerden biraz ayrı duruyordu, parlayan saçları sayılmazsa çıplaktı. Umudun ölümü beyaz yüzünü sakinleştirmişti. Bir çocuktan daha büyük değildi, bizi görmedi; gözleri çok içerilere, düşlere bakıyordu. Soyulmuş değnekler gibi kollar, dalga dalga dökülen gümüşü saçlar... bulutların arasında bir yeniyay... kalıp onu seyretmek istiyordum. Ama beni refakate huzura götürmek için geldiler.

Gösterişli altın koltuğuna kahramanların, atalarının, yüzleri ve başarıları oyuluydu. Muhteşem pelerini, samur astarlı ve altın işlemeli, dizlerinde heykel gibi sert kıvrımlar oluşturuyordu. Meşalelerden kıvılcımlar damlıyor ve uzun, ince, huzursuz ellerinin soğuk beyazını ılıtıyordu. Gözlerinden çıkan mavi bir çakım; elindeki çok iri bir mücevherden çıkan eş bir mavi parıltı. Bu taşın adını bilmiyordum. Adamın ne elleri ne de gözleri rahat duruyordu, sürekli bir mavi bombardımanı vardı. Başka bir yere geçmeme izin verdi, yanında ayakta tuttu beni. Muzaffer orduya yol göstermiş olduğum için, bana parıldayan bir nişan verdi, istemedim: bende zaten çok fazla vardı. Ona sadece kızı istediğimi söyledim. Bir soluma sesi yükseldi. Çevresindeki insanlar yere serildiğimi görmeyi bekliyorlardı. Ben ilgisizdim. Hayatımın yarısını yaşamıştım, istediğim kadarını görmüştüm. Savaştan bıkmıştım, savaşı ve öldürmeyi seven, başka birşey sevmeyen bu zor ve tehlikeli efendiye hizmet etmekten bıkmıştım. Onun savaşmasında bir çeşit çılgınlık vardı. Fetih yeterli değildi. O bir imha savaşı istiyordu. İstisnasız bütün düşmanların boğazlandığı, kimsenin sağ kalmadığı. O beni öldürmek istiyordu. Ama, savaşız yaşayamadığı halde, bir sefer planlamaktan, bir şehri almaktan acizdi; bunu ben yapmak zorundaydım. Bu yüzden beni öldüremiyordu. Benim savaş becerilerimi istiyordu ve beni ölü istiyordu. Şimdi bana öldürücü bir bakışla

baktı, beni yanında tuttu; ama, aynı zamanda, etrafında dikilenleri eliyle yakına çağırıldı. Dalkavukça, kapalı bir çember oluşturdular, tek aralık benim durduğum noktaydı. Ufak tefek bir adam içeri kaydı, kolumun altından süzüldü, sahibinin önünde büzülüp bana hırslayarak, ısırma hazır huysuz bir köpeğinki gibi uzun burunlu bir yüzü havaya kaldırdı. Şimdi çember kapanmıştı. Ama mavi mavi çakan yüzüğü, huzursuz ellerin hareketlerini, ellerin ince uzun beyaz parmaklarını ve uzun sivri tırnaklarını hâlâ seyredeliyordum. Parmaklar tuhaf bir şekilde, adam boğan birinin parmakları gibi, içe kıvrıktı, mavi taş kıvrık kemikle demirlenmişti. Duyamayacağım kadar alçak sesle, emirler verildi. Daha önce, yeteneğimi ve cesaretimi abartarak övmüştü, bana büyük ödüller vademişti, onun şeref konuğuydum. Onu iyi tanıyordum, şimdi benim için nasıl bir ödül tasarladığını iyice tasavvur edebiliyordum. Yüzümü çoktan hazırlamıştım.

Altı koruma kızı ona getirdiler, bir asker pelerinine sarılıydı. Bu adamlara iz bırakmayan bir tutuş numarası öğretilmişti. Ben bunu hiç öğrenmemiştim, şimdi de nasıl yapıldığını görmedim. Bir an sessizlik oldu. Herşeye rağmen, bir alicenaplık gösterilebilir mi diye merak ediyordum... bu şartlarda mümkün görünüyordu.

Sonra onun elinin kıza uzandığını gördüm, kıvrık yırtıcı hayvan parmakları, parıldayan mavi. Kocaman yüzük saçlarının arasına dalarken, kız küçük, tıkanmış bir çığlık attı; sesini duyduğum ilk kezdi bu. Dehşetle dizlerinin üstüne düşerken el ve ayak bileklerini çevreleyen madeni halkaların hafif şakırtısını da duydum. İfadesiz bir yüzle bakmayı sürdürerek, hareketsiz dikiliyordum. O soğuk, sert, çılgın, kanlı adam; onun yumuşak genç kız bedeni ve düş gören gözleri... bir acıma, keder...

Uzun masanın çevresinde hâlâ meşgul olan hizmetkârlardan birine yaklaşmaya karar vermiştim. Korkak görünümlü bir köylü kızını gözlüyordum, en gençlerinden biri, ağır, hantal ve besbelli bu işte yeni. Korkmuş, ezilmiş görünüyordu, öbürleri sataşyordu ona, onu tokatlıyorlardı, alay ediyorlar, yarım akıllı diyorlardı. Hep ağlamaklıydı, hata yapıp duruyordu, birkaç kez eşyaları düşürdüğünü gördüm. Gözü bozuktu herhalde. Gidip onun geçeceği bir kapı önünde bekledim, onu yakaladım ve sürükledim, elimi ağzına kapamıştım. Şansıma ilerdeki geçit boştu. Ben ona zarar vermeyeceğimi, sadece yardımını istediğimi söylerken, o dehşet içinde, kırmızı gözleri yaşlarla dolarak, bana bakıyordu; gözlerini kırıştırıyor, titriyor, anlamayacak kadar aptal görünüyordu. Hiç va-

kit yoktu, birazdan insanlar onu aramaya gelirlerdi, ama o konuşmuyordu. Onunla nezaketle konuştum; onunla tartıştım; onu sarsıtım; ona bir deste kâğıt para gösterdim. Kesinlikle ne karşılık, ne tepki. Paranın miktarını artırarak burnunun altında tuttum, "İşte sana böyle kötü davranan insanlardan kurtulma şansı," dedim, "Bununla uzun bir süre çalışman gerekmeyecek." Sonunda meseleyi anladı, beni odaya götürmeyi kabul etti.

Yola çıktık, ama ağırkanlıydı ve duraksamaya devam ediyordu, öyle ki yolu gerçekten bilip bilmediğini merak etmeye başladım. Sinirlerim ayaktaydı, ona vurmak istiyordum, kendimi kontrol etmem zordu. Geç kalmaktan korkuyordum. Muhafızla konuşmam gerektiğini söyledim, bir kere parti başladıktan sonra imkânsız olacaktı bu. Akşamın başlarında hiç görünmediğini, sadece yeme-içme bittiği zaman, yaklaşık iki saatlik bir süre, ortaya çıktığını duymak beni rahatlatmıştı. Nihayet son dik merdiveni tanıdım. Kız yukarıyı gösterdi, elimde onun için hazır tuttuğum parayı kaptı, geldiğimiz yola doğru fırladı.

Yukarı çıkıp o tek kapıyı açtım. Ses geçirmez oda karanlıktaydı, ama sahanlıktan gelen birazcık zayıf ışık peşimden içeri girdi. Yatakta yatan kız gördüm, tamamen giyinikti, yanında bir kitap vardı; okurken uyuyakalmıştı. Hafifçe adını seslendim. Sıçradı, saçları parıladı. "Kim o?" Sesinde korku vardı. Kımıldadım, donuk ışığın yüzüme değmesine izin verdim; beni hemen tanıdı, "Burda ne işin var?" dedi. Ben de "Tehlikesesin; seni götürmeye geldim," dedim. "Neden *seninle* gidecekmişim?" Şaşkın çıkıyordu sesi. "Hiç farketmez—" İkimiz de aynı anda bir ses duyduk; adımlar merdiveni çıkmaya başlıyordu. Geri çekildim, dondum, nefesimi tuttum. Kapının dışındaki zayıf ışık söndürüldü. Siyah gölgede dikiliyordum, iyice emniyettedim; kız beni ele vermedikçe.

Adamın kaba elleri onu kavradı. "Üstünü başını giy çabuk. Hemen gidiyoruz." Sesi alçak ve buyurgandı. "Gidiyor muyuz?" Ona baktı, onu siyahın önünde daha siyah bir gölge olarak gördü, soğuk dudakları mırıldandı: "Neden?" "Konuşma. Sana dediğimi yap." Kız itaat ederek ayağa kalktı, kapıdan gelen esinti onu titretti. "Bu karanlıkta birşey bulmamı nasıl bekliyorsun? Işık yakamaz mıyız?" "Hayır. Biri görebilir." Bir el fenerini bir anlığına yaktı, onun bir tarak alıp saçlarının arasından geçirmeye başladığını gördü, elinden kaptı onu. "Bırak şunu! Ceketini giy — çabuk!" Ondan yayılan asabi sabırsızlık kızın hareketlerini daha yavaş, daha beceriksiz yapıyordu. Kız karanlık odayı el yordamıyla arayarak ceke-

tini buldu ama onu nasıl giyeceğini bilemedi; ters durumda tutuyordu ceketi. Adam öfkeyle ceketi kaptı, çevirdi, kızın kollarını ceketin kollarına zorla soktu. "Hadi şimdi! Ses çıkarma! Gittiğimizi kimse bilmemeli." "Nereye gidiyoruz? Niye gecenin bu vaktinde gitmemiz lazım?" Cevap beklemiyordu, adam "Bu tek şansımız," dediğinde doğru duyduğundan kuşkulandı, yaklaşan buz hakkında bir şeyler ekledi adam. Kızın kolunu kavradı sonra, onu sahanlıktan merdivenlere kadar çekerek götürdü. El fenerinin ışığı, zifiri siyahlığı aralıklarla delerek, adamın devleşen ezici gölgesini gösteriyordu, koca binanın dallanmaları boyunca uykuda yürür gibi izledi kız bu gölgeyi, dışarı, karla dolmuş buzlu gecenin içine.

Kar şiddetle yağdığı halde, siyah arabanın üstünde hiç kar yoktu; araba yeni temizlenmişti: yine de karşalarına kimse çıkmamıştı, görünürde kimse yoktu. Kız içeri girerken titriyordu adam hızla zincirleri yoklarken sessizce oturdu. Sarı dikdörtgenler pencerelerin önündeki saf beyazı lekeledi. Havada kar, ışıkların önünden geçtikçe altın sağanağına dönüşüyordu. Yemek salonundan gelen karışık bir gürültü, sesler, şangırdayan tabaklar, harekete geçen arabanın gürültüsünü boğdu, ve kızı sormaya itti. "Seni bekleyen bütün o insanlara ne oldu? Onları görmeyecek misin?"

Adam zaten asabi, gergin bir durumdaydı, bu soru onu çıldırttı, bir elini tehditkâr bir tavırla direksiyondan kaldırdı. "Konuşma dedim sana!" Sesi korkutucuydu, gözleri arabanın iç karanlığında parılıyordu. Kız darbeyi engellemek için hızla çekildi, ama kaçamadı, kaldırdığı koluyla kendini koruyarak sindi, sıyırıp geçen darbe omzuna çarpıp onu kapıya yapıştıırken hiç ses çıkarmadı; sonra, adamın sessiz öfkesinden çekinerek, orda sessizce büzüldü.

Dışarda karla sarmalanmış sessizlik; arabayı dolduran sessizlik. Adam ışıksız sürüyordu, gözleri kedi gözleri gibi, karlı karanlıkta görebiliyor. Bir hayalet-araba, görünmez, sessiz, yıkılmış şehirden kaçtı. Karla kaplı eski istihkâmlar geri çekildi ve karda kayboldu, yıkık duvar geride kayboldu. Önde ormanın canlı siyah duvarı devleşti, tepesi boyunca kırılan bir dalganın tepesinden geri dökülen serpinti gibi tüten hayaletimsi beyazlık. Kız gelen siyah kütlelerin onlara çarpmasını bekledi, ama çarpma olmadı, sadece dışarda karın ve ormanın sessizliği, ve arabada, adamın sessizliği, kızın korkusu. Adam hiç konuşmuyordu, ona hiç bakmıyordu, donmuş engebeli yolda pervasızca kullanıyordu güçlü arabayı, bütün engellerin üzerinden hızla aşırıyordu, sanki iradesinin gücüyle yaparmış gibi. Arabanın şiddetli yalpalaması kızı sağa sola savuru-

yordu; koltuğunda sağlam duracak kadar ağır değildi. Adamın üstüne savruluyor, onun ceketine değmek zorunda kalıyor, kumaş elini yakmış gibi ürküp çekiliyordu. Adam habersiz görünüyordu. Kız kendini unutulmuş, terkedilmiş hissediyordu.

Onun için anlaşılmazdı bu, devam eden, devam edip duran bu olağanüstü kaçış. Orman sonsuzca devam ediyordu. Sessizlik devam ediyor, devam ediyordu. Kar durdu, ama soğuk devam ediyor ve hatta, sanki siyah ağaçlardan çıkan buzlu bir sızıntı altlarında donup pıhtılaşmış gibi, artıyordu. Küçük, gönülsüz bir günışığı dalların çatısından süzülmeden önce saatler peşpeşe geçti, günışığı köknarların kasvetli kütlelerini, birbirine dolaşmış ölü ve canlı ağaçları; sık sık da, sanki ağaç onu mahsus yakalamış gibi, dallarda tutulmuş bir kuşu açığa çıkarıyordu sadece. Kız ürperi-yordu, kendini, bir kurban olarak, ölü kuşla özdeşleştiriyordu. Siyah dalların oluşturduğu ağlara tutulmuş olan oydu. Ağaç orduları her yandan kuşatmıştı onu, bütün yönlerde sonsuzluğa yürüyorlardı. Kar tekrar pencereden uçup geçti, beyaz bayraklar sallayarak. O, uzun zaman önce kuşatılmış olandı. Olup bitene ilişkin hiçbir şey anlamıyordu. Araba havaya sıçradı, kız berelenmiş omzunun üstüne düştü acıyla, öbür eliyle boş yere omzunu korumaya çalıştı.

Adam kısa gün boyunca arabayı canavar gibi sürdü. Kız güçsüz yarı ışıktaki korkutucu sürüşten başka birşey tanımamış hissediyordu kendini; sessizlik, soğuk, kar, yanbaşındaki kibirli figür. Adamın soğuk heykel gözleri bir Merkür'ün gözleriydi, buz-gözler, mesmerik ve tehdit eden. Nefreti özlüyordu kız. O daha kolay olurdu. Ağaçlar birazcık uzaklaştı, gök, sönen ışığın son titreyişlerini getirerek biraz daha göründü. Kız birdenbire, aralarında bir kapı, yolu kapayan iki ağaç kulübeyi görünce şaşırdı. Kapı açılmadıkça geçemezlerdi. Kız onun, dikenli tel ve metalle takviye edilmiş, üstlerine gelişini seyretti. Araba dehşetli bir parçalanma şangırtısıyla, büyük bir yırtılıp kopmayla, çılgın bir madeni gıcırtyla kapıdan geçti. Kızın üstüne kırık camlar yağdı, uzun, keskin, sivri bir kıymık başının üzerinde havayı delip geçerken kız içgüdüyle sindi, araba tepetakla olmadan önce iki tekerleğinin üstünde mide bulandırıcı bir şekilde sallandı. Sonra tam son anda, ustalık mucizesiyle, ya da kuvvetle, ya da katıksız irade gücüyle, sürücü yenden eksenine oturttu onu, ve hiçbir şey olmamış gibi sürmeye devam etti.

Arkalarında bağırsıklar patladı. Etkisiz birkaç atış oldu ve kısa

düştü. Kız geriye bir göz attığında koşan üniformalar gördü; sonra küçük karışıklık sona erdi, siyah ağaçlar tarafından kesildi. Yol sınırının bu yanında iyiydi, araba daha hızlı, daha sarsıntısız yol alıyordu. Kız durumunu değiştirdi, kırılan pencereden giren buz buharı akıntısından kaçmak için eğildi. Kucağındaki kırık cam parçalarını silkeledi. Bileklerinde kan vardı, iki eli de kesilmiş, kanıyordu; çok az şaşırarak baktı onlara.

Merdivenlerden ve geçitlerden aşağı koştum. Ana kapı görününce gölgelerde saklandım, kapıyı bekleyen adamları gözledim. Yemek salonundan şimdi daha da canlanmış olan partinin sesleri geliyordu, besbelli içilen içkiler son haddindeydi orda. Biri dışarda soğuk koridordaki nöbetçilere bağırdı. Gözlediğim adamlar kafa kafaya verdiler, sonra nöbet yerini terkettiler, öbürlerine katılmaya giderken de çok yakınımdan geçtiler. Kimsenin dikkatini çekmeden, bekledikleri sanılan kapıdan dışarı süzüldüm.

Kar şiddetle yağıyordu. En yakındaki harabeleri, yağın beyazın hareketli kumaşının gerisindeki sabit beyaz gölgeleri, güçlükle ayırdedebiliyordum. Kar taneleri ışıklı pencerelerin etrafında arı oğulları gibi sarıya dönüyordu. Önümde geniş bir karlı açıklık yatıyordu, muhafızın siyah arabasının durduğu yeri belirten bir oyuk. Çeşitli beyaz tümseklerin, herhalde onun ev halkına ait olan, öbür arabalar olması gerektiğini anladım, ve derin kara bata çıka onlara doğru yürüdüm. İlkini kapısını denedim, kilitlememiş buldum. Bütün araç kara gömülüydü, kar tekerleklerle ve ön cama kadar yığılmıştı. Kapıyı açarken başımdan aşağı kar döküldü, camı temizlemeye çalışırken de kollarıma doldu. Marşın hiç çalışmayacağı düşünüyordum, ama sonunda araba öne doğru yavaşça hareket etmeye başladı. Motoru lastikleri yolu kavrar durumda tutmaya yetecek kadar hızlandırdım ve muhafızın güçbela görünen izlerini takip ettim, taze karlar hızla siliyordu bu izleri. Çepeçevre uzanan duvarın dışında izler tamamen kaybolmuştu. Ormanın kıyısında onları büsbütün kaybettim, arabayı körlemesine bir ağacın üstüne sürdüm, ağacın kabuğunu soydum. Araba durdu ve bir daha çalışmadı. Tekerlekler, karı boş yere karıştırarak, dönüp duruyordu. Dışarı çıktığımda, yukardaki dallardan üstüme bir kar kütlesi düştü. İki saniye içinde elbiselerim yürüyen karla kaskatı olmuştu. Köknar dallarını kopardım, tekerleklerin altına koydum, arabaya bindim ve yeniden çalıştırdım. Faydası yoktu; lastikler kavramıyordu, hâlâ dönüp tıslamaya devam ediyorlardı. Yana kanıyordum, freni çektim, doğruca bir kar yığınınına sışradım, koltu-

kaltlarına kadar gömüldüm. Hareket ettikçe kar üstüme çökmeye devam etti, yakamdan, gömleğimden içeri kaydı, karı göbeğimde hissettim; çıkmaya uğraşmak yorucu bir işti. Biraz daha dal kırıp arabanın altına yığarak hiç etkisi olmadığını gördükten sonra, yenildiğimi ve pes etmem gerektiğini anladım. Hava koşulları tamamen olumsuzdu. Nasıl olduysa arabayı yürüttüm, yavaş yavaş şehre döndüm. Bu koşullarda yapılacak tek şey buydu.

Duvara ulaştığımda yeniden kaymaya başladım, bu kez kontrolü kaybettim. Birden ön tekerleklerin derin bir bomba çukuru- nun kenarını ufaladığını gördüm; bir saniye daha, işim bitecekti; derinlik birkaç ayak vardı. Ayak frenine abandım, araba sağa döndü, ben dışarı fırlamadan önce tam bir çember çizdi ve burun üstü çakıldı, karın altında kayboldu.

Donuyordum, çok yorgundum, öyle titriyordum ki güçlükle yürüyebiliyordum. Şansıma, kaldığım yer uzak değildi. Kayıp sendeleyerek oraya vardım, varır varmaz sobanın başına çöktüm, donmuş kardan sarhoş gibiydim, dişlerim zangırdıyordu. Titreme öyle şiddetliydi ki ceketimi çözemedim, ancak ağır aşamalarla sıyırıp çıkarabildim onu. Aynı zahmetli şekilde, uzayan, acılı bir çabayla, dondurucu elbiselerimin geri kalanından da kurtuldum, güçbela bir sabahlık giydim. İşte o zaman telgrafı gördüm ve zarfı yırtarak açtım.

Habercim önümüzdeki bir iki günde gerçekleşecek olan krizi bildiriyordu. Bütün hava ve deniz hizmetleri çalışmayı kesmişti, ama beni sabahleyin helikopterle almak için herşey hazırды. İncecik kâğıdı hâlâ elimde tutarak, sürüne sürüne yatağa girdim, battaniye yığınlarının altında titremeye devam ettim. Muhafız haberi günün erken vakitlerinde almıştı herhalde. İnsanlarını kaderlerine terkederek, kendini kurtarmak için kaçmıştı. Elbette ki böyle bir davranış hayli kınanacak, rezilce birşeydi: ama onu ayıplamıyordum. Onun yerinde olsam farklı davranacağımı sanmıyordum. Yapabildiği hiçbir şey ülkeyi kurtarmazdı. Kritik durumu açıklamış olsaydı panik başlayacak, yollar tıkanacak, kimse kaçamayacaktı. Ne olursa olsun, daha yeni başımdan geçenleri düşününce, sınıra ulaşma şansım çok zayıftı.

yedi

Helikopter beni uzak bir limanda, gemi denize açılmadan hemen önce indirdi. Bir çeşit hummaya tutulmuştum, titriyordum, ağrım vardı, uyuştuğum. Beni doklara yetiştiren arabanın arkasında oturdum, dışarı bakmadım bile, gemiye serserim bir halde bindim. Ben güverteyi geçerken gemi yola çıkmıştı bile, niyetim doğruca kamaramaya gitmekti. Ama şimdi, sahne gözüme çarptı, ve beni şoka uğrattı; durdum ve bakakaldım. Güneşin ışıttığı bir liman kayıp gidiyordu önümde, hareketli bir şehir; geniş caddeler, iyi giyimli insanlar, modern binalar, arabalar, mavi suda yatlar gördüm. Ne kar; ne yıkıntılar; ne silahlı nöbetçiler. Bu bir mucize, düştü görülmüş birşeye geri dönuştü. Sonra başka bir şok, bunun gerçeklik, bütün öbür şeylerinse düş olduğu kafama dank ettiğinde, şiddetli bir uyanış duygusu. Bir anda, son zamanlarda sürmüş olduğum hayat gerçekdışı göründü: artık hiç de inanılır değildi. Büyük bir rahatlama hissettim, uzun soğuk siyah bir tünelden günışığına çıkmak gibiydi. Biraz önce geçmekte olan şeyleri unutmak istiyordum, kızı ve uğraştırıldığım duygusuz, sinirlendirici kovalamayı unutmak, ve sadece geleceği düşünmek.

Sonra, humma geçtiğinde, duygularım değişmeden kaldı. Geçmişten kaçmış olduğuma şükrederek, İndrilere gitmeye karar verdim; o tropik adayı yurt edinmeye, makileri de hayatımın eseri yapmaya. Geri kalan zamanımı onları incelemeye, tarihlerini yazmaya, garip şarkılarını kaydetmeye adayacaktım. Bildiğim kadarıyla, başka biri yapmamıştı bunu. Tatminkâr bir proje, uğraşmaya değer bir amaç gibi görünüyordu.

Gemideki dükkândan büyük bir defter ve bir yığın tükenmez kalem aldım. Eserimi planlamaya hazırdım. Ama yoğunlaşamıyordum. Herşeye rağmen-geçmişten kaçamamıştım. Düşüncelerim kıza dönüp durmaya devam ediyordu, inanılmaz olan şu ki, onu unutmayı istemiştım. Böyle bir unutuş canavarca, imkânsız birşey olurdu. O benim bir parçam gibiydi, onsuz yaşayamazdım. Ama şimdi İndrilere gitmek istiyordum, bu yüzden bir çatışma çıkıyordu. O, ince kollarıyla önüme geçerek, beni engelliyordu.

Onu düşünmeyi kesmeye, düşüncemi o masum, zarif yaratıklarda, onların tatlı ve garip şarkı söyleyişleri üzerinde toplamaya çalıştım. Ama o, ısrarla, pek de masum olmayan düşüncelerle kafamı karıştırıyordu. Yüzü beni bırakmıyordu: uzun kirpiklerinin kıvrılışı, çekingen, büyüleyici gülümsemesi; sonra istediğim gibi ortaya koyabildiğim bir ifade değişikliği, ani bir kayma, yaralı bir görünüş, dehşete, gözyaşlarına doğru hızlı bir değişiklik. Baştan çıkarılmanın gücü beni alarma geçiriyordu. Celladın inen siyah kolu; kızın bileklerini kavrayan ellerim... Düşün gerçek olduğunun ortaya çıkabileceğinden korkuyordum... Kızdaki birşey aldatılmayı ve dehşeti çağırıyordu, bu yüzden düşlerimi bozuyordu o, hiç keşfetmek arzusu duymadığım karanlık yerlere sürüyordu beni. Artık hangimizin kurban olduğu açık değildi benim için. Belki de birbirimizin kurbanıydık.

Geride bıraktığım durumu düşündüğümde ümitsiz bir telaşa kapılıyordum. Ne olup bittiğini, muhafızın kaçıp kaçamadığını, kızın onunla olup olmadığını merak ederek, güvertelerde dânenip duruyordum. Gemiye hiç haber gelmiyordu. Büyük bir kaygı ve sabırsızlıkla, karaya çıkıp biraz bilgi alabileceğim bir limana varmayı bekleyebilirdim sadece. Sonunda o gün geldi. Kamarot takım elbisemi ütülemişti. Nerden bulduysa yakasında bir kırmızı karanfille getirdi onu. Çiçeğin güçlü rengi açık gri kumaşın üstünde iyi görünüyordu.

Tam kamaramdan ayrılmaya hazırlanmıştım ki kapıdan buyurgan bir vurulma sesi geldi, ve bir sivil polis cevap vermeme beklemeden içeri girdi. Şapkasını çıkarmadı, ama resmi rozetini ve koltukaltı kılıfındaki tabancayı göstermek için ceketini açtı. Ona pasaportumu verdim. Küçümseyerek sayfaları çevirdi, bana küstahça yukardan aşağı baktı, kırmızı karanfili sertçe ve özel bir hoşnutsuzlukla uzun uzun süzdü. Görünüşümdeki herşey kafasında var olan aşağılayıcı düşünceleri doğruluyordu besbelli. Benimle ne görüşeceğini sordum, aşağılayıcı bir sessizlikten başka cevap ala-

madım: tekrar sormayacaktım. Bir kelepçe çıkardı, önümde salladı. Birşey demedim. Şakırdatmaktan sıkılınca, ülkeme saygıdan kelepçe kullanılmayacağını belirterek, kelepçeyi kaldırdı. Gemiden onunla birlikte yürüyerek çıkmama izin vardı. Ama bir oyun oynamasam iyi ederdim.

Güneş parlıyordu, herkes karaya çıkıyordu. Kalabalıkta, anlaştığımız gibi, ona yakın durmayı sürdürdüm. Telaşlı değildim. Böyle şeyler olurdu. Soruşturma için istendiğime hükmediyordum ve bana neler sorulacağını merak ediyordum, bir de adımı nasıl bulmuş olduklarını. Rıhtımın hemen dışındaki bir yan caddede bizi üniformalı polisler bekliyordu. Beni pencereleri siyah camlı, zırhlı bir arabaya soktular. Kısa bir yolculuktan sonra sessiz bir meydanadaki büyük bir idare binasında durduk. Kuşlar şakıyordu. Denizdeki günlerden sonra bu ses özellikle dikkatimi çekti.

Yoldan gelip geçen çok az kişi bize hiç dikkat etmedi. Ama birkaç yolda ötede köşede dikilen bir kız, benim tarafıma sık sık göz attığına bakılırsa, biraz ilgilenmişti. Kızın bahar çiçekleri sattığını gördüm, fulyalar, cüce süsenler, yabanlaleleri, aralarında bir bağ da benim taktığıma benzeyen kırmızı karanfil vardı. Sonra çevreme silahlı figürler toplandı, beni binanın içine, uzun bir koridora doğru yürüttüler. "Acele et." Kuvvetli bir el dirseğimi kavradı, beni birkaç basamak yukarı itti. Yukardaki kanatlı kapı insanların, karşılarında kürsüsünde oturan bir yargıç, tiyatrodaki gibi sıralarda oturduğu bir salona açılıyordu. "Gir içeri!" Değişik sert eller bir çeşit sıraya doğru çekip dürttü beni. "Dur!" Ayaklar ustalıkla sağa sola vuruldu, ben de kendimi durumdan bağımsız hissederek çevreme bakındım. Yüksek bir tavan, kapalı pencereler, ne güneş, ne şakıyan kuşlar, iki yanımda silahlı adamlar, her yerde bakan yüzler. İnsanlar fısıldıyor ya da boğazlarını temizliyordu. Jüri yorgun ya da sıkılmış görünüyordu. Biri adımı ve öbür bilgileri okudu, hepsi doğru. Onları doğruladım ve yemin ettim.

Dava ortadan kaybolmuş bir kız hakkındaydı, kaçırıldığı, belki de öldürüldüğü tahmin ediliyordu. Tanınmış bir kişiden şüphelenilmiş ve bu kişi sorgulanmış, bulunamayan başka birini suçlamıştı. Kızın adı söylendi; onu tanıyıp tanımadığım soruldu. Birkaç yıldır tanıdığımı söyleyerek cevapladım. "Onunla yakın mıydınız?" "Eski arkadaştık." Gülüşmeler oldu; biri sordu: "Onunla ilişkiniz neydi?" "Size söyledim; eski arkadaştık biz." Yeniden gülüşmeler; bir memur susturdu. "Planlarınızı birden değiştirdiğinize, bir arkadaşın peşinden yabancı bir ülkeye gelmek için, yaptığınız herşeyi

bıraktığınıza inanmamızı mı bekliyorsunuz yani?" Hakkımda her şeyi biliyor gibiydiler. "Bu doğru," dedim.

Yatakta oturuyordum, saçını tararken aynadaki yüzünü, solgun parıldayan saçın ışıltılı kütesinin pürüzsüz parıltısını, omuzlarına gümüşsü dökülüşünü seyrederek sigara içiyordum. Kendine bakmak için öne doğru eğildi, cam küçük göğüslerinin başlangıcını yansıttı. Göğüslerinin soluk alışıyla birlikte hareket edişini seyrettim. Kalkıp arkasında durdum, kollarımı çevresine doladım, göğüslerini ellerimle örttüm. Benden uzağa çekildi. Korkmuş ifadesini görmek istemiyordum, yüzüne duman üfledim. Direnmeye devam etti, bense yanan sigarayla belli şeyler yapmak için bir dürtü hissettim içimde, sigarayı yere attım, ayağımı da üstüne bastım. Sonra onu daha yakınımaya çektim. Çırpındı, bağırdı: "Yapma! Rahat bırak beni! Senden nefret ediyorum! Sen zalim ve hainsin... insanlara ihanet ediyorsun, sözünü tutmuyorsun..." Sabrım taşı, gitmesine izin verdim ve kapıyı kilitlemeye gittim. Oraya varmadan, bir ses beni geri döndürdü. Başının üzerinde büyük bir kolonya şişesi tutuyordu, bana vurmaya niyetliydi. Şişeyi indirmesini söyledim; hiç aldırmadı, ben de gidip şişeyi zorla elinden aldım. Bir kavgaya dayanacak kadar kuvvetli değildi. Kaslarında bir çocuğunkilerden daha fazla kuvvet yoktu.

O giyinirken ben yatakta oturmaya devam ettim. Birbirimizle konuşmadık. Hazırlanmış, ceketini ilikliyordu ki birden kapı açıldı: deminki sabırsızlığımla, geri dönüp kapıyı kilitlemeyi unutmuştum. İçeri bir adam girdi. Onu dışarı atmak için sıçradım, ama görünmezmişim ya da orda yokmuşum gibi yürüyüp geçti.

Uzun boylu, atletik, kibirli görünüşlü bir adam, nerdeyse paranoid bir güven havası var üstünde. Çok parlak ve mavi gözleri bir tehlike sinyali çakıyordu, beni görmüyor gibiydi. Kız taşlaşmıştı, hiçbir şey yapmıyordu. Ben de birşey yapmıyordum, sadece seyrederek dikiliyordum. Bu bana benzemiyordu. Ama o, özel bir amaçla içeri bir revolverle giren bir adamdı, ve o amacı gerçekleştirmekten alıkonamazdı. İkimizi de mi vuracağını merak ediyordum, eğer öyle ise önce hangimizi, ya da sadece birimizi ise, hangimizi. Böyle şeyler benim için ilginçti.

Kızı malı gibi gördüğü açıktı. Ben ona bana ait gözüyle bakıyordum. Kız ikimizin arasında hiçbir şey haline getirilmişti; tek işlevi bizi birbirimize bağlamak olabilirdi. Adamın yüzü beni hep iğrendiren aşırı kibirli görünüşünü takınmıştı. Yine de birdenbire onunla tanımlanamaz bir yakınlığım olduğunu hissettim, bir çeşit

kan teması, öyle ki bizden iki tane mi olduğunu merak etmeye başladım...

Bana soruldu: "Arkadaşınızla karşılaştığınızda neler oldu?" "Biz karşılaşmadık." Bastırılmış heyecan açığa çıktı, resmi bir ses sükûneti sağlamak zorunda kaldı. Sonraki ses, diksiyon eğitimi görmüş bir aktörün sesi gibiydi. "Belirtmek isterim ki tanık bir psikopat, muhtemelen şizoittir, dolayısıyla ona inanılmaz." Biri karıştı: "Bir psikiyatristin onayını gösterin." Teatral ses devam etti: "Mümkün olan bütün vurgularla tekrar ediyorum ki, bu adam bir psikopat ve bütünüyle güvenilmez biri olarak tanınır. Saf ve masum bir genç kıza karşı işlenmiş iğrenç bir suçu soruşturuyoruz: onun doğal olmayan duygusuzluğuna, ilgisiz ifadesine dikkat etmenizi istedim. Buraya yakasında şu çiçekle gelmek ne alaycılıktır! Aile hayatının kutsallığına ve bütün temiz duygulara karşı küçümsemesini nasıl da kurumla sergiliyor! Davranışı sadece anormal değil, ayrıca ahlaksızdır, rezilcedir, bütün kutsal saydıklarımıza karşı saygısızlıktır..."

Odada yüksek bir yerde, göremiyordum, bir zil çaldı. Amirane ve daha önce konuşmamış bir ses belirtti: "Bir psikopat makbul bir tanık değildir."

Götürüldüm, on yedi saat bir hücreye kapatıldım. Sabahın erken saatlerinde hiçbir açıklama yapmadan beni saldılar. Bu sırada gemi gitmişti, onunla birlikte valizim de. Sadece üstümdeki elbiselerle zor durumda kalakalmıştım. Şansım varmış, pasaportuma ya da cüzdanıma dokunmamışlardı, para bakımından da durumum iyiydi.

Sakal traşı oldum, saçımı yıkattım, fırçalattım ve dikkatle yan-sımama baktım. Temiz bir gömleğe ihtiyacım vardı, ama dükkânlar açılmamıştı henüz; daha sonra bir tane alıp değiştirdim. Şimdilik görünüşüm şöyle böyleydi, ya da ölü karanfilden kurtulduğumda öyle olacaktı. Berber dükkânından çıkınca onu lağıma atmaya niyetliydim, ama hemen dışarda bir oğlan çocuğu ayakkaplarımı temizlemeyi önerdi, temizlerken ona en iyi kahvenin hangisi olduğunu sordum. Aynı cadde üzerinde daha uzaktaki birini gösterdi; yürüyerek gittim, görünüşü hoşuma gitti, dışarda güneş altındaki masalardan birine oturdum. O saatte tenhaydı burası, tek başına hizmet eden garson bir tepside kahve ile küçük ekmekler getirdi, sonra beni yalnız bırakarak karanlık kapalı bölüme döndü. Kahveyi içtim, daha sonra ne yapacağımı merak ediyordum, yoldan geçenlere bakıyordum; bu erken vakitte çok kişi yoktu.

Bir kız bir çiçek sepeti taşıyarak geçiyordu, en sonunda, karanfili atmadığımı aklıma getirdi bu. Çiçeği yakamdaki ilikten çıkar-maya çalıştım, ama kamarot sapını sıkıca iğnelemişti. Yakamı ters çevirdim, baktım, iğneyi elimle bulmaya çalıştım. Biri "Bırakın ben yapayım," dedi. Başımı kaldırıp baktım; çiçekçi kız bana gülümsüyordu. Yüzünü bir yerde görmüştüm sanki, onu zaten tanıdığımı ve ondan hoşlandığımı hissettim. Karanfili güzelce çıkardıktan sonra, onun yerine aynısından bir tane koymaya hazırlanıyordu. İstemediğimi söylemek üzereydim ki aklıma birşey geldi ve sessiz kaldım. Taze çiçeği yakama tutturmuştu ve yanımda ayakta durmaya devam ediyordu, ama sadece para için bekliyormuş gibi değildi. Düşüncem doğruymuş gibi görünüyordu ama yanıldığımı düşünerek birşey demedim. "Yapmamı istediğiniz başka birşey var mı?" diye sorduğunda haklı olduğumu anladım. Etrafa bir göz attım. Öteki masalar hâlâ boştu, kaldırımdaki insanlar duyamayacak kadar uzaktaydılar. Sepetini bir sandalyeye koymuştu; demetleri birbiri ardına kaldırarak çiçeklere bakıyormuş gibi yaptım. Dürbünle bile olsa, gözleyen birine, normal bir alışveriş yapıyor gibi görünecektik. "Elbette," dedim; gerçi merak ediyordum onun... Ama dünyada neler olup bittiğini gecikmeden öğrenmek zorundaydım. "Denizdeydim; hiç haber alamadım. Bana anlatabileceğiniz çok şey var."

En son gelişmeler hakkındaki bilgisizliğimin genişliğini göstermemeye çalışarak, ihtiyatlı sorular sordum. Ülkedeki durum karanlık ve telaşlandırıcı görünüyordu, kesin bilgi gelmiyordu, felaketin tam büyüklüğü henüz bilinmiyordu. Bir kuzey ülkesinin muhafızı iç kesimlere kaçmış, aralarında düşmanlıklar çıkmış olan çeşitli savaş lordlarından biriyle işbirliği yapmıştı.

Onu sorgulamayı sürdürdüm. Hep kibar ve dost tavırlıydı, ve yardımcı olmaya çalışıyordu. Ama cevapları müphemleşiyordu, kesin konuşmaktan korkar gibiydi. Bir iki kişi kahveye takılıp yakınımıza oturduğu zaman fısıldayarak "Bu meseleleri daha yüksek biriyle tartışmanız gerek. Ayarlamamı ister misiniz?" dedi. Hemen kabul ettim, ama bunu yapabilecek gücü olduğu konusunda bayağı şüpheliydim. Beklememi söyledi, sepetini aldı ve caddeden aşağı, koşar adım, hızla yürüdü gitti. Onu belki de son kez gördüğümü düşündüm, ama yeniden kahve ısmarladım, bekledim; yapacağım başka birşey yoktu. Muhafızın kaçışı hakkında verdiği haber zihnimi rahatlatmıştı, bir noktaya kadar, nasıl olduğu kesin olmasa da, kızı da kendisiyle götürmüş görünüyordu. Zaman geçti. Şimdi

çok sayıda insan vardı. Habercimin dönüşünü görmek için caddeye bakıyordum. Tam geri dönmeyeceğine karar vermiştim ki, yoldan geçenlerin arasından aceleyle bana doğru geldiğini gördüm. Masama gelir gelmez bağırdı: "İşte istediğiniz menekşeler. Onlar için ta çiçek pazarına gitmek zorunda kaldım. Maalesef biraz pahalı." Soluk soluğaydı, ama çevremizdeki insanları düşünerek sesini net ve neşeli çıkarıyordu. Onu kalması için ikna etmeye çalışmanın yararsız olacağını gördüm, ben de sordum: "Ne kadar?" Bir fiyat söyledi, parayı verdim. Hoş bir gülümsemeyle teşekkür etti, ok gibi fırladı ve kalabalıkta kayboldu.

Menekşelerin sapları üzeri yazılı bir kâğıtla sarılmıştı. Bana yardım edebilecek adamı nerde bulacağım söyleniyordu. Mesaj hemen imha edilecekti. Birkaç parça gerekli eşyama koymak için sapı ve kuşakları deriden, branda bir çanta aldım, sonra bir otele yerleştim. Yıkayıp üstümü değiştirdimce kâğıtta yazılı adamın bürosuna gittim, beni hemen kabul etti. O da bir kırmızı karanfil takıyordu. Dikkatli olmam gerekecekti.

Doğruca konuya girdim, kaçamak konuşmanın anlamı yoktu. Muhafızın iş gördüğü şehrin adını vererek oraya gitmemin mümkün olup olmadığını sordum. "Hayır. Bölgede çarpışmalar ve şehre gece akınları devam ediyor. Yabancılar içeri alınmıyor." "Bir istisna?" Başını salladı. "Her halükârda resmi personelininkinden başka ulaşım yok." Bütün bu olumsuz ifadelerden sonra sadece şunu diyebildim: "O halde bu düşünceden vazgeçmemi tavsiye ediyorsunuz?" "Resmi konuşursak, evet." Bana muzipçe baktı. "Ama muhakkak değil." İfadesi daha cesaret vericiydi. "Size yardımcı olabilmemin sadece bir ihtimali var. Yine de, ne yapılabilir, bir bakacağım. Ama bu ihtimale güvenmeyin. Herhalde size birkaç günden önce birşey bildiremem." Ona teşekkür ettim. Ayağa kalkıp el sıkıştık. Bir haber alınca hemen bana bildireceğine söz verdi.

Kendimi bıkkın ve huzursuz hissediyordum. Yapacağım birşey yoktu. Şehrin hayatı yüzeyde normal görünüyordu, ama altta, yavaş yavaş bir durma noktasına doğru ilerliyordu. Kuzeyden gelen haberler yetersiz, karışık, korkutucuydu. Yıkımın dev ölçekte olması gerektiğini anlıyordum. Çok azı kurtulmuş olabilirdi. Yerel radyo-televizyoncular neşeyle insanların içini rahatlatıyordu. Resmi politikaydı bu, insanlar sakin tutulmalıydı. Ama bu insanlar ülkelerinin kıyametten kaçabileceğine gerçekten de inanıyorlardı sanki. Hiçbir ülkenin güvenli olmadığını biliyordum, şu anki tahribattan ne kadar uzak olduğunun önemi yoktu, bu tahribat yayıla-

cak, yayılacak ve sonunda bütün gezegeni kaplayacaktı. Bu arada, evrensel huzursuzluk da kaçınılmazdı. Savaşın, küçük bir ölçekte de olsa, çoktan başlamış olması, mümkün olan en kötü belirtiydi. Öyle ki daha sorumluluk sahibi hükümetler, sadece durumun patlayıcı doğasını ve mevcut felaketi arttıran uğursuz topyekûn savaş tehdidini vurgulayan kavgacıları barıştırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Kız hakkındaki, hafifçe azalmış olan, kaygım yeniden diriliyordu. Eğer tam ölçekli bir savaşa girmek üzere olan bir ülkeye gitmişse, bir ülkedeki yıkımdan kaçmakla hiçbir şey elde etmiş değildi. Muhafızın onu emniyete ulaştırdığına inanmaya çalışıyordum, ama bundan emin olacak kadar çok şey biliyordum onun hakkında. Benim için onu görmek mutlak derecesinde zorunluydu; başka türlü kıza ne olduğunu hiç öğrenemezdim. Akşamı çeşitli barlarda, konuşmaları dinleyerek geçirdim. Muhafızın adı sık sık geçiyordu, ara ara halkına karşı bir hain olarak, daha sık da savaş konusu üzerinde yeni, güçlü, bilinmeyen bir etki, önemli bir figür, dikkat edilecek bir adam olarak.

Sabahın ilk olayı odamdaki telefonun çalmasıydı: biri beni görmek istiyormuş. Memurdan bir mesaj umarak, yukarı gönderilmesini söyledim. "Merhaba." Çiçekçi kız girdi, gülümseyerek ve sıklıktan uzak. Şaşkınlığımdı gördü. "Çoktan unuttunuz demek." Onu burda beklemediğimi söyledim. Şimdi o şaşırılmış görünüyordu. "Ama size her sabah çiçek getirmek işimin parçası, biliyorsunuz." O karanfili tuttururken sessizce durdum. Bağlı olduğu örgüt hakkındaki bilgisizliğimi göstermek müthiş kolaydı. Örgütü merak ediyor, ama kendimi ele vermekten de korkuyordum. Kızla daha fazla vakit geçirerek soru sormadan bilgi alabileceğim aklıma geldi. Ayrıca, genç ve çekiciydi. Doğal, gerçekçi davranışından hoşlanıyordum. Can sıkıntımı giderecekti bu.

Onu o akşam yemeğe davet ettim. Tavırları hoştu, her zaman ki gönül alıcı, yapmacıksız tarzında davranıyordu. Sonra iki gece klübüne gittik, dans ettik. Güzel bir partnerdi, dinlenmiş ve rahatlamış gibiydi ve özgürce konuşuyordu, ama bana zaten bilmediğim birşey söylemedi. Onu benimle otele getirdim; biz beraber içeri girerken kapıcı öbür yola bakıyordu. Bayağı sarhoştum. Uzun eteği odamın döşemesine parlayan bir halka halinde düştü. Sabahleyin çok erkenden, ben daha uyurken, çiçek pazarına gitmiş; kahvaltılık taze bir karanfille geri geldi, gözleri pırıl pırıl, keyifli ve hayat dolu, karanlıkta olduğundan daha çekici. Onu yanımda tutmak, kendimi onun aracılığıyla şimdiye demirlemek istiyordum.

Ama o "Hayır, şimdi gitmem lazım, yapacak işim var," dedi, sonra dostça gülümsedi ve akşama benimle dans etmeye söz verdi. Onu bir daha görmedim.

Gazeteleri okurken memur beni çağırttı. Aceleyle bürosuna gittim. Beni esrarengiz, fesatçı bir havayla selamladı. "Sizin şu meseleyi ayarlamayı başardım. Biraz koşuşturmalı olacak." Sırıyordu, kendisinden, bana olayları nasıl idare edebildiğini göstermekten memnundu. Şaşkın ve heyecanlıydım. Devam etti: "Bugün bir kamyon, sınırın bizim tarafımızda yükselen verici için önemli yedeklerle yola çıkacak. İsteddiğiniz şehre oldukça yakın. Sizi yabancı bir danışman olarak yazdırdım. Ev ödevinizi yolda yapabilirsiniz. Hepsi burda." Elime kâğıt dolu kalın bir dosya tutuşturdu, en üstte bir seyahat permişi vardı, yarım saat içinde merkez postanesinde olmamı söyledi.

Bol bol teşekkür ettim ona. Kolumu patpatladı. "Düşünmeyin. Faydalı olabildiysem memnunum." Elini çekip yakamdaki çiçeğe dokundu ve beni korkuttu. Birşeyden mi şüpheleniyordu? Örgütü hakkında başka birşey öğrenmediysem bile, en azından hatırı sayılır bir gücü olduğunu biliyordum şimdi. Bir tebessümle "Hemen dönüp eşyalarınızı toplayın. Kesinlikle geç kalmamalısınız. Şoför tam vaktinde yola çıkmak için emir aldı, kimseyi beklemez," dediğinde rahatladım.

Oda gittikçe daha da kararıyordu, ani bir fırtına çıkmıştı. Eli ışığa uzanırken, mor bir şimşek ve bir çatırtı aynı anda geldi, pencerelere bir yağmur serpintisi vurdu, uzun üniforma ceketi giymiş biri içeri girdi ve adama anahtara dokunmamasını işaret etti. Ancak iri, ağır yapılı bir adam olduğunu seçebildim, masif şekli belli belirsiz tanıdık gibiydi. Odanın öbür ucunda ayakta durdu, alçak bir sesle memurla konuştu, bu süre boyunca ben boş yere bu alçak sesli ama ateşli tartışmayı duymaya çalıştım, konusunu biliyordum tartışmanın, çünkü ikisi de bana göz atıp duruyorlardı. Benim çekiştirildiğim ortadaydı. Yeni gelenin yüzünün belirsiz kalmasına rağmen, gök gürlemeleri arasında sesinin suçlayıcı tonunu işitebiliyordum, ama sözcükleri yakalayamadan. Beni ışığa daha yakın duran, huzursuzluk ve şüphe belirtileri gösteren, öbür adamın gözünden düşürmekte çoktan başarılı olmuş gibiydi.

Ben de gittikçe huzursuzlanıyordum. Adam aleyhime dönerse eğer, durumum iyice tatsızlaşacaktı. Sadece muhafıza ulaşma konusundaki bütün umudumu kaybetmekle kalmayacaktım, bir de kırmızı karanfili sahtekârlık amacıyla kullanmış görülecektim. Ye-

niden tutuklanıp hapse atılmam gibi ciddi bir tehlike vardı.

Saatime baktım. Yarım saatin birkaç dakikası geçip gitmişti; odadan çabucak çıkmak zorunda olduğumu hissederek, kapıya doğru göze çarpmayan bir hareket yaptım, arkamdaki elimle açtım kapıyı.

Müthiş bir şimşek havayı yardı, ani bir savrulma hareketini, savrulan ceketin eteklerini aydınlattı, adamın elinde bir silah vardı. Ben ellerimi kaldırırken, o konuşmakta olduğu adama patlayan fırtınayı bastırarak kadar bağırarak için yarı döndü: "Size ne demiştim ben!" Dikkatini bölen o an, okulda öğrendiğim bir teknikle bacaklarına dalacak zamanı verdi bana, bu sırada atış başımın üzerinden geçti. Adamı yere düşürmeyi başaramadım, ama dengesini kaybetmiş, ceketinin uzunluğuyla engellenmiş durumda yakaladım. O yeniden nişan alana kadar, tabancayı vurup elinden düşürmüş, odanın öbür tarafına yollamıştım. Doğruca üstüme geldi, şiddetli bir saldırıyla bütün ağırlığıyla saldırdı üstüme, sağlı sollu sert yumruklar atıyordu. Benden bayağı ağırdı, nerdeyse düşüyordum. Beni kapı kurtardı; ona tutunmuştum, geçit boyunca gelen ayak sesleri duydum. Hasmım yeniden şiddetle saldırdı, memura bağırarak silahı almasını söylüyordu. Silahı eline geçirseydi işim bitikti. Ümitsizlik içinde, kapıyı adama çarptım, adamı bütün gücümle tekmeledim, ben köşeyi dönmeden önce ikiye katlandığını görerek rahatladım. Yolumda iki yeni figür şekillendi. Onları hiç bakmadan yana savurdum, birbirini ardına, birinin bir çığlık atarak düştüğünü ve düşerken çarptığı kapının şangırtısını duydum. Başka kimse beni durdurmaya çalışmadı; geri bakmadan koşu koşu koridoru geçip binadan çıktım. Fırtına sayesinde silah sesi bitişik büronun ilersinde duyulmuş olamazdı.

Fırtına bana yardımcı olmaya devam ediyordu. Dışarda göze çarpmadım, herkes sel gibi yağın yağmurdan kaçıp bir yere sığınmıştı. Caddeler su içindeydi, bir saniyede baştan aşağı ıslandım, koşabildiğim kadar hızlı koşmayı sürdürdüm, yol boyu sığ bir akarsudaymışım gibi su sıçratıyordum. İyi ki merkez postanesinin nerde olduğunu biliyordum, doğruca oraya gittim. Otelime beni alıkoymak için telefonla talimat verilmiş olacaktı, hem oraya gidecek zamanım da yoktu. Gerçekten öyleymiş, görmesi için yolculuk belgelerimi sallayarak yetiştiğimde, kamyon şoförü motorunu çalıştırıyordu. Bana kaşlarını çatarak baktı, başparmağıyla aracın arkasını işaret etti. Son bir çabayla arabaya tırmandım, çok sert birşeyin üstüne yığıldım. Biri hemen yağmuru ve güneşliğini kapattı;

korkunç bir sarsıntı oldu; hareket ettik. Soluk soluğaydım, her tarafım yara bere içindeydi, sıırılsıklamdım, ama kendimi muzaffer hissediyordum.

Kamyonun içine dört kişi doluşmuştuk. Karanlık, gürültülü ve rahatsızdı, oturulacak kalas sıraları olan, ama dik oturacak baş mesafesi olmayan bir çeşit çadırda olmak gibiydi. Her sırada iki kişi, sıkışmış karanlıkta çeşitli şekil ve ölçülerde istiflenmiş paketler arasında, yüzyüze büzülmüş oturuyorduk. Acı veren sarsıntıya pek dikkat etmiyordum, orda, aslında yolumda, kimsenin beni göremeyeceği, o sıkışık, rahatsız, yürüyen çadırda, olduğum için o kadar rahatlamıştım. Fırtına yavaş yavaş kesildi, ama yağmur hâlâ yağıp duruyordu, sonunda neşeme su kaçırmadan branda duvarlarımızdan içeri yol buldu kendine. Belki de zaten ıslandığımdan daha fazla ıslatamazdı beni.

sekiz

Yol arkadaşlarımla dost olmaya çalıştım, doğruca bir teknik kolejden gelen genç çocuklar; ama konuşmuyorlardı. Bir yabancı olduğum için bana güvenmiyorlardı. Sorular sorduğumda, gizli tutulması gereken şeyleri öğrenmeye çalıştığımından şüpheleniyorlardı, oysa hiçbir sırrı bilmediklerini görebiliyordum. İnanılmaz ölçüde saftılar. Başka bir boyuta ait olduğumu hissettim ve sessiz kaldım. Yavaş yavaş beni unuttular ve kendi aralarında konuşmaya başladılar. İşlerinden konuşuyorlardı; vericiyi kurmanın güçlüklerinden. Malzeme yokluğu; eğitilmiş personel yokluğu; fon yokluğu; kötü işçilik; sorumlusu olmayan hatalar. Sabotaj sözcüğünün ileri geri söylendiğini duydum. İş programın çok gerisinde kalmıştı. Vericinin ay sonunda çalışmaya başlamış olması gerekiyordu. Şimdi hiç kimse ne zaman biteceğini bilmiyordu. Bitkin, gözlerimi kapadım, dinlemeyi bıraktım.

Arada bir garip bir cümle geliyordu kulağıma. Bir keresinde konuşmalarının konusunun ben olduğumu anladım; uyuduğumu sanıyorlardı. "Bizi gözetlemek için gönderilmiş," dedi biri. "Bize güvenilir mi, anlamak için. Ona hiçbir şey söylemeyelim, sorularına cevap vermeyelim." Sesleri alçaldı, nerdeyse fısıltıyla konuşuyorlardı. "Profesör söylerken duydum... Açıklamıyorlar... Neden bizi tehlike bölgesine yolluyorlar başkalarını..." Hoşnutsuz ve te-dirgindiler, bana bilgi veremezlerdi. Vaktimi onlarla harcamak zorunda değildim.

Gece geç vakit küçük bir şehirde durduk. Bir dükkânın kapısını çaldım ve ikinci kez kendime birkaç temel ihtiyaç maddesi al-

dım: sabun, ustura, değişmek için elbise. Burda sadece bir benzinci vardı: sabahleyin ayrılmamızdan önce şoför bütün petrol stokunu almakta ısrar etti. İstasyonun sahibi öfkeyle karşı çıktı; bu kadar kısıtlı kaynaklarla, artık yakıt bulamazdı. Bizimki bunu anlamazdan geldi, ona pompaları boşaltmasını söyledi, daha da öfkeli hale gelen itirazlara karşı "Kes sesini," dedi, "şu işi bitir! Bu bir emirdir." Onun yanında ayakta duruyordum, kibarca bizden sonra burdan yakıt almayı umacak kişinin sıkıntıya gireceğini belirttim. Bana küçümseyerek şöyle bir baktı. "Bir yerde saklısı vardır bunun. Hep saklarlar." Benzin bidonları yükün geri kalanıyla arkaya tıklandı, dördümüze sığışacak çok az yer kaldı. Ben en rahatsız yeri almıştım, arka dingilin üzerini.

Kapaklar kapatıldı, dışarıyı göremez olduk. Arkasında bir dağ zinciri bulunan uzak bir ormana doğru yol alıyorduk. Mıcırly yol şehirden birkaç mil ilerde sona erdi. Şimdi sadece tekerlekler için, birbirinden şasinin genişliği kadar uzak, katranlı iki dar şerit vardı. Yol aldıkça hava daha da soğudu; iklim değişiyordu, arazinin karakteri gibi. Ormanın kıyısı hep görünürdeydi, gittikçe yaklaşıyordu: geçtiğimiz ekili alanlar, insanlar ve köyler gittikçe azalıyordu. Benzin depolamanın mantığını anlamaya başladım. Yol durmadan kötüleşiyordu, tekerlek izleriyle ve çukurlarla doluydu. İlerleme zordu, yavaştı, şoför küfredip duruyordu. Tam katranlı şeritler sona erdiği zaman öne eğilip omzunu patpatladım, direksiyonu sırayla kullanmayı önerdim. Beni çok şaşırttı, bunu kabul etti.

Onu yanında daha rahat bir yer buldum, ama ağır kamyonu kullanmak biraz zor geldi. Daha önce hiç kamyon sürmemiştim, alışana kadar, yaptığım işe iyice kendimi vermek zorunda kaldım. Yolu kapatan düşmüş kayaları ya da ağaç gövdelerini kaldırmak için ara ara durmak gerekiyordu. İlk seferinde, ötekiler çoktan arabadan sıçrayıp inmişler, engeli kaydırmaya uğraşıyorlardı, ben de onlara yardım etmek için arabadan inmeye hazırlandım. Hafif bir dokunma hissettim ve dönüp baktım. Şoför başıyla ancak farkedilen bir olumsuzluk işareti yaptı. Kamyon sürme yeteneğim beni onun gözünde böyle görevlerin üzerine yükseltmişti anlaşılan.

Ona bir sigara ikram ettim. Kabul etti. Yolun durumu üzerine bir yoruma giriştim. Verici bu kadar önemli olduğuna ve bunca gidış-geliş gerektirdiğine göre, neden iyi bir yol yapılmadığını anlamıyordum. "Yeni yollara gücümüz yetmez," dedi, "Bizimle birlik olan öteki ülkelerden bu girişimde bize katkıda bulunmalarını istedik, ama reddettiler." Ne tarafa sempati duyduğumu anlamak için,

kaşlarını çatarak şöyle yandan baktı bana. Tarafsız bir ses tonuyla, bu durumun haksız görüldüğünü söyledim. "Sırf küçük, güçsüz bir ülke olduğumuz için, bize öteden beri kötü davrandılar." İcerlemesini bastıramıyordu. "Eğer biz araziyi bağışlamış olmasaydık verici asla yapılamazdı burda. Bütün olayı bizim mümkün kıldığımızı unutmamaları lazım. Biz ülkemizin bir parçasını herkesin yararına feda ediyoruz, ama karşılığında hiçbir şey alamıyoruz. Durumu korumaya yardımcı olsun diye yer birliklerini bile göndermeyecekler. Bu kötü duyguyu yaratan onların halden anlamaz davranışı." Acı konuşuyordu. Büyük güçlere karşı kinini hissedebiliyordum. "Siz yabancısınız... size böyle şeyler söylememeliydim." Kaygıyla bana baktı: onu muhbir olmadığımı inandırdım.

Bir kere başlamıştı ya, konuşmaya devam etmek istiyordu. Bana kendisini anlatması için yüreklendirdim onu; ilgilendiğim şeylerden konuşturmanın yolu buydu. Proje ilk başladığında yol boyunca işçi grupları taşımıştı; yolda şarkı söylerlerdi. "Şu eski formülü hatırlarsınız - 'bütün iyiniyetli insanlar dünyayı iyileştirme görevinde ve yıkıcı güçlere karşı birleşmeli'. Bu sözleri karşılıklı söylenen bir şarkı haline getirmişlerdi, kadın-erkek beraber söylüyorlardı. Dinlemek ilham veriyordu. O günlerde coşku doluyduk. Şimdi herşey farklı." Neyin ters gittiğini sordum. "Bir sürü terslik, gecikme, hayal kırıklığı. Malzemelerimiz olsaydı iş çok önce bitmiş olacaktı. Ama herşeyin dışardan gelmesi gerekiyordu; ölçü standartları farklı olan ülkelerden. Bazan parçalar birbirine uymuyordu; bütün sevkiyatı geri gönderilmesi gerekiyordu. Böyle olayların, işi halletmeye can atan, genç hevesliler üzerindeki etkisini tahmin edebilirsiniz." Bu, farklı ideolojilerden kaynaklanan hata ve beceriksizliklerin her zamanki hikâyesiydi, doğrudan ilişki yokluğu. Ona, bu meseleler hakkında açık konuştuğu için teşekkür ettim. Ustaca geri gönderilen bir top, geri sektirilen klişe: "Bireyler arasında ilişki, halklar arasında daha iyi bir anlaşmanın ilk adımıdır."

Güvenini kazanmış gibiydim. Daha da samimileşti, bana kızından bahsetti, bir köpekle oynarken çekilmiş resimlerini gösterdi onun. İnsanları bir miktar para taşıdığımdan haberdar etmeyi akılsızca buluyordum, bu yüzden bir göl kenarında duran kızın hâlâ cüzdanımda tuttuğum fotoğrafını hızla çıkarırken onun dikkatini yol kenarında bir şeye çektim. Resmi ona gösterdim. Kızın kaybolduğunu ve onu aramakta olduğumu söyledim. Özel bir duygu olmaksızın, belirtti: "Harika saçlar. Şanslısın." Bayağı sertçe, eğer kıızı

dünya yüzünde kayıplara karışsaydı kendini şanslı sayıp saymayacağını sordum, lütfedip hafifçe mahcup göründü. Fotoğrafı yerine koydum, böyle saçlar görüp görmediğini sordum. "Hayır, asla." Başını kuvvetle salladı. "Bizim kadınların çoğu esmerdir." Onunla kızıdan konuşmanın yararı yoktu.

Yerlerimizi değiştirdik. Araba sürme işimden sonra yorulmuşum, gözlerimi kapadım. Yeniden açtığımda dizlerinin üstünde bir silah vardı. Ne vurmaya umduğunu sordum. "Sınıra yaklaşıyoruz. buralar tehlikelidir. Her yerde düşmanlar var." "Ama bu ülke tarafsız." "Tarafsız nedir? Sadece bir sözcük." Esrarlı bir tavırla ekledi: "Ayrıca çeşit çeşit düşman vardır." "Ne gibi yani?" "Sabotajcılar. Casuslar. Gangsterler. Düzensizlik zamanlarında serpilip gelişen bütün alçaklar." Kamyonun saldırıya uğrayacağını mı düşündüğünü sordum. "Daha önce oldu. Taşadığımız eşyaya şiddetle ihtiyaç var. Duymuşlarsa bizi durdurmaya çalışabilirler."

Otomatigimi çıkardım, ilgiyle baktığını gördüm, yabancı malı silahtan besbelli etkilenmişti. Ormana henüz girmiştik. Sınırlı görünüyordu. "Tehlikenin başladığı yer burası." Yüksek ağaçların, dallarından sarkan, mat perdeler oluşturan yosundan, uzun gri sakalları vardı. Saklanmak için iyi bir yer gibiydi. Işık solmaya başlıyordu, ışıktan kalanlar yola düşüyordu, öyle ki bizi seyreden görünmez gözler tasavvur etmek çok kolaydı. Silahlı adamlar beklemeyi sürdürüyordum, ama aklımda başka şeyler vardı.

Şöföre muhafızdan bahsettim. Sadece gazetelerde okuduğunu biliyordu. Vericiden onun karargâhına uzaklık yirmi mil kadardı. "Oraya gidilebilir mi?" Bana boş boş baktı. "Tabii ki hayır. Orası düşman ülkesi. Hem yolu da bozmuşlar, geçişi engellemişler. Zaten, şehirden de fazla birşey kalmış olamaz. Geceleyin topların sesini duyuyoruz." Daha çok varış yerimize günışığında ulaşmakla ilgileniyordu. "Karanlıktan önce ormandan çıkmalıyız. Bunu yapacağız da, birazcık şans yeter." Hiddetle sürüyordu, kamyon gevşek taşların üzerinde zıplayıp kayıyordu.

Konuşmaya devam edemeyecek kadar bezgindim. Durum umutsuzdu. Kıza ihtiyacım vardı, onsuz yaşayamazdım. Ama onu asla bulamayacaktım. Şehre giden hiç yol yoktu, oraya hiç varamayacaktım, imkânsızdı bu. Ne de olsa orası sürekli bombardıman altındaydı ve herhalde yıkılmıştı. Oraya gitmenin anlamı yoktu. Kız uzun zaman önce ya ordan ayrılmış ya da öldürülmüştü. Kendimi ümitsizlik içinde hissediyordum. Bütün bu yolu boş yere gelmiş gibiydim.

Vericinin yeri dikkatle seçilmişti, yüksekte, ormanla çevrili, arkasında dağlar, yer hücumlarına karşı savunulması kolay bir yer. Tesisatin çevresini hemen temizlemişlerdi, ama ağaçlar uzakta değildi. Yağmuru içeri alan prefabrik binalarda oturuyorduk. Herşey rutubetli geliyordu ele. Yerler betonu, hep çamurla kaplıydı. Yürüdüğümüz her yer çamur oluyordu. Herkes sıkıntılardan ve yiyeceklerin düşük kalitesinden yakınıyordu.

Hava durumunda bir terslik olmuştu. Sıcak, kuru, güneşli olmalıydı; onun yerine hep yağmur yağıyordu, havada nemli bir soğuk vardı. Yoğun beyaz sis ormandaki ağaçların tepelerine dolanmış duruyordu; gök sürekli buğusu tüten bir bulut kazanıydı. Orman hayvanları rahatsız olmuş, her zamanki alışkanlıklarından uzaklaşmışlardı. Büyük kediler insandan korkularını kaybetmişlerdi, binalara geliyor, vericinin etrafında dolaşıyorlardı; yukarda garip, hantal kuşlar çırpınıyordu, kuşların ve öteki hayvanların bizim serbest bıraktığımız bilinmeyen tehlikeye karşı korunmak için bizi aramakta oldukları izlenimine kapılıyordum. Davranışlarındaki anormallikler kehanet gibiydi.

Vakit geçirmek için ve yapacak daha iyi birşey olsun diye, vericideki çalışmayı örgütledim. Vericinin tamamlanması uzak değildi, ama işçilerin gittikçe cesareti kırılıyordu, uyuşuklaşıyorlardı. Onları toplayıp gelecekte bahsettim. Savaşanlar dinleyecek ve raporlarımızın tarafsız doğruluğundan etkileneceklerdi. Delillerimizin sağlamlığı onları ikna edecekti. Barış yeniden kurulacaktı. Evrensel çatışma tehlikesi önlenecekti. Emeklerinin nihai ödülü bu olacaktı. Bu arada onları takımlara ayırdım, yarışmalar düzenledim, en iyi çalışanlara ödüller verdim. Çok geçmeden yayına başlamaya hazırдық. Doğruluk adına iki yandaki olayları da eşit saygıyla kayda geçiriyor, dünya barışı üzerine programlar yapıyor, acil bir ateşkeste ısrar ediyordum. Bakan bana yazıp çalışmamdan ötürü kutladı.

Sınırı mı geçeyim, yoksa olduğum yerde mi kalayım, karar vermiyordum. Harap olmuş şehirde kızın canlı kalabileceğini sanmıyordum. Eğer orda öldürülmüşse gitmek anlamsızdı. Başka bir yerde emniyetteseyse, oraya gitmenin de yararı yoktu. Önemli bir kişisel tehlike vardı. Savaşçı olmadığım halde, casus diye vurulmam ya da süresiz hapsedilmem muhtemeldi.

Ama artık herşeyin pürüzsüz akıp gittiği burdaki işten de sıkılıyordum. Sürekli yağmurda kuru kalmaya çalışmaktan sıkılmıştım, buzun yetişmesini beklemekten sıkılmıştım. Buz yeryüzünün

kıvrımı üzerinde, dağlar ya da denizler tarafından engellenmeden, sürünüyordu her gün. Acele etmeden, duraklamadan, sürekli şehirlere yaklaşıyor, giriyor, onları dümdüz ediyor, kaynayan lavların yağdığı kraterleri dolduruyordu. Amansız bir düzen içinde dünyayı boydan boya yürüyüp geçen, yollarındaki herşeyi ezen, silip süpüren, imha eden, buzlu dev taburları durdurmanın yolu yoktu.

Gitmeye karar verdim. Kimseye birşey demeden, sıırıslıklam ıslatan yağmur altında, kapatılmış geçide sürdüm arabayı, ordan da yaya olarak ağaç kaplı dağlara doğru yola koyuldum. Bana yol gösterecek sadece bir cep pusulam vardı. Nemli bitki örtüsü içinde tırmana didine sınır karakoluna varmak birkaç saatimi aldı, orda nöbetçi tarafından durduruldum.

dokuz

Muhafıza götürülmemi istedim. Son zamanlarda karargâhını başka bir şehre taşımıştı. Bir zırhlı araba beni oraya götürdü; hafif makinalı tüfekli iki de asker geldi, "benim korunmam için". Yağmur hâlâ yağıyordu. Günün bitimini karartan ağır kara bulutlar altında sağanağı yara yara yol aldık. Şehre girdiğimizde karanlık çöküyordu. Farlar, hepsi de yağmurda ışıldayan, hasar, moloz, yıkıntılar ve boşluklardan oluşan o bildik sahneyi gösteriyordu. Caddeler askeri birliklerle doluydu. En az hasar görmüş binalar kışla olarak kullanılıyordu.

Sıkı korunan bir yere götürüldüm ve iki adamın beklediği küçük bir odada bırakıldım. Üçümüz yalnızdık: bana dik dik baktılar, ama birşey demediler. Sessizlik içinde bekliyorduk. Sadece dışarda yerleri döven yağmurun sesi vardı. Bir sırada oturuyorlardı; ben de ceketime sarınmış, bir başkasında. Odadaki bütün mobilya buydu, oda da temizlenmemişti. Herşeyin üstünde kalın bir toz vardı.

Bir süre sonra fısıltıyla konuşmaya başladılar. Boş olan bir görev için geldiklerini çıkardım. Ayağa kalktım, ileri geri adımlamaya başladım. Huzursuzdum, ama beklemem gerekeceğini biliyordum. Öbürlerinin neler dediklerini dinlemiyordum, ama biri sesini öyle yükseltti ki mecburen duydum. Adam işi alacağından emindi. böbürleniyordu: "Ellerimle adam öldürmeye eğitildim. Üç parmakla en kuvvetli adamı öldürebilirim. Vücuttaki kolayca adam öldürülebilecek noktaları öğrendim. Elimin kenarıyla bir tahta blokunu kırabilirim." Sözleri içimi kararttı. Şimdi aranan adam tipi buydu. Biraz sonra ikisi görüşmeye çağrıldılar, ben tek başıma beklemeye bırakıldım. Uzun bir süre beklemeye hazırlandım.

Çok vakit geçmemişti ki bir nöbetçi gelip beni subay yemekhanesine götürdü. Muhafız yüksek masanın başında oturuyordu. Öbür uzun masalar daha kalabalıktı. Onun masasına oturmak durumundaydım, ama yakınına değil, ta öbür uca. Rahatça konuşamayacak kadar uzak olacaktık. Yerimi almadan önce onu selamlamaya gittim. Şaşırmış görünüyordu, selamıma karşılık vermedi. Çevrede oturan bütün adamların hemen birbirlerine eğildikleri ve, gizli gizli bana göz atarak, hafif sesle konuşmaya başladıkları dikkatimi çekti. Olumsuz bir izlenim bırakmıştım galiba. Muhafızın beni hatırlayacağını tahmin etmişim, ama o kim olduğumu bilmez görünüyordu. Ona önceki bağlantımızı hatırlatmak işleri daha da kötüleştirebilirdi, bu yüzden uzaktaki yerime oturdum.

Yakınındaki subaylarla dostane konuşmasını duyabiliyordum. Sohbetleri tutuklamalar ve kaçışlar üzerineydi. Büyük bir arabayı, bir kar fırtınasını, parçalanan sınır kapılarını, mermileri, bir kızı içeren, kendi kaçış öyküsünü anlatana kadar ilgilenmedim. Benim tarafıma bir kere bile bakmadı, bana hiç dikkat etmedi.

Zaman zaman dışarda yürüyen birliklerin sesleri duyulabiliyordu. Birden bir patlama oldu. Tavanın bir parçası çöktü ve ışıklar söndü. Gemici fenerleri getirilip masaya kondu. Lambalar tabakların arasında duran alçı parçalarını gösterdiler. Yemek mahvolmuştu, yenilmemiş durumdaydı, toz ve döküntüyle kaplanmıştı. Götürüldü. Bunu uzun ve sıkıcı bir bekleyiş izledi; sonra önümüze katı yumurta kâseleri kondu. Aralıklı patlamalar binayı sarsmaya devam ediyordu, havada beyazımsı bir toz bulutu asılıydı, herşey ele kumlu geliyordu.

Muhafız bana şaşırtıcı bir oyun oynuyordu. Yemeğin sonunda beni yanına çağırды. "Yayınlarınızdan hoşlandım. Bu tip işlere istidadınız var." Yapmakta olduğum işi bilmesi beni şaşırttı. Sesi dostçaydı, benimle eşitiymişim gibi konuşuyordu, ve sadece bir an için, belirsiz bir çeşit samimiyetle onunla özdeşleştiğimi hissettim. Varışımı iyi ayarladığımı söyleyerek konuşmaya devam etti. "Vericimiz yakında işler durumda olacak, sizinki de işe yaramaz hale gelecek." Yetkililere hep daha kuvvetli bir tesisata ihtiyacımız olduğunı söylemişim; ki mevcut cihaz daha güçlü biri tarafından bastırılmadan önce, bu sadece bir zaman sorunuuydu. Bunun gerçekleşmek üzere olduğunu duyduğumu tahmin ediyordu, yapmamı istedi, kabul ettim ben de, eğer o da benim için birşey yaparsa. "Hâlâ aynı şey mi?" "Evet." Bana eğlenerek baktı, ama gözlerinde şüphe

çakıyordu. Yine de rasgele belirtti, "Odası yukarki katta, pekâlâ ona bir ziyaret yapabiliriz," ve yol gösterdi. Ama "Ona kişisel bir mesaj vermem gerek; yalnız görebilir miyim?" dediğimde cevap vermedi.

Bir geçitten aşağı indik, birkaç merdiven çıktık, bir geçit boyunca da yürüdük. Muhafızın kuvvetli el fenerinin ışını döküntülerin yayıldığı döşemenin üzerinde oynayıyordu. Tozda ayak izleri görünüyordu; aralarında onun küçük izlerini aradım. Muhafız yarı aydınlatılmış bir odanın kapısını açtı. Kız sıçradı. Beyaz şaşkın yüzü; ışıldayan saçların altında bana dikilip kalan büyük gözler. "Yine mi sen!" Kaskatı dikildi, korunmak için sandalyeyi önünde tuttu, elleriyle arkılığı kavradı, eklemleri bembeyaz göze çarpıyordu. "Ne istiyorsun?" "Sadece seninle konuşmak." Gözlerini birimizden öbürüne kaydırarak, suçladı: "Siz birliksiniz." Reddettim: ama bu suçlamada garip bir şekilde biraz gerçek var gibiydi... "Tabii ki öylesiniz. Yoksa seni buraya getirmezdi."

Muhafız ona yaklaştı, gülümsüyordu. Onu hiç bu kadar yarıdımsever görmemiştim. "Bak şimdi, eski bir dostu selamlamak için hiç de iyi bir yol değil bu. Dostça bir konuşma yapamaz mıyız? Bana hiç birbirinizi ilk kez nasıl tanıdığınızı anlatmadınız." Bizi yalnız bırakmaya hiç niyeti olmadığı açıktı. Sessizce kıza bakıp duruyordum, onunla adamın önünde konuşamazdım. Adamın kişiliği çok fazla mütehakkimdi, etkisi çok güçlüydü. Kız onun önünde korkaktı, düşman tavırlıydı. Engeller yaratılıyordu. Gözlerimi öbür yana çevirdim. Gayet tabii adam gülümsüyordu. Pekâlâ kıızı bulmamış da olabilirdim. Uzak bir patlama duvarları sarstı; kız tavadan dökülüp havada yüzen beyaz tozu seyretti. Birşey söylemiş olmak için, bombaların onu rahatsız edip etmediğini sordum. Yüzü ifadesiz, parlak saçları ışıldayarak, başını sessizce birşey, hiçbir şey anlamına gelen bir şekilde oynattı.

Muhafız dedi ki: "Onu daha emin bir yere gitmeye ikna etmeye çalıştım, ama burdan ayrılmayı reddediyor." Tatlılıkla gülümsedi, bana onun üzerindeki gücünü gösteriyordu. Bunu kabul etmek zor geldi bana. Odaya bakındım: sandalye, küçük bir ayna, bir yatak, masada karton kapaklı kitaplar, her yerde toz, döşemede dökülmüş alçı tabakaları. Bir kancada asılı gri yün ceketi. Bir tarak ve yırtık yaldızlı kâğıtta bir kare çikolatadan başka kişisel birşey görmedim. Adama arkamı dönüp, sanki orda değilmiş gibi konuşmaya çalışarak, doğruca kıza hitap ettim. "Burda pek rahat görünmüyorsun. Niye bir otele, çarpışmadan daha uzak bir yere gitmiyor-

sun?" Cevap vermedi, hafifçe omuzlarını silktilti. Bunu bir sessizlik izledi.

Pencerenin altında birlikler yürüyordu. Adam odayı geçti, pancurları aralayıp aşağı baktı. Telaşla mırıldandım, "Sadece sana yardım etmek istiyorum," ellerimi onunkilere uzattım, elleri geri çekildi. "Sana güvenmiyorum. Dediğin tek söze inanmıyorum." Gözleri kocaman açılmış ve meydan okuyordu. Adam odadayken onunla bağlantı kurmakta asla başarılı olamayacağımı anladım. Daha fazla kalmakla hiçbir şey kazanılmazdı. Ayrıldım.

Kapının dışında, adamın gülüşünü, döşeme tahtalarındaki adımını, sesini duydum: "Şuna karşı neyin var senin?" Sonra kızın sesi, değişmiş, gözyaşlarıyla bulanmış, pes perdeden, histerik. "Yalancı o. Seninle çalıştığını biliyorum. İkiniz de aynısınız, bencil, hain, zalim. Keşke hiçbirinizi tanımasaydım, ikinizden de nefret ediyorum! Bir gün gideceğim... Beni bir daha görmeyeceksiniz... asla!" Yürüyüp geçidi indim, molozun üstünde sendeledim, tekmeleyip yana savurdum. Kendime bir el feneri bulmayı düşünmemiştim.

Sonraki bir iki gün kızı adamdan alıp tarafsız bir ülkeye götürmeyi düşündüm. Teorik olarak bayağı mümkündü. Yerel limana hâlâ gemiler uğruyordu arasıra. Bu bir sürat, gizlilik ve dakik zamanlama meselesiydi. Başarı, takip edilmeden denize açılmamıza bağlıydı. İhtiyatlı araştırmalara başladım. Cevaplar satın alınabiliyordu. Güçlük, kimsenin güvenilir olmamasıydı. Bilgi için para ödediğim kişi sorularımı muhafızın hizmetindeki birine satabilirdi. Bütün olayı hayli tehlikeli hale getiriyordu bu. Sinirliydim; böyle risklere girmek benim harcam değildi; bununla beraber, riske girilmesi gerekiyordu.

Sesler sırlar fısıldıyordu: adlar, adresler, varışlar, ayrılışlar. "Gidin... arayın... kendinizi her an hazır tutun... belgeler... kanıt... büyük fonlar..." Planlarımı daha ileri bir aşamaya vardiirmeden önce kızla konuşmaya ihtiyacım vardı. Odasına gittim, bir silah sesi duydum, hiç ilgilenmedim; caddelerde atışlar her zaman devam ediyordu. Adam dışarı çıktı, kapıyı arkasından kapadı. Kızı görmek istediğimi söyledim. "Göremezsin." Anahtarı çevirdi, cebine indirdi, masanın üstüne bir tabanca attı. "Öldü." İçimden boydan boya bir bıçak geçti. Dünyadaki bütün diğer ölümler dışardaydı; bu benim gövdemdeydi, bir süngü gibi, kendi ölümüm gibi. "Kim öldürdü onu?" Sadece bunu yapabildim. "Ben öldürdüm," dediğinde elim kıtıldadı, silaha dokundu, namlu sıcaktı. Silahı kapabilir, onu vurabilirdim. Kolay olurdu. Beni engelleyecek bir hareket yap-

mıyordu, gözünü dikmiş bana bakarak, hareketsiz duruyordu. Ben de ona baktım, kemik yapısı kibirli yüzüne; gözlerimiz karşılaştı.

Tanımlanamaz bir şekilde bakışlarımız birbirine karıştı. Kendi yansıma bakıyor gibiydim. Birden karmaşanın en son haddine karıştım, hangimiz hangimizdik, emin değildim. Bir varlığın esra-rengiz bir ortakyaşamada birleşmiş yarları gibiydik. Kimliğimi elimde tutmak için savaşıyordum, ama bizi ayrı tutmada bütün çabalarım başarısız oluyordu. Kendimi kendim olarak değil, o olarak buluyordum sürekli. Bir an için gerçekten onun elbiselerini giyiyor gibi oldum. Kesin bir karışıklık içinde odadan kaçtım; sonradan, ne olup bittiğini bilmedim, ya da birşey olup olmadığını.

Başka bir vesileyle beni odanın kapısında karşıladı, hemen dedi ki: "Çok geç kaldın. Kuş uçtu." Sırıtiyordu, yüzü çıplak bir kötülük ifadesine bürünmüştü. "Gitti. Kaçtı. Kayboldu." Yumruklarım sıkıldı. "Ben görmeyeyim diye yolladın onu. Bizi mahsus ayrı tut-tun." Öfkeyle üstüne yürüdüm. Sonra tekrar bakışlarımız karıştı, karışıklık geri geldi; daha geniş bir karışıklık, sade kimlikte değil, zaman ve mekânda da. Çakan soğuk mavi gözler, bir yüzüğün ma-vi çakımı, boğan birinin kıvrık soğuk parmakları. Ayılarla boğuş-muş ve onları elleriyle boğmuştu. Fiziksel olarak hiç denk değil-dim... Ayrılırken, alay eden sesini duydum: "Bu daha makul."

Boş bir odaya girdim. Kendimi toparlayacak zamana ihtiyacım vardı. Rahatsız olmuştum, kızı özlüyordum, onu kaybetmiş olma-ya dayanamıyordum. Yanımda onunla planladığım yolculuğu dü-şünüyordum, asla gerçekleşmeyecekti artık. Yüzüm yağmurla ıslanmıştı, damlalar ağzıma doluyor, tuz tadı veriyordu. Gözlerimi mendilimle kapadım, müthiş bir çabayla kontrol altına aldım ken-dimi.

Onu yeniden her yerde aramaya başlamalıydım. Bu tekrar, bir lanet gibiydi. Savaştan uzak durgun mavi denizleri, sakin adaları düşünüyordum. İndirileri düşünüyordum, o mutlu yaratıkları, da-ha yüksek bir düzlemde, barış içinde yaşamının simgesi olan. Çe-kip gidebilirdim, onlara gidebilirdim. Hayır, bu imkânsızdı. Ona bağlanmış durumdaydım. Dünyayı, sürünen ölüm gölgesini düşü-rerek, boydan boya geçen buzu düşünüyordum. Düşlerimde buz-yarlar uğulduyordu, tanımlanamaz patlamalar gürlüyor, uğuldu-yordu, buzdağları parçalanıyordu, kocaman parçalar roketler gibi fırlıyordu göğe. Göz kamaştırıcı buzdan yıldızlar dünyayı ışınlarla bombalıyordu, yeryüzünü yarıp içine giriyordu ışınlar, yeryüzü-nün yüreğini ölümcül soğukluklarıyla dolduruyor, ilerleyen buzun

soğuşunu güçlendiriyorlardı. Ve yüzeyde, daima, yok edilemez buz-kütle, bütün hayatı amansızca mahvederek, ilerliyordu. Korkutucu bir baskı ve ivedilik duygusu hissediyordum, kaybedecek zaman yoktu, zaman harcıyordum; benimle buz arasında bir yarıştı bu. Onun albino saçları, ayışığından daha parlak ışıldayarak, düşlerimi aydınlatıyordu. O ışıldayan saçlarının çadırından seyrederken, ölü ayın, dünyamızın sonunda olacağı gibi, buzdağlarının üzerinde dansettiğini görüyordum.

Uyur da olsam, uyanık da, onu düşlüyordum. Bağırdiğını duyuyordum: "Bir gün gideceğim... beni bir daha görmeyeceksiniz..." Çoktan ayrılmıştı benden. Kaçmıştı. Bilinmeyen bir şehirden bir cadde boyunca telaşla koşuyordu. Değişik, daha az endişeli, kendinden daha emin görünüyordu. Nereye gittiğini kesinlikle biliyordu, hiç tereddüt etmiyordu. Kocaman bir resmi binada çok kalabalık olduğu için kapısını güçlükle açabildiği bir odaya girdi doğruca. Ancak onun aşırı zayıflığı, çok sayıdaki uzun boylu, sessiz figürün, doğal olmayan bir şekilde sessiz, fantastik bir şekilde uzun boylu, yüzleri hep başka yana dönük figürlerin, arasına kaymasını sağlayabilirdi. Karanlık ağaçlar gibi onu çevrelemiş, kendisine tepeden baktıklarını gördüğünde endişesi geri gelmeye başladı. Aralarında kendini küçük ve kaybolmuş hissetti, hızla korkaklaştı. Güveni kaybordu; hiç gerçek olmamıştı. Şimdi sadece oradan kaçmak istiyordu: gözleri bir yandan bir yana fırladı, hiç kapı görmedi, çıkış yolu görmedi. Tuzağa düşmüştü. Yüzsüz siyah ağaç-şekiller daha da sıkıştırdı, kol-dallarını uzattı, hapsetti onu. Aşağı baktı, ama hâlâ tutsaktı. Dolu pantolon bacakları, katı ağaç gövdeleri, çepeçevre dikiliyordu. Zemin kara toprak olmuştu, köklerle ve ağaç gövdeleriyle doluydu. Çabucak pencereye baktığında, sadece dünyanın önünü kapatan karın beyaz dokuma gözlerini gördü. Bilinen dünya dışarda bırakılmış, gerçeklik silinmişti, o ağaçların ya da karda büyüyen kökнарlar kadar uzun hayaletlerin korkutucu kâbus şekilleriyle yalnızdı.

Küresel koşullar kötüleşiyordu. Yıkımın duracağını gösteren bir işaret yoktu, amansız ilerleyişi de genel moral çöküntüsüne yol açıyordu. Gerçekten ne olup bittiğini anlamak her zamankinden daha da imkânsızdı, neye inanılacağını bilmek imkânsızdı. Güvenilir hiçbir bilgi kaynağı yoktu. Dışardan herhangi bir açıklayıcılığı olan çok az haber geliyordu; kolayca varlık sahnesinden çekilen bir zamanki önemli devletlerden de hiç mi hiç haber yoktu. Kamu moralini zayıf düşüren, başka herhangi bir tekil etkenden çok, bu ce-

saret kırıcı toplu sessizlik alanlarının amansız yayılışydı.

Bazı ülkelerde sivil huzursuzluk ordunun yönetime el koymasıyla sonuçlanmıştı. Son aylarda militarizme karşı, acıklı ve canavarlaştırıcı etkilerle, dünya çapında bir hareket ortaya çıkmıştı. Sivillerle silahlı kuvvetler arasında sık sık çatışmalar çıkıyordu. Polis ve askerlerin, cezai infazlarla öldürülmesi sıradanlaşmıştı.

Bekleneceği gibi, gerçek haber yokluğunda fantastik söylentiler ortada dolaşmayı sürdürüyordu. Çok büyük salgınların, korunç kıtlıkların patlak verdiği söyleniyordu uzak bölgelerde, genetik normdan korkutucu sapmaların ortaya çıktığı söyleniyordu. Termonükleer silah stoklarının, daha önceleri imha edildiği sanıyordu bunların, şu ya da bu gücün elinde olduğu bildiriliyordu periyodik olarak. Bir yere kurulmuş, bilinmeyen bir ana zamanlanmış, cansız nesnelere dokunmazken bütün hayatı yok edecek, kendini patlatan bir kobalt bombasının varlığına dair ısrarlı söylentiler vardı. Casusluk ve karşı-casusluk her yerde sürüp gidiyordu. Bütün ülkelerde büyüyen vahim açıklar vardı, tabii ki yiyecek isyanları izliyordu bunları. Nüfus içinde kanunsuz unsurlar açıkça artmıştı, iyi insanlar yıldırılmıştı. Yağmacılığa getirilen ölüm cezasının bir caydırıcı olarak etkisi çok az ya da hiç düzeyindeydi.

Kızın dolaylı haberlerini aldım. Yaşıyordu, başka bir şehirde, başka bir ülkede. İlerleyen buzla ilgili bütün imalar yasak olduğu için, bu noktayı belli edecek hiçbir araç olmadığı halde, bu yerin acil tehlike bölgesinde olduğundan nerdeyse emindim. Şiddetli ısrar ve yoğun rüşvetle, o yöne giden bir gemiye binmeyi başardım. Kaptan çabuk para kazanmak istiyordu, söylediğim limana girmeyi büyük bir meblağ karşılığında kabul etti.

Vardık. Sabahın erken vaktiydi, hava inanılmaz ölçüde soğuk, aydınlık olması gerekirken karanlıktı. Ne gök ne de bulutlar, yağın kar onları gizliyordu. Öteki sabahlar gibi bir sabah değildi, suyu: günün doğadışı bir şekilde donarak karanlık oluşu, baharın arktik kışa dönüşmesi. Vedalaşmak için kaptana gittim, karaya çıkmak konusunda fikrimi değiştirip değiştirmediyimi sordu bana. Değiştirmediyimi söyledim. "O zaman Allah aşkına acele edin. Bizi oyalamayın." Öfkeli, düşmanca tavırlıydı. Daha fazla konuşmadan ayrıldık.

Birinci süvariyle güverteye çıktım. Hava asit gibi batıyordu. Buzun soluğuydu bu, kutup bölgelerinin, nerdeyse solunmaz. Deriyi kazıp kanatıyor, akciğerleri kurutuyordu; ama vücut onun sıklığına kolayca uyduruyordu kendini. Karın yoğunluğu havanın

üst kesimlerinde sise benzer tuhaf bir karanlık yaratıyordu. Kefenlenmiş gökten durmaksızın yağın küçük kar taneleriyle herşey gözden gizleniyordu. Geminin üstyapısının, ancak onlardan sakınmak için çok geç olduğu zaman görünür hale gelen, donmuş kısımlarına çarptığımda soğuk ellerimi yaktı. Sessizlikte aşağıdan gelen ritmik bir titreşim dikkatimi çekti, refakatçime dönüp konuştum: "Makinalar; durdurmamışlar." Nedense şaşırtıcı görünüyordu. "Durduramazlar tabii. Süvari gemiyi döndürmeyi bekleyemez. Bizi buraya soktuğunuz için günlerdir size lanet okuyor." Adam kaptanla aynı düşmanlığı gösteriyordu, bir de şimdi ortaya çıkan nahoş bir merak. "Ne halt etmeye *geldiniz* buraya, sahi?" "Bu beni ilgilendirir." Dostça olmayan bir sessizlikle parmaklıklara vardık. Parmaklık kalın bir buzla kaplanmıştı, aşağıda çalışan bir motor sesine doğru bir ip merdiven sallanıyordu parmaklıktan. Ben aşağı bakmaya vakit bulamadan, adam bacağını aşırıldı. "Liman donmuş. Sizi karaya işkampavyayla çıkarmak zorundayız." O talimli bir rahatlıkla çabucak inerken, ben daha acemice onu izledim, ipe iki elimle de yapışıyordum, kardan körleşmiştim. Sallanan işkampavyaya beni kimin çektiğini de bir oturma yerine doğru kimin ittiğini de görmedim, tekne hemen ileri fırladı çünkü. Tam yolla giderken, sıçrayan bir at gibi sürekli dalıp çıkıyordu, küçük kamaranın çatısının üzerinde tabakalar halinde serpintiler uçuşuyordu. Sesleri duyurmayacak kadar fazlaydı gürültü; ama teknedekilerin nerdeyse öldürücü düşmanlıklarını hissedebiliyordum, güvenli bir yolda olabilecekleri sırada onları burda tehlike içinde tuttuğum için hepsi nefret ediyordu benden. Davranışım onlara sapıkça ve bütün bütün anlamsız geliyordu mutlaka. O felç edici vahşi soğukta ceketime sarınmış otururken, davranışımın bir anlamı olup olmadığını ben de merak etmeye başladım.

Ani bir uzun bağırsık beni ürküttü; aslında daha çok bir ulumaydı. Subay sıçrayıp kalktı, bir megafonla bağırarak karşılık verdi, sonra "Tek yönlü trafik" sözleriyle yerine döndü. Anlamadığımı görünce ekledi: "Öbür yoldan gidenler çok," ve ileriye işaret etti.

Karman çorman, belirsiz bir gürültü kendini bir gemi olarak gösterdi, çevresinde kaynaşan küçük teknelerin hummalı faaliyetinin ortasında hareketsiz duruyordu bu gemi. Tekneler, çılgınca yarışarak, içlerindeki gemiye çıkaracak kadar yaklaşabilmek için savaşıyorlardı. Herkese yetecek yer yoktu. Bir at yarışındaymış gibi geminin korkuluklarına yığılmış olan izleyiciler, aşağıdaki çarpışmaları ve alabora oluşları seyrediyorlardı. Teknelerdeki rahat

yaşamışlardı ve tehlikeye alışık değillerdi herhalde, çünkü hayatları için beceriksizce savaşıyorlardı, bir çeşit baştankara dehşetle, güçlerini yararsız itişme ve dalga dalga saldırılarla harcayarak. Bir tekne alabora olup kaldı, sudan çıkmaya uğraşan ellerle, kollarla çevrelendi. Arkadan gelen teknedeki insanlar üstüne çullandılar, vurdular, tekmelediler, yapışmış ellere bastılar, itip boğdular. O dondurucu denizde en kuvvetli yüzücü bile fazla sağ kalamazdı. Aşırı doldurulmuş, beceriksizce kullanılan teknelerden birkaçı ters dönüp battı. Bazıları çarpışmada parçalandı. Yüzer durumda kalanlarda, yolcular anlamsız bir panik içinde birbirlerini eziyor, çiğniyor, yüzerek tekneye tutunan insanları küreklerle uzaklaştırıyorlardı. Zaten ölmekte olan insanlar hırpalanıp dövülüyordu. Çığlıkların, gümbürtülerin, şapırtıların boğulan gürültüsü, sahne karın ardında gizlendikten sonra da uzun süre devam etti. İnsanların ümitsiz olduğunu, tehdit altındaki ülkelerden güvenli bölgelere kaçmak için mücadele ettiklerini anons eden nazik seslerin havayı doldurduğu aklıma geldi.

Donmuş liman, buzun içinde hareketsiz gömülü terkedilmiş siyah tekne kalıntılarıyla beneklenmiş, gri-beyaz bir açıklıktı. Yekpare buzun kenarları siyahımsı suyun dar kanalına yanaşıyor, sırttan buz kandili-dişleriyle onu saçaklıyordu. Karaya sığradım, kar kocaman pervanelerle savruluyordu, ışkampavya gözden kayboldu. Vedalaşma olmadı.

On

Burası herhangi bir ülkede, herhangi bir şehir olamazdı. Hiçbir şeyi tanımadım. Kar bütün belirgin noktaları aynı beyaz tahtaparmukla örtüyordu. Binalar değişip birbirinin aynı beyaz yarlara dönmüşlerdi.

Yağmanın devam ettiği caddelerin birinden düzensiz bir gürültü, bağırışlar, parçalanan tahta ve kırılan cam sesleri geliyordu. Bir kalabalık dükkânlara dalmıştı. Ne liderleri ne de belli bir amaçları vardı. Sadece heyecan ve çapul peşinde koşan başıboş, korkmuş, aç, histerik, şiddetli bir gürühtü. Durmadan aralarında döğüşüyor, silah olarak kullanılacak herşeyi topluyor, birbirlerinin yağmaladıklarını kapıyor, ellerinin erdiği herşeye, en yararsız nesneye bile, el koyuyor, sonra onları atıp başka bir yağmaya koşuyorlardı. Götüremediklerini imha ediyorlardı. Anlamsız bir mahvetme, yırtıp doğrama, paramparça etme, ayak altında çiğneme cinnetine tutulmuşlardı.

Caddede bir üstsubay göründü ve polis çağırmak için düdük çaldı. Yağmacılara doğru uzun adımlarla ilerleyip şiddetli bir asker sesiyle bağırarak emirler verdi, tekrar tekrar düdük çaldı. Şık paltosunun astragan yakasıyla çevrili yüzü öfkeden kararmıştı. Kalabalığın ana kütlesi onun görünmesi üzerine dağıldı. Ama bazıları, öbürlerinden daha cesurdu bunlar, yıkıntıların arasında gizlenip kaldı. Subay onlara doğru yürüdü öfkeyle, onları bastonuyla tehdit etti, bağırarak çekip gitmelerini söyledi, onlara küfürler etti. Önce onu önemsemediler; sonra kabaca bir çember oluşturdular, aynı anda birkaç noktadan, üç dört kişilik gruplar halinde üstüne

saldırdılar. Subay revolverini çekti, adamların başlarının üzerinden ateşledi. Bir hata: onlara ateş etmeliydi. Etrafına toplandılar, silahı kapmaya çalışıyorlardı. Polis uzak bir yerdeydi. Bir itişme oldu. İtişme sırasında, ya kazayla ya da kasıtlı, silah bir ızgaraдан düştü. Sahibi altmışına yakın bir adamdı, uzun boylu, dinçti. Ama hızlı hızlı soluduğunu görebiliyordum. Ötekiler yüzlerinde uğursuz bir boşluk olan genç bıçkınlardı. Metal ve kırık cam parçalarıyla, kırılmış mobilya parçalarıyla, ellerine ne geçerse onunla saldırıyorlardı. Adam, sırtını bir duvara vermiş, onları bastonuyla uzaklaştırıyordu. Sayıları ve ısrarları yavaş yavaş yoruyordu onu; hareketleri gittikçe yavaşladı. Bir taş atıldı. Sonra bir taş yağmuru. Taşların biri şapkasına çarpıp düşürdü. Saçsız başının görünüşü küfürlü bağırsıklar doğurdu, bir saniye için düzeni bozulmuş görünüyordu. Bunu fırsat bildiler, çevresini aldılar, kurt sürüsü gibi saldırdılar. Yüzünden kan damlayarak, sırtı duvara dönük, hâlâ onlarla dövüşmeyi başarıyordu. Sonra birşeyin parladığını gördüm; biri bıçak kullanmıştı. Öbürleri de seriyi tamamladılar. Subay göğsünü tuttu, öne doğru kör gibi sendeledi. Duvarı bıraktığı an ölmek üzereydi, her taraftan üzerine geldiler. Onu vurup devirdiler, üstüne sıçradılar, paltosunu yırttılar, başını donmuş zemine vurdular, üstüne bastılar, onu tekmelediler, zincirlerle yüzünü yarıdılar. Sonunda karın üstünde hareketsiz uzandı. Kesinlikle hiç şansı olmamıştı. Cinayetti bu.

Benim meselem değildi, ama bunu anlayamıyor ve orda hiçbir şey yapmadan dikiliyordum. Onlar toplumun döküntüsüydü, normal zamanlarda ona değil dokunmak, yaklaşmaya bile cesaret edemezlerdi. Dalga geçen ufak tefek bir herif şık paltoyu üstüne almış, sürüklenen kenarının üstünde sekerek, döne döne dans ediyordu. İğrendim, öfkelenim. Kontrol edilemez bir öfkeyle ona saldırdım, üstündekini sıyırdım, kollarını kıvırdım, yumruklayıp dövdüm onu, sonra kaldırıma savurdum, bağırarak yüzü duvara çarptığında tatmin edici bir çatırtı duydum. Arkama dönünce, onun iki katı bir adamla karşı karşıya geldim, gözümün ucuyla tekme atan bir çizme gördüm. Bacağımdaki keskin acı beni sendeletti: kolunun tıllı bir eğriyle savrulduğunu görece kadar vaktinde toparlandım, ve bana öğretildiği gibi karşılık verdim. Bir ders kitabı düşüşü; sırtımın üstüne, bir ayak onun ayak bileğini kilitliyor, öbür bacağı onun tuzaktaki dizkapağına kırılıncaya kadar vururken, düşen bıçağın ışıltısını yakaladım. Bir anda bütün takımı üstüme üşüşmüş bulacaktım. Ellerinde bıçaklarıyla çokluklarına karşı su-

baydan fazla bir şansım yoktu; ama onlar işimi bitirene kadar biraz zarar vermeye niyetliydim. Birdenbire silah sesleri, bağırışlar, koşan ayakların sesleri duyuldu: polis nihayet gelmişti. Yağmacıları başka bir caddenin köşesinde kovaladıklarını gördüm; sonra aksarak yerdeki adama gittim.

Sirtüstü yatıyordu, çok yarası vardı ve kanıyordu. Hayatının güzel çağını fazla geçmemişti, etkili bir görünüşü vardı, uzun boylu, canlı, heybetli bir adam, fiziksel olarak hâlâ çekici. Şimdi burnu yarılmıştı, ağzı köşelerinden yırtılmıştı, bir gözü çukurundan yarı yarıya çıkmıştı, kan ve tozdan bütün yüzünün ve başının rengi değişmişti, çizgileri kaybolup bozulmuştu. Her yerde kan vardı. Sağ kolunu nerdeyse koparmışlardı. Hareket etmiyordu. Soluduğunu göremiyordum. Diz çöktüm, tüniğini, gömleğini açtım, elimi göğsüne koydum. Kalp hissedilir gibi değildi, elim kanla yapış yapış geri geldi. Elimi mendilime sildim, sonra gidip adamın ceketini aldım, karışıklığı örterek adamın üstüne yaydım. Ona biraz itibar bırakmak istiyordum. Hiç konuşmadığım bir yabancıydı; ama tam benim adamımdı; biz o sürü gibi değildik. Onu öldürmüş olmaları bir hakaretti. Onun gücü ve kuvveti önünde sinmeliydiler. Onu tek başına, artık genç değil, ve zayıf durumdayken yakalayınca, işte böyle davrandılar ona. Öğrendiriciydi. Onları daha fazla cezalandırmadığıma pişman oldum.

Revolveri hatırladım, ızgaranın üzerine eğildim. Çubukların arasında tam parmaklarımın sığacağı kadar yer vardı, silahı çekip aldım, cebime indirdim, yola koyuldum. Hâlâ berbat bir şekilde topallıyordum, bacağım acı veriyordu. Birden biri bağırды, bir mermi vızıldayarak geçti. Durdum, polisler bana yetişene kadar bekledim.

"Kimsiniz? Burda ne yapıyorsunuz? Cesede neden dokundunuz? Bu yasaktır." Ben cevap vermeden önce bir törpülenme gürültüsü oldu ve bir zemin kat penceresi, eşikteki kar kütlelerini yerinden oynatarak, gürültüyle açıldı, hemen yanımdan bir kadın başı dışarı çıktı. "Bu adam cesur biri. Madalyayı hak ediyor. Olanları gördüm. Saldırıp tek başına hakkından geldi hepsinin, hem de onların bıçakları vardı, o silahsızdı. Bu pencereden herşeyi gördüm." Bir polis kadının adını ve adresini defterine yazdı.

Davranışları daha bir dostça oldu; ama karakola gidip bilgi vermem için ısrar ediyorlardı. İçlerinden biri kolumu tuttu. "Hemen bir sonraki caddede. Biraz ilkyardımla idare edecek gibisiniz." Oraya gitmek zorunda kaldım. Şanssızlıktı: kendime, hareketleri-

me ve güdülerime ilişkin birşey anlatmak istemiyordum. Ayrıca, dikkat çekerse revolver de işleri biçimsizleştirecekti; hizmet damgasını mutlaka tanıyacaktı. Ceketimi çıkardığımda şişkinlik görünmeyecek şekilde dikkatle yerleştirdim. Beni üstünkörü toparladılar, bacağıma plasterle sardılar. Elimi yüzümü yıkadım, romlu koyu kahve içtim biraz. Şef benimle yalnız konuştu. Kağıtlarıma bir göz attı, ama başka birşeyle meşgulmüş izlenimi veriyordu: ilerleyen buz hakkında tam bir bilgisi olup olmadığını sormak imkânsızdı. Birbirimize sigara tuttuk, yiyecek sorununu tartıştık. İstihkakların kısıtlı olduğunu ve her bireye işinin toplumdaki değerine göre dağıtıldığını söyledi: "İş yoksa, yemek de yok." Konuşurken yüzü gerginlik belirtileri gösteriyordu; kriz tahmin ettiğimden daha yakındı herhalde. Sorularımı inceden inceye planlayarak, mülteciler hakkında sordum. Buzdan kaçan aç gruplar, ayakta kalan bütün ülkelerde bir sorundu. "Çalışabiliyorlarsa kalmalarına izin veriyoruz. Bulabildiğimiz bütün işçilere ihtiyacımız var." "Zorluk çıkarmıyor mu bu?" dedim, "Hepsini yerleştirmeyi nasıl başarıyorsunuz?" "Erkekler için kamplar var. Kadınları da yurtlara koyuyoruz." Ben de lafı bu noktaya getiriyordum. Profesyonel bir ilgi gösterir gibi yaparak, sordum: "Bu yerlerden birine göz atmama izin verilir mi?" "Neden olmasın?" Tebessümü yorgundu. Fevkalade medeni mi yoksa sadece ilgisiz mi olduğunu ayırt edemedim. Ayrılmadan önce bana bir adres verdi. İşler beklediğimden de iyiye dönmüştü. İstedğim bilgiye, ayrıca iyi bir ordu malı revolvare sahiptim.

Onu aramaya gittim. Yine kar yağıyordu, rüzgâr daha soğuk ve daha kuvvetliydi. Sokaklar ıssızdı, bana yol gösterecek kimse yoktu. Evi bulmuş olduğumu sandım, ama hiç belirti görmedim. Belki de çok geç kalmıştım: anlaşılmaz bir dürtü başarısızlığıyla çok fazla beklemiştim... Önlerinden geçtikçe sokak kapılarını denedim; hepsi kilitliydi.

Bir evin kapısı açılmıştı. Tereddütsüz girdim. İçersi çıplak ve bakımsızdı, bir kurum görünüşü vardı. Odalar ısıtılmamıştı. Kız gri paltosuyla oturuyordu, bacakları perdeye benzer birşeyle sarmalanmıştı. Beni görür görmez o şeyi kenara atıp sıçradı. "Sen! Herhalde seni o gönderdi - mesajımı almadın mı?" "Beni kimse göndermedi. Ne mesajı?" "Sana beni takip etmemeni söyleyen bir mesaj bıraktım." Onu almadığımı, ama alsaydım da bir şeyin değişmeyeceğini, yine aynısını yapacağımı söyledim. Kocaman güvensiz gözleri, kızmış ve korkmuş, üzerime dikildi. "İkinizle de

birşey yapmak istemiyorum." Bunu anlamazdan geldim. "Burda tek başına kalamazsın." "Neden kalamazmışım? Gayet iyi idare ediyorum." Ne yaptığını sordum. "Çalışıyorum." "Sana ne kadar veriyorlar?" "Yiyeceğimizi alıyoruz." "Para yok mu?" "Bazan özellikle sıkı çalıştıklarında insanlara para veriliyor." Savunma havasında devam etti: "Gerçekten zor olan işlere göre çok zayıfım. Yeterli kuvvetim yokmuş diyorlar." Onu seyrediyordum: yarı aç görünüyordu, bir süredir yeterince yiyememiş gibi. İnce bilekleri beni hep büyülemişti; şimdi gözlerimi güçlükle alabiliyordum onlardan, ağır kol yenlerinden sopa gibi çıkıyorlardı. Yapmakta olduğu işin mahiyetini araştırmak yerine, gelecek için planlarını sordum. "Neden anlatayım sana?" diye huysuzlandığında anladım ki hiç planı yoktu. Bana bir arkadaş gözüyle bakmaya devam etmesini çok istediğimi söyledim. "Neden, buna sebebim yok ki. Hem arkadaşta ihtiyacım yok. Tek başıma halledebilirim." Onu benimle birlikte hayatın daha kolay olduğu bir yere, iklimi daha iyi bir yere götürmek umuduyla geldiğimi anlattım ona. Güçsüzleşmeye başladığını hissettim, elimi yoğun donla kaplı pencerede salladım, kar yarı boyuna kadar yığıldı pencere eşiğine. "Yeteri kadar üşümedin mi?" Artık sinirini gizleyemiyordu, elleri birbirine dolanmıştı. Ekledim: "Ayrıca, burda tehlike bölgesindesin." Yüzü o ezik görünümünü almaya başlıyordu, yavaş yavaş kontrolünü kaybediyordu. "Ne tehlikesi?" Ben onu seyrederken gözbebekleri büyüdü. "Buz..." Daha konuşmak niyetindeydim, ama tek sözcük yeterliydi. Bütün görünüşü korku belirtiyordu, titremeye başladı.

Ona yaklaştım, eline dokundum. Hızla çekti elini, "Yapma şunu!" Ceketinin bir ucunu tuttum, ihanete uğramış bir çocuğunki gibi öfkeli, korkmuş yüzüne, uzun süre ağlamış bir çocuk gibi gözlerin çevresindeki soluk çürük görünüşe baktım. "Beni rahat bırak!" Ağır kumaşı elimden çekmeye çalıştı. "Git burdan!" Kımıldamadım. "O zaman ben giderim!" Kendini zorla kurtardı, kapıya atıldı, bütün ağırlığıyla yüklendi. Kapı öyle şiddetle açıldı ki dengesini kaybedip düştü. Parlak saçlar döşemeye yayıldı, koyu renkli donuk, ölü, kirli döşemenin üstünde cıva, parlak, kımıl kımıl, canlı. Onu kaldırdım. Çırpındı, soluk soluğa konuştu: "Bırak gideyim! Senden nefret ediyorum! Senden nefret ediyorum!" Hiç mi hiç kuvveti yoktu. Çırpınan bir kedi yavrusunu zaptetmek gibiydi. Kapıyı kapayıp anahtarı kilitte çevirdim.

Beklemek zordu ama birkaç gün bekledim. Gitmek zamanıydı. En büyük felaketten önce bu sadece bir saat sorunuydu. Konuyu

kuşatan gizliliğe rağmen, dışarıya haberler sızmıştı herhalde. Birden bütün şehre kışkırtılmış bir hareketlilik yayıldı. Pencereden evden eve koşan, bir dehşet mesajı getiren bir genç adamı seyrettim. Şaşılacak kadar kısa bir zamanda, sadece dakikalar içinde, cadde çantalar ve paketler taşıyan insanlarla doldu. Örgütsüz, ve keskin korkunun bütün belirtilerini göstererek, büyük bir telaşla yola çıktıklar, bazıları bir yöne, bazıları başka bir yöne gidiyordu. Belirli varış noktaları ya da planları yok gibiydi, sadece karşı konulmaz şehirden kaçma arzusu. Yetkililerin hiçbir eylemde bulunmamaları beni şaşırttı. Galiba tahliye için elverişli bir plan geliştirmeyi becerememiş, bu yüzden de olayları kendi akışına bırakmaya karar vermişlerdi. Bu kaotik çıkışı seyretmek rahatsız ediciydi. Herkes paniğin eşiğinde gibiydi. İnsanlar kaçmaya hazırlanmak yerine bir barda oturduğum için deli olduğumu düşünüyorlardı açıkça. Korkuları bulaşıcıydı; askıda bekleyen felaket atmosferi beni huzursuz ediyordu, beklediğim mesajı alınca memnun oldum. Limanın dışında, buzun ötesinde bir yerde, bir gemi demirlemek üzereydi. Uğrayacak olan sonuncu gemiydi bu, ve sadece bir saat demirli kalacaktı.

Kıza gittim, bunun son şansımız olduğunu söyledim, gelmek zorunda olduğunu da. Reddetti, ayağa kalkmayı reddetti. "Seninle hiçbir yere gitmeyeceğim. Sana güvenmiyorum. Ben burda kalacağım, burda özgürüm." "Ne için özgür? Aç kalmak için mi? Donarak ölmek için mi?" Onu sandalyeden bütünüyle kaldırdım, ayaklarının üstüne diktim. "Ben gitmeyeceğim - beni zorlayamazsın." Geri çekildi, onu kurtaracak birini ya da birşeyi bekleyerek, gözleri açık, duvarın önünde dikildi. Sabrım taşı, onu binadan dışarı sürükledim, kolunu tutmaya devam ediyordum; yol boyu onu çekmek zorunda kaldım.

Kar öyle şiddetle yağıyordu ki caddenin karşı tarafını güçlkle görebiliyordum; kaskatı, beyaz, ölümcül bir kutup-öncesi görünüm. Arktik rüzgâr kar sellerini tüyler gibi sürüp götürüyordu yanımızdan. Yürümek zordu, rüzgâr karı yüzümüze çarpıyor, farklı yerlerden üstümüze savuruyor, çevremizde çılgın sarmallar halinde döndürüyordu. Herşey sarmalanmış, bulanıklaşmış ve belirsizdi, hiç kimse görülemiyordu. Sonra birden tipinin içinden altı tane atlı polis çıkageldi, toynaklar sesiz, gemler şıkırtılı. Kız onları görünce "İmdat!" diye bağırdı. Onu kurtaracaklarını düşünüyordu, kurtulmaya çabaladı, serbest eliyle yalvaran bir hareket yaptı. Onu kalçasından tuttum, kendime iyice yaklaştırdım. Adamlar geçip gi-

derken bize gülüp ıslık çaldılar. Kız gözyaşlarına boğuldu.

Bir çanın çaldığını duydum, yavaş yavaş yaklaşıyordu. Yaşlı bir rahip ayaklarını sürüyerek köşeyi döndü, siyah cüppeli, fırtınaya karşı iki büklüm, bir kalabalığın önünde yürüyordu. Çan çocukları oyundan çağırmak için kullanılan cinstendi; rahip yürürken güçsüzce çalmayı sürdürüyordu onu. Kolu yorulduğunda kısa bir ara veriyor, titreyen bir sesle bağıriyordu: "Sauve qui peut!"* peşindekilerin birkaçı bu çığılı aliyor, bir ağıt gibi terennüm ediyorlardı: bir ikisi geçtikleri kapıları çalacak kadar duraklıyorlardı. Evlerin bazılarında sımsıkı sarınmış figürler onlara katılmak için dışarı kayıyordu. Nereye gittiklerini merak ettim; çok uzağa gidecekmiş gibi görünmüyorlardı. Hepsi de yaşlı ve halsizdi, dermansızdı. Gençler ve sağlamlar onları geride bırakmıştı. Hareketleri uyumsuz, solgun yüzleri rüzgârdan kızarmış, ağır, ayaklarını sürüyerek yürüyen bir alay halinde, yalpalayan güçsüz adımlarla ilerliyorlardı.

Kız derin karda sendelemeye devam ediyordu. Güçlkle soluk alabildiğim halde, onu yarı yarıya taşımak zorundaydım. Ayaz soluğumu kesiyor, soluk almamı engellemeye çalışıyordu; soluğum yakamda buz kandilleri halinde donuyordu. Donmuş sümüksü zarlar burnumu buzla tikiyordu. Kutup havasını her ağız dolusu alışımında öksürüp soluk soluğa kalıyordum. Limana varana kadar saatler geçti sanki. Kız sandalı görünce güçsüz çabalarını tazeledi, bağırdı "Bana bunu yapamazsın..." Onu içeri ittim, peşinden ben de atladım, küreklere yapıştım, açıldım, bütün gücümle kürek çekmeye başladım.

Arkamızdan bağırişlar oldu, ama onları duymazdan geldim; benim tek tasam oydu. Açık kanal adamakıllı daralmıştı, kıyıları donmuştu; yakında yekpare buz olacaktı. Limanın kalınlaşan buzundan silah sesleri gibi, gök gürültüleri gibi olağanüstü yüksek ve uzun çatırtılar geliyordu. Yüzüm sıyrılmış hissi veriyordu, ellerim morarmış, soğuktan yanıyordu, ama tipinin çalkanan beyazı içinde, uçuşan serpintiler, gürleyen buz, çığılıklar, çatırtılar, kan içinde, gemiye doğru kürek çekmeye devam ediyordum.

Yanımızda küçük bir tekne su alıp battı, su deli gibi çırpınan kollarla bacaklarla kaynadı. Boğulan ümitsiz parmaklar küpeşteye pençe gibi yapıştı; onları vurup indirdim. Bir çift sevgili, donmuş kollarla birbirine kenetlenmiş, dalgalarda deli gibi sallanıp yuvar-

* Fransızca. "Herkes canını kurtarsın; canını seven kaçsın; kaçan kurtulur" anlamında. (ç.n.)

lanarak, suyun üzerinde geçti gitti. Sandal birden şiddetle sarsıldı; revolverimi çekerek geriye döndüm. Ne olduğunu biliyordum. Arkamda bir adam bordaya tırmanmıştı. Ateş ettim, onu tekrar suya ittim, suyun kızarmasını seyrettim. Geminin bordası tepemizde bir yar gibi dimdik yükseliyordu, kamara iskelesi ancak omuzlarıma kadardı

Nasıl olduysa muazzam bir çabayla kızı tahta basamaklara yükseltmeyi başardım, peşinden ben de tırmandım, onu güverteye ittim. Kalmamıza izin verildi. Gemiye başka kimse gelmedi. Gemi hemen hareket etmeye başladı. Bu bir zaferdi.

Gemiden gemiye aktarma yaparak yolculuğu sürdürdük. Yoğun soğuğa dayanamıyordu, sürekli titriyordu, bir Venedik camı gibi parça parça olmuştu. Dağılma gözlemlenebiliyordu. Daha zayıf ve daha solgun, daha saydam, hayalet gibi oluyordu. Seyretmek ilginçti. Mutlaka gerekli olandan daha fazla hareket etmiyordu. Kolları bacakları kullanılamayacak kadar gevrek görünüyordu. Mevsimler var olmayı durdurmuştu, kesintisiz soğuklar geçmişti yerlerine. Buzdan duvarlar dev gibi yükseliyor, gümbürdüyordu, pürüzsüz, parlak, dünyadışı, buzlu bir kâbus; günün ışığı tekinsiz, buzdağı parlaklığındaki serap ışığında kaybolmuştu. Bir kolla ben ısıtıp destekliyordum kızı: öbür kol celladinkiydi.

Soğuk hafifçe azaldı. Başka bir gemi beklemek için karaya çıktık. Ülke savaştan geçmişti, şehir ağır hasar görmüştü. Bulunabilecek konaklama yeri yoktu; sadece bir otel yeniden yapılıyordu, sadece bir katı bitmişti, yaşanabilir her odada oturuluyordu. Kimseyi bizi almaya ikna edemediğim gibi rüşvet de veremiyordum. Yolcular sevilmiyor ve cesaretleri kırılıyordu: bu koşullarda doğaldı bu. Bize şehrin dışındaki bir çeşit yabancılar merkezinde kalabileceğimiz söylendi, yıkık banliyölerden geçerek oraya götürüldük arabayla, herşey dümdüz olmuştu, hiç ağaç ya da bahçe izi yoktu, ayakta duran hiçbir şey kalmamıştı. Gerideki kırık arazi bir savaş meydanı olmuştu, şimdi de şekilsiz döküntülerle kaplı bir çöldü.

Eskiden çiftlik olan bir yere bırakıldık. Bütün çevrede tanımlanamaz bir kaos vardı. Kırılmış araba, traktör, otomobil, alet parçaları yatıyordu sağda solda, eski lastik parçaları, tanınmaz alet parçaları, hepsi de darmadağın olmuş silahların ve savaş gereçlerinin enkazıyla karışmış. Refakatçimiz ihtiyatla yürüyor, bize mayınlara, patlamamış bombalara dikkat etmemizi söylüyordu. İçerde, odalar tanınmaz ölçüde dağılmış her çeşit döküntü parçalarıyla doluydu. Bizi toprak zeminli ve eşyasız, duvarları delik deşik, tavanı kabaca

tahta kaplanmış bir odaya götürdüler, üç kişi duvarı destekleyen zeminde oturuyordu burda. Sessiz, hareketsizdiler, hiç canlı gibi görünmüyorlardı, onlarla konuştuğumda hiç ilgilenmediler. Sonradan öğrendim ki sağırmişler, kulak zarları patlamış. Ülkede aynı durumda olan çok kişi vardı, aynı ölümcül rüzgârla yüzleri yarılmış, dudakları yırtılmış. Ümitsiz ölçüde hasta bir adam yerde ince bir battaniyenin altında yatıyordu. Saçından büyük öbekler dökülmüştü, ellerinden ve yüzünden deri şeritleri sarkıyordu, her öksürüşünde seyrek dişleri kanayan siyah dişetlerinde takırdıyordu, öksürüp inlemesini ve kanamasını durduramıyordu. Sıska kediler içeri dışarı dolaşıyor, ince uçlu pembe dillerle kan yalıyordu.

Gemi gelene kadar orda durmak zorundaydık. Gözlerimi odaklayacağım birşeyi özlüyordum, içerde de dışarda da hiçbir şey yoktu; ne tarlalar, atlar, ne de yollar; sadece bol bol taşlar, döküntüler, ölü hayvan kemikleri. Bütün her yere iki üç ayaklık bir derinliğe kadar her şekil ve boyutta taşlar sıkışık yayılmıştı, çoğu kez kocaman tümsekler halinde yığılı, normal bir manzaradaki tepelerin yerini alıyordu bunlar. Bir at bulmayı başarıp on mil içeri gittim, ama berbat, özelliksiz sahne değişmedi, aynı ıssız, taşlık çorak arazi her yönde ufka kadar uzanıyordu, hayat ya da su belirtisi yoktu. Bütün ülke taş gibi ölü görünüyordu, rengi gri, taş tepelerinden başka tepe yok, doğal çizgileri bile savaşın yıkımına uğramış.

Kız bitkindi, yolculuktan tükenmişti: devam etmek istemiyordu. Dinlenmesi gerektiğini söyleyip durdu, onu bırakıp yolculuğa yalnız devam etmem için yalvardı bana. "Beni daha ileri sürükleme!" Sesi huysuzdu. "Bunu sırf bana işkence olsun diye yapıyorsun." Onu kurtarmaya çalıştığımı söyledim cevap olarak. Gözlerinde öfke göründü. "Bunu sen söylüyorsun. Sana ilk seferinde inanacak kadar aptalmışım." Onu memnun etmek için bütün girişimlerime rağmen, bana korkulacak bir düşman gibi davranmakta inat ediyordu. Şimdiye kadar onu rahat ettirmeye, anlamaya çalışmıştım. Şimdi uzayan düşmanlığı etkisini gösterdi, küçük kamaraya kadar izledim onu. Çırpındı, hiç yer yoktu, tekne sallandı, ranzadan yuvarlandı, omuzları döşemeye çarptı ve yumuşak eti incindi. Bağırды, "Sen bir hayvansın! Bir canavar! Senden iğreniyorum!", bana vurmaya çalıştı; ama onu aşağı bastırdım, o soğuk sert yerde kalmaya zorladım. Yüksek sesle bağırды, "Keşke seni öldürebilseydim!", hıçkırmaya ve histerik bir şekilde çırpınmaya başladı. Yüzünün yan tarafını tokatladım.

Benden korkuyordu, ama düşmanlığı değişmeden devam ediyordu. Beyaz, inatçı, korkmuş çocuk yüzü sinirime dokunuyordu. Günler geçtikçe hava daha da ısındığı halde, hâlâ hep üşüyordu. Ceketimi reddediyordu. Aralıksız titreyişini seyretmeye mecbur kalmıştım.

Gittikçe zayıflıyordu, eti kemiklerini eritiyordu sanki. Saçı parriltısını kaybetmişti, çok ağırdı, başını aşağı çekiyordu. Beni görmemeye çalışarak başını hep eğik tutuyordu. Kayıtsız, köşelerde saklanıyor, ya da benden uzak durarak, sendeleye sendeleye dolaşuyordu gemide, güçsüz bacakları denge kuramıyordu. Artık hiç arzu duymuyordum, onunla konuşmaktan vazgeçtim, muhafızın sessizliklerini kendimin gibi kabul ettim. Sözsüz giriş-çıkışlarımın nasıl uğursuz görüldüğünün pekâlâ farkındaydım, ve bundan biraz tatmin çıkarıyordum.

Yolculuğun sonuna yaklaşmıştık.

on bir

Neşeli, zarar görmemiş şehir, ışık ve renk dolu, özgürlük, tehlikenin yokluğu, ılık güneş. Yüzler mutluydu. Kaçış duygusu aşırı zindelik getiriyordu. Geçmiş unutulmuştu, uzun, zorlu, tehlikeli yolculuk ve ondan önceki kâbus. Devam ettiği sürece kâbustan başka hiçbir şey gerçek gibi değildi, öbür kayıp dünya hayal edilmiş ya da düşte görülmüş gibi sanki. Şimdi o dünya, artık kayıp değil, tek somut gerçeklikti burda. Tiyatrolar, sinemalar, restoranlar ve oteller, her çeşit malın serbestçe, karnesiz, satıldığı dükkânlar vardı. Karşıtlık sersemleticiydi. Ferahlama ezici. Tepki çok büyük. Bir çeşit hezeyan çıkmıştı ortaya, bir deli neşesi. Sokaklarda insanlar şarkı söyleyip dansediyordu, yabancılar birbirini kucaklıyordu. Bütün şehir bir festival içinmiş gibi süslenmişti: her yerde çiçekler, ağaçlardan sarkan karpuz fenerler ve peri ışıkları, aydınlatılmış binalar, parklarda ve bahçelerde özenli renkli ışık düzenlemeleri. Dans müziğinin gümbürtüsü hiç durmuyordu. Her gece havai fişek gösterileri. Bütün gece boyunca gökte ateşli yıldızlar ve roketler patlıyor ve karanlık limanda yansıyor batıyordu. Şenlikler durmaksızın devam ediyordu: karnavallar, çiçek savaşları, balolar, tekne yarışları, konserler, geçit törenleri. Hiç kimse dünyanın öteki bölümlerinde neler olup bittiğinin hatırlatılmasını istemiyordu. Dışardan gelen söylentiler, "mevcut düzenin onarımı vuku buluncaya kadar" yasa ve düzenin sürdürülmesini üzerine almış olan, konsolos tarafından gizli tutuluyordu. Yeni talimatlara göre felaketten bahsetmek bir suçtu. Kural, bilmemeyi tercih etmekte.

Benim de başka bir vesileyle unutmayı nasıl istediğimi hatırlayınca, bu öforik körlüğü göz yummadan anlıyordum. Genel şen-

likte yer almıyordum; kendimi neşeli hissetmiyordum. Vaktimi dans ederek ya da havai fişekleri seyrederek geçirme arzum yoktu hiç. Çok geçmeden çalan bandolardan ve karnaval kıyafetleri içindeki insanlardan bütün bütün tiksindir olmuşum. Kız bütün bu neşeyi seviyordu, bu neşe onu mutlak bir şekilde dönüştürmüştü, hayati mucize gibi yenilenmişti. Zayıflığı ve dermansızlığı kaybolmuştu, dükkânlara saldırıyor, abartıyla giysiler ve makyaj malzemeleri alıyor, kuaförlere, güzellik salonlarına gidiyordu. Bambaşka bir insan gibiydi. Artık çekingen değildi, tanımadığım insanlarla dost oluyor, onların onaylarından güven alıyordu. Onu pek gördüğüm yoktu; çoğu zaman nerde olduğunu bile bilmiyordum. Bana ancak paraya ihtiyacı olduğu zaman geliyordu, her zaman da veriyordum ona. Benim için hoşnutsuzluk verici bir durumdu bu. Birtirmek istiyordum.

Dünyanın geri kalanından soyutlanmış durumda kalamazdım. Gezegenin kaderine bulaşmıştım. Devam eden her neyse, onda etkin bir rol oynamalıydım. Burdaki sonsuz kutlamalar hem sıkıcı hem de uğursuz görünüyordu, veba yıllarındaki sefahat âlemlerini hatırlatıyordu. Şimdi de, o zamanki gibi, insanlar kendilerini aldatıyorlardı; kendi isteklerine düşkünlük ve hüsnükuruntu aracılığıyla sahte bir güvenlik duygusu geliştiriyorlardı. Gerçekten kurtulmuş olduklarına bir an bile inanmıyordum.

Hava durumunu dikkatle gözlüyordum; güzel ve sıcaktı, ama yeterince sıcak değildi. Özellikle günbatımından sonra sıcaklığın nasıl düştüğüne, belli bir soğuk çıktığına dikkat ettim. Bundan söz ettiğimde, soğuk mevsimde olduğumuz söyleniyordu bana. Ne olursa olsun, güneşin daha kuvvetli olması gerekirdi. Çevreye bakıp iklimin değiştiğine başka belirtiler buluyordum. Tropik bahçelerdeki bitkiler sağlıksız görünmeye başlıyordu, ben de orada çalışan bir adama bunun neden olduğunu sordum. Şüpheli bir bakışla baktı bana, kaçamak bir cevap geveledi: ısrar ettiğimde, seslenen baş bahçıvanı dinler gibi yaptı ve koşup gitti. Acayip şeyler sarınmış dolaşırken gördüğüm birkaç şehirliye serin akşamlar hakkında düşündüklerimi söyledim. Besbelli bu hafif soğuk derecesine bile alışmamışlardı, uygun giysileri de yoktu. Onlar da kaçamak cevaplar verdiler ve telaş içinde baktılar bana. Yeni düzenlemeler karşısında, bana herhalde ajan provokatör gözüyle bakıyorlardı.

Bir tanıdığım, hükümeti tarafından resmi bir sıfatla çalıştırılmaktaydı bu, uçağının yakıt ikmali için durmuştu. Onunla temas kurdum, başka yerlerdeki olaylar hakkında sorular sordum. Ağzı

sıkı biriydi. Sebebini anladım ve ona baskı yapmadım. Yakın ilişkilerimden emin olamazdı. Yanlışlar hoşgörülemezdi. Mutlak bir bağlılık standardı isteniyordu. İhtiyatsız bir ifadeyi dile getirenler bertaraf edilecekti, bir yargı hatasını düzeltme fırsatı verilmeyecekti. Biraz gönülsüzce, kendisi giderken beni de yolcu olarak almayı kabul etti, ama sadece takımadalardaki başka bir adaya kadar. Haritada İndrilerin yaşadığı adanın çok uzak olmadığını gördüm, ve eski mesleğime geri dönmeye karar vermiş olduğum halde, askeri harekâtlar alanına ilerlemeden önce makilere kısa bir ziyaret yapmak için kendime söz verdim.

Kıza planlarımı bildirmeye gittim. Günün erken vaktinde, bir caddede karşıya geçmeyi beklerken, geçen bir alay beni durdurdu. O alayın başındaydı, Parma menekşeleriyle süslenmiş büyük bir açık arabanın şoförünün yanında ayakta duruyordu. Beni görmedi, bakması için sebep yoktu. Saçları güneşte solgun ateş gibi parlıyordu, gülümsüyor ve kalabalığa menekşeler atıyordu. Benimle yolculuk etmiş olan kız olduğunu anlamak zordu. Odasına girdiğimde üstünde hâlâ aynı Parma menekşesi rengi elbise vardı; bu açık renk kırılğan solgunluğuna uymuştu, fazlasıyla çekici görünüyordu. Gümüş ve parma menekşesi serpintili, parıldayan saçlarına uygun bir boyayla dokunulmuştu; hafif fantazi dokunuşu özellikle büyüleyiciydi.

Daha sonra açmasını söyleyerek, ona içinde çok beğenmiş olduğu bir bilezik bulunan küçük bir paket verdim, bir de kişisel hesabımdan bir çek. "Sana iyi haberler de getirdim. Veda etmeye geldim." Canı sıkılmış görünüyordu, ne kastettiğimi sordu. "Bu gece gidiyorum. Uçakla. Sevinmedin mi?" O sadece sessizce gözünü dikip bakarken, ben devam ettim: "Hep benden kurtulmak isterdin. Sonunda gittiğim için memnun olmalısın." Bir suskunluk, sonra onun sesi, soğuk, gücenik. "Ne dememi bekliyorsun?" Bu tepki beni afallattı. Beni soğuk soğuk süzmeye devam ediyordu, beklenmedik bir tatlılıkla sordu: "Ne tip bir adam olduğunu düşünüyorsun?" Sesin tonunun kırıcı olması niyetlenmişti. "Şimdi belki neden sana hiç güvenmediğimi anlarsın. Hep biliyordum bana tekrar ihanet edeceğini... beni bırakıp gideceğini, tıpkı daha önce yaptığın gibi." İtiraz ettim: "Bu çok haksız! Sen bana gitmemi söyledikten, benim için zamanın olmadığını açıkladıktan sonra, gittiğim için beni suçlayamazsın — buraya geldiğimizden beri seni zor görüyorum." "Oh...!" Bir tiksinti nidasıyla arkasını döndü, benden birkaç adım uzağa çekildi.

Savrulan uzun etek, menekşeler üzerinde ayışığı gibi bir ipeksi titreyiş; sallanan, menekşe rengi ışıltılarla kıvılcımlanan parlak ağır saçlar. Takip ettim, parmak uçlarımla saçına dokundum, saçının hayatla dalgalandığını hissettim. Kollarının yumuşak bir atlas parlaklığı vardı, deri pürüzsüz ve kokulu, ince bileğin çevresinde menekşelerden bir zincir. Kollarımı ona doladım ve ensesini öptüm. Aynı anda bütün gövdesi şiddetli bir direnişle gerildi, kıvrılıp kurtardı kendini. "Dokunma bana! Anlamıyorum, nasıl bu kadar cesur olabiliyorsun da..." Sesi ağlamanın eşliğinde zayıflıyor gibiydi, sonra yeniden incecik yükseldi: "Ee, ne bekliyorsun? Neden gitmiyorsun? Bu sefer geri de gelme! Seni bir daha görmek istemiyorum, hatırlamak da istemiyorum!" Saatini ve ona verdiğim bir yüzüğü çıkardı, çılgın gibi benden yana attı; kolyesini çözmeye başladı, elleri başının arkasında, havadaki kolları ince bedenine aslında sahip olmadığı bir şehvet iması veriyor. Onu tekrar kucaklamaktan bir çabayla alıkoydum kendimi, bunun yerine ona yalvardım. "Bu kadar kızma. Böyle ayrılmayalım. Bütün bu zaman boyunca senin için neler hissettiğimi bilmelisin. Seni hep nasıl takip ettiğimi, benimle gelmeye zorladığımı biliyorsun. Ama sen öyle mütemadiyen söyledin ki benden nefret ettiğini, benimle hiçbir şey yapmak istemediğini, sonunda sana inanmak zorunda kaldım." Yarı yarıya dü-rüsttüm ancak, ve bunu biliyordum. Denemek için elini elime aldım; eli katıydı, gergindi, tepkisizdi, ama elini geri çekmedi, sabit bir şekilde bana bakarken tutmama izin verdi. Şüphesiz, eleştirisiz, suçlamasız bakıyordu gözleri... ciddi, masum, gölgeli gözler; başının arkasındaki el hâlâ kolyeyle meşgul; parlayan saçlar, menekşelerin kokusu, elime yakın; sonra o temkinli ses... "Peki, bu şeyleri söylemeseydim benimle kalır mıydın?"

Bu kez bütün hakikati söylemek önemli görünüyordu: ama hakikatin ne olduğundan emin olamıyordum, tek doğru sözler şunlarmış gibi geldi: "Bilmiyorum."

Hemen öfkeleni, elini elimden zorla ayırdı; öbür el boynunun çevresindeki zinciri çekiştirdi, kopardı, odanın her yerine boncuklar fırladı. "Nasıl böyle düpedüz kalpsiz - ve bu kadar yüz­süz olabilirsin bu konuda! Başka biri utanırdı... ama sen... sen duygulu görünmeye bile kalkmıyorsun... çok iğrenç bu, nefret edilecek birşey... sen var ya, insan bile değilsin!" Üzgündüm, onu incitmek istemiyordum: bir bakıma öfkesini anlayamıyordum. Söyleyeceğim birşey yok gibiydi. Sessizliğim onu daha da kızdırdı. "Oh, hadi! Git burdan! Git!" Birden bana döndü, hazır olmadığım bir kuvvetle be-

ni itti, öyle ki sendeleyip geriledim, dirseğim kapıya çarptı. Canım yandı, sıkıntıyla sordum: "Beni odadan atmaya neden bu kadar heveslisin? Başka birini mi bekliyorsun? Bindiğin açık arabanın sahibini mi?" "Ah, senden nasıl nefret ediyorum, öğreniyorum! Keşke bilseydin ne kadar olduğunu!" Beni tekrar itti. "Çık dışarı, tamam mı? Git, git, git!" Derin bir soluk aldı, üstüme saldırdı, yumruklarıyla karnımı dövmeğe başladı. Ama harcadığı çaba çok fazlaydı, hemen bıraktı ve duvara doğru eğildi, başı sarkıyordu. Parlak saçlar öne savrulup onu gizlemeden önce, gölgeli yüzünün heyecandan ezilmiş görüldüğünü farkettim. Kısa bir duraklama oldu, benim için üstüme tırmanan soğuk bir duyguyu hissetmeme yetecek kadar uzun; boşluğun kinayesi, kaybetmenin... hayatın onsuz neye benzeyeceğinin.

Bu tatsız duyguyu defetmek için eylem gerekiyordu. Elimi kapı tokmağına koydum, ve "Tamam, şimdi gideceğim," dedim, son anda durdurulmayı umuyordum yarı yarıya. Kimıldamadı, konuşmadı, hiçbir işaret yapmadı. Sadece, kapıyı açtığımda, tuhaf, küçük bir ses kaçtı boğazından; bir hıçkırık, bir tıkanma, bir öksürük, hangisi olduğunu çıkaramadım. Koridora çıktım, hepsi kapalı kapıları hızla geçtim, kendi odama döndüm.

Hâlâ birazcık zaman kalmıştı. Zili çalıp bir şişe Skoç istedim ve oturup içtim. Kendimi belirsiz, ikiye bölünmüş hissediyordum. Çantam zaten hazırlanıp aşağı indirilmişti. Birkaç dakika içinde onu izlemek zorundaydım... planlarımı değiştirmedikçe, herşeye rağmen burda kalmadıkça... Vedalaşmadığımı hatırladım, geri gideyim mi gitmeyeyim mi, karar veremedim. Ne zaman gitmek zamanı, hâlâ kararsızdım.

Aşağı inerken yine onun kapısından geçmek zorundaydım. Dışarda bir saniye duraksadım, sonra aceleyle asansöre gittim. Tabii ki ayrılıyordum. Bu mucizevi kaçış fırsatını ancak bir deli zıyan edebilirdi. Belki de başka biri için umutlanamazdım.

on iki

Uçuş sırasında duyduğum haberler en kötü korkularımı kuvvetlendirdi. Dünyanın durumu son ölümcül aşamasına giriyor gibiydi. Pek çok ülkenin, benimki de dahil, bertaraf edilişi, ayakta kalan büyük güçlerin militarizmine engel bırakmamıştı, bu güçler karşı karşıyaydı, küçük uluslar da onlara bağlı iki gruba ayrılmıştı. İki başkan da nükleer silah stoklarını düşmanın üstesinden gelmeye yetecek miktarın kat kat üstünde tutuyorlardı, böylece dehşet dengesi güzelce ayarlanabilir görünüyordu. Ama küçük ülkelerin bazıları da termonükleer aygıtlara sahipti, ancak hangileri olduğu bilinmiyordu: bu belirsizlik ve ortaya çıkan gerilim de yükselen krizleri harekete geçiriyordu, her biri nihai felaketi yakınlaştırıyordu bu krizlerin. Çılgın bir ölüm sabırsızlığı insan soyunu ikinci bir intihara sürüklüyordu, hem de ilkinin tam etkisi bile hissedilmemişti daha. Canım çok sıkılıyordu, olacak korkulu birşeyi, bir çeşit toplu idamı, bekleme duygusuyla kalmıştım.

Doğal dünyaya bakıyordum, duygularımı paylaşır gibiydi, yaklaşan kıyametinden boş yere kaçmaya çalışıyor gibiydi. Denizin dalgaları ufka doğru düzensiz bir kaçıyla koşup duruyordu; deniz kuşları, yunuslar ve uçanbalıklar çılgınca fırlıyordu havalara; adalar, kendilerini koparmaya, buhar gibi yükselip uzayda kaybolmaya çalışarak, titriyor, saydamlaşıyordu. Ama hiçbir kaçış mümkün değildi. Savunmasız yeryüzü, ya buz çığları, ya da sürüp gidecek, sonunda onu bir bulutsuya, asıl cevheri parçalara ayrılmış bir bulutsuya dönüştürecek zincirleme patlamalar tarafından yok edilmesini bekleyebilirdi ancak.

İndrilerin peşinde, onların büyümlü etkilerinin üstüme çökmüş

depresyonun ölü ağırlığını kaldırabileceğine inanarak, cengel boyunca tek başıma gidiyordum. Onları gördüm mü, yoksa düşledim mi, umurumda değildi. Hava sıcaktı, buğuluydu; bütün gücünü son kez ekvator üstüne boşaltan güneşin deli yoğunluğu. Başım ağrıyordu, tükenmişim: yakıcı güneşe daha fazla dayanamadım, gölgeye uzandım, gözlerimi kapadım.

Birden makilerin yakınımda olduğunu hissettim. Yoksa bu onların, umutsuzluğu ve korkuyu ortadan kaldırmış olan yakınlığı mıydı? Daha çok, başka bir dünyadan bir mesaj almışım gibiydi; ümitsizliğin bilinmediği, şiddetsiz ve zulümsüz bir dünya. Bu yeri sık sık düşlemiştim, hayat yeryüzündeki hayattan bin kere daha heyecanlı ve muhteşemdi orda. Şimdi onun sakinlerinden biri yakınımda duruyor gibiydi sanki. Bana gülümsedi, elime dokundu, adımlı söyledi. Yüzü sakin ve çıkarsız, zamandışı bir şekilde akıllı, iyiniyet doluydu, herhangi bir yapmacıklık şekliyle bağdaştırılması imkânsızdı.

Bana uzay-zaman sanrısından bahsetti, geçmişle geleceğin birleşmesinden, öyle ki ikisi de şimdiki zaman olabiliyordu, bütün çağlar da girilebilir. Eğer istersem beni dünyasına götüreceğini söyledi. O ve ona benzeyen diğerleri gezegenimizin sonunu, insan soyunun sonunu görmüşlerdi. Soy ölüyordu, toplu ölüm-arzusu, ölümcül kendini-imha dürtüsü, belki hayat sürebileceği halde. Burda hayat bitmişti. Ama başka bir yerde hayat devam ediyor ve yayılıyordu. Eğer seçersek, bu daha geniş hayatın içine alınabilir-dik.

Anlamaya çalıştım. Bir adamdı, ama daha fazla gibiydi; ben neysem o değildi. Üstün bilgiye, nihai bir hakikate kabul edilebiliyordu. Bana imtiyazlı dünyasının, iç benim tanımayı arzuladığı bir dünyanın, özgürlüğünü sunuyordu. Bu tasavvur edilemez yaşantının heyecanını hissediyordum. İnsanın yıkıldığı, mahkûm, ölen dünyadan, yeni, sonsuzca diri ve sınırsız potansiyel sahibi olan bu ötekinin görünüşünü yakalar gibiydim. Bir saniye için, bu harika dünyada daha yüksek bir düzeyde var olma gücüm olduğuna inandım; ama kızı, muhafızı, yayılan buzu, savaşmayı ve öldürmeyi düşününce bunun benim güçlerimin ne kadar üstünde olduğunu gördüm. Ben bütün bunların parçasıydım, bu gezegen üzerindeki olaylar ve kişilerle değişmez bir şekilde karışmışım. Bir parçanın en çok istediği şeyi reddetmek kalp kırıcıydı. Ama yerimin burda, ölüme mahkûm dünyamızda olduğunu, ve sona kadar kalıp ona yardım etmem gerektiğini biliyordum.

Düş, sanrı, ya da her ne idiye, sonraları güçlü bir etki gösterdi üzerimde. Onu unutamıyordum, o düş-çehresinin üstün zekâsını ve bütünlüğünü unutamıyordum. Değerli birşey gerçekten avcumun içindeymiş de onu savurup atmışım gibi, bir boşluk, kayıp duygusuyla kalmıştım.

Şimdi ne yaptığımın önemi yok gibiydi. Şiddete bağlanmıştım ve örneğimi sürdürmeliydim. Gerilla savaşının devam ettiği ana-karaya varmayı başardım ve, herşeye karşı ilgisiz, batının hizmetindeki bir paralı askerler bölüğüne katıldım. Bataklıklarda, çok ağızlı bir gelgit ırmağının deltasında, çoğu zaman kalça yüksekliğindeki çamurun içinde dövüşüyorduk. Sonunda geri çekildiğimizde, düşman taarruzunda ölüden daha fazla adam çamurda ölmüştü. Bana buza karşı savaşıyoruz gibi geliyordu, bütün bu süreçte hızla ilerliyordu buz, ölü sessizliği, korkunç beyaz huzuruyla dünyanın gittikçe daha fazlasını örtüyordu. Savaşarak, canlı olduğumuz olgusunu doğruluyor, küre üzerinde sürünen buzlu ölüme karşı çıkıyorduk.

Hâlâ olacak korkulu birşeyi beklemekte hissediyordum kendimi, ama tuhaf bir çeşit askıda olma durumunda. Bir heyecan tıkanması vardı. Bunu kendimden başka ötekilerde de tanıyordum. Yiyecek yağmacılarını bastırırken makinalı tüfeklerimiz yağmacılarla zararsız yayaları birbirinden ayırmadan biçiyordu. Bu konuda hiçbir şey hissetmiyor ve aynı kayıtsızlığı geri kalan herkeste de fark ediyordum. İnsanlar bir gösterideymiş gibi bakıyorlardı duruma, yaralılarla ilgilenmiyorlardı bile. Bir süre için bir çadırı beş adamla paylaşmak zorunda kaldım. Fantastik bir cesaretleri vardı, ama tehlike, hayat, ölüm, herhangi birşey hakkında fikirleri yoktu; her gün etli-patatesli sıcak bir yemek onları tatmin ediyordu. Onlarla hiç ilişki kuramıyordum; paltomu bir perde gibi asıp arkasında uykusuz yatıyordum.

Son zamanlarda muhafızdan yine söz edildiğini duymaya başladım. Batı karargâhlarına bağlanmış, orda önemli bir görev almıştı. Büyük güçlerle işbirliği yapma arzusunu hatırladım, bunu elde etme tarzına hayran oldum. Onu düşünmek beni huzursuz etti. Son günlerimi bir kiralık savaş birliğinde geçirmek budalaca görünüyordu, ona gidip bana daha fazla çalışma alanı bulacağım bir iş sağlamasını istemeye karar verdim. Sorun, ona nasıl ulaşacağımdı. Liderimiz yüksek komuta kademesiyle arasına doğrudan alışverişi olan tek kişiydi, bana yardım etmeyi reddetti, kendi ilerlemesinden başka birşeyle ilgilenmiyordu. Günlerdir gizli belgelerin bu-

lunduğu söylenen sıkı korunan bir binaya saldırmaktaydık. Takviye istemeyecekti, binayı yardımsız almaya azmetmişti. Basit bir hileyle binayı zaptedip belgeleri karargâha göndermesini sağladım, epeyce övgü aldı bunun için.

Hünerimden etkilenip benden kendisiyle bir içki içmemi istedi, bana terfi önerdi. Ertesi gün bir kişisel rapor verecekti, ona istediğim tek ödölün onunla karargâha gitmek olduğunu söyledim. Cevap olarak beni harcayamayacağını söyledi, ona yeni yeni tavsiyelerde bulunmalıydım. Yarı sarhoştı. Sızana kadar içmeye devam etmesi için mahsus teşvik ettim onu. Sabahleyin, yola çıkmak üzereyken, arabasına atladım, beni götüreceğine söz vermiş gibi yapıyordum, önceki gece ne dediğini hatırlamayacak kadar sarhoş olduğuna güveniyordum. Berbat bir andı. Açıkça birşeylerden şüphelendi. Ama beni arabadan attırmadı. Onunla karargâha gittim, bütün yol boyunca ikimiz de tek kelime konuşmadık.

on üç

Karargâhlarını savaş alanlarından çok uzağa inşa etmişlerdi, büyük ve temiz, yeni bir bina, dalgalanan büyük, temiz bir bayrak. Alçak, eski, sarsak tahta evlerin arasında taş ve beton, kaskatı, yekpare, pahalı, yıkılmaz görünümlü, dikiliyordu. Ana girişteki nöbetçiler dışında savaşla bir ilgisi yok gibiydi. Başka nöbetçi görünmüyordu. İçerde de hiç güvenlik önlemi alınmamıştı sanki. Komutanın sarhoşken söylediğini hatırladım: belki de bu insanlar gerçekten savaşamayacak kadar yumuşaktı; teknolojik üstünlüklerine, ülkelerinin dev boyutlarına ve zenginliğine güvenerek, ellerini gerçek savaşla kirletmeye gerek olmadığına inanıyorlardı, bunu kendilerinden aşağı olanlara parayla yaptırıyorlardı.

Muhafızın süitine götürüldüm. Mekân havalandırılmalıydı. Asansörler sarsıntısız, sessiz, hızla yükseliyordu. Geniş koridorlarda duvardan duvara kalın halılar seriliydi. Yaşamakta olduğum sefil konforsuzluktan sonra, lüks bir otel gibiydi burası. Dışardaki günışığına rağmen her yerde ışıklar parlıyordu. Pencereleler sınımsız kapatılmıştı, açılmayacak şekilde yapılmıştı. Ortaya çıkan atmosfer hafifçe gerçekdışıydı.

Üniformalı bir kadın sekreter muhafızın kimseyi göremeyeceğini söyledi bana. Hemen bir teftiş turuna çıkıyormuş ve birkaç gün uzakta olacakmış. "Gitmeden önce onu görmeliyim," dedim, "İvedidir. Bütün bu yolu özel olarak geldim. Onu bir dakika bile tutmam." Dudaklarını büzdü, başını salladı, "Kesinlikle imkânsız. İmzalayacak önemli kâğıtları var, kimsenin onu rahatsız etmemesi için de emir verdi." İyi makyajlı yüzü sert, anlayışsızdı. Bu beni

kızdırdı. "Boşversene sen! Kes şunu! Sana onu görmeliyim diyorum! Kişisel bir mesele bu. Anlamıyor musun?" Onu silkelemek, yüzüne insani bir ifade getirmek istiyordum. Bunun yerine, sesimi yumuşattım. "Hiç değilse ona burda olduğumu söyleyin ve beni görüp görmeyeceğini sorun." Ceplerimde kimlik belirtecek birşeyler aradım, sonra bir bloknota adımı yazdım. Ben yazarken içeri bir albay girdi. Sekreter yanına gidip ona birşeyler fısıldadı. Konuşmalarının sonunda adam mesajı kendisinin vereceğini söyledi. Üstünde adım olan kâğıdı aldı, benim biraz önce girdiğim kapıdan odayı terketti. Muhafıza benden bahsetmeye niyeti olmadığını anladım. Ancak benim kesin davranışım bana bir görüşme sağlayacaktı. Birazdan çok geç olacaktı.

"Bu kapı nereye çıkar?" Odanın öbür ucundaki kapıyı gösterecek sekretere sordum. "Oh, kesinlikle özeldir. Oraya giremezsiniz. Yasaktır." İlk defa olağanüstü sükûnetini kaybetmeye ve telaşlı görünmeye başladı. Doğrudan bir yaklaşımla baş edecek şekilde eğitilmemişti. "Tamam, ben giriyorum," dedim, kapıya doğru yöneldim. "Hayır!" Kapının önünde dikilmek için fırladı, yolumu kesecekti. Bağlı olduğu ülke dünya gücüne öyle sıkı ikna edilmişti ki yurttaşları bir kişiden, en küçük meselede bile, gelecek muhalefeti kavrayamıyorlardı. Gülümsedim, onu kenara ittim. Giysilerime yapıştı, beni geri çekiyordu. Kısa bir itişme oldu. Kapalı kapının ardından geldiğini çıkardığım bir ses duydum. "N'oluyor orda?" İçeri girdim. "Oo, sizsiniz, öyle mi?" Benzersiz bir şekilde şaşırma-mış görünüyordu. Sekreter girişte özür diler tonda hızlı hızlı konuşuyordu. Onu eliyle gönderdi. Kapı kapandı. "Sizinle konuşmalıyım," dedim.

Mükellef odada yalnızdık. Parke döşemede İran halıları, belli bir dönemin mobilyaları, duvarda onun tanınmış bir ressamın yaptığı tam boy portresi. Benim yırtık, pejmürde, ütüsüz üniformam, çelişki yoluyla, onun şık azametini vurguluyordu, manşetlerde ve omuzlarda altın armalar, göğüste de çeşitli nişanların şeritleri. Ayağa kalktı; bu kadar uzun boylu olduğunu unutmuştum. Her zaman sahip olduğu heybetli tavrın etkisi onu son gördüğüm zamankinden daha belirgindi. Rahat değildim. Varlığı beni her zaman gibi etkiliyordu; ama aramızda böyle açık farklar varken ilişki fikri, belirsiz de olsa, uygunsuz ve rahatsız edici görünüyordu. Soğuk soğuk "Buraya zorla girmenizin yararı yok. Ben gidiyorum," dediğinde kendimi bozulmuş hissettim ve ancak cevap verebildim: "Önce sizinle konuşmalıyım." "İmkânsız. Zaten geç kal-

dım." Saatine bir göz attı, kapıya doğru yöneldi. "Tabii ki bir saniyecik bekleyebilirsiniz!" Endişe içinde, aceleyle önüne geçtim. Onu daha iyi tanımış olmalıydım. Gözleri çaktı; öfkeleni; tek şansımı da savurup atmışım. Aptallığım için kendime lanet ettim. Benim üzgün ifadem belki de eğlendirdi onu: herşeye rağmen, davranışı birdenbire değişir gibi oldu, yarı gülümsedi. "Bütün savaşı sırf sizinle konuşarak geçiremem. Yapmanız gereken birşey varsa benimle gelebilirsiniz." Sevinmişim. Bu, beklediğim herhangi birşeyden daha iyiydi. "Gelebilir miyim? Bu harika!" Ona coşkuyla teşekkür ettim. Katıla katıla güldü.

Havaalanına giden yola biz geçerken onu birazcık görebilmek için bekleyen insanlar dizilmişti. Yol kenarında düzensiz sıralar halinde ayakta duruyor, bahçelerden, pencerelerden, balkonlardan, çatılardan, ağaçlardan, tahta perdelerden, telgraf direklerinden seyrediyorlardı. Bazıları uzun zaman beklemiş olmalıydı. Kalabalık üzerindeki doğrudan etkisinin gücüyle sarsılmışım.

Uçakta onun yanında otururken öbür yolcuların meraklı göz atışlarının farkındaydım. Aşağı bakıp yeryüzünü görmek garipti, düz ya da hafifçe kıvrık değil, ama yuvarlak bir topun bir kesimi gibi, deniz açık mavi, toprak sarımsı yeşil. Yukarda koyu mavi geceydi. İşkiler getirildi, bana çınlayan bir bardak verilmişti. "Buz! Bu ne lüks!" Muhafız dökülen üniformama bir göz attı, yüzünü buruşturdu. "Bir kahraman olmakta ısrar ederseniz lüks bekleyemezsiniz." Sözler alaycıydı, ama gülümseme bir ölçüde çekiciydi. Hatta dostça bir ilgi gösteriyor bile olabilirdi. "Neden birdenbire kahraman savaşçılarımızdan biri olduğunuzu sorabilir miyim?" Bir iş hakkında konuşmam gerektiğini biliyordum. Onun yerine, bir sebeple, depresyonumu tedavi etmek için şiddetli birşey yapmak zorunda olduğumu söyledim. "Tuhaf bir tedavi şekli. Daha çok kendinizi öldürmek gibi." "Belki de istediğim budur." "Hayır, siz intihar edecek tip değilsiniz. Zaten ne zararı var ki, gelecek hafta hepimiz ölecek olduktan sonra?" "Bu kadar çabuk mu?" "Eh, belki tam o kadar değil. Ama kesinlikle çok yakında." Gözlerini kırpma, parlak mavi gözbebeklerini sanki göz kamaştırıcı mavi bir ışığı yansıtırlarmış gibi çaktırma numarasını tanıyordum. Bu, birşeyin söylenmediğinin işaretiydi. Elbette gizli bilgileri vardı onun. O herşeyi daima başka birinden önce öğrenirdi.

Müthiş bir akşam yemeği servis edildi. Çok bol görünüyordu, yarısını bile yiyemedim. Büyük yemekler yemeyi bırakmışım. Daha sonra yeniden ne söylemeye geldiğimi söylemeye çalıştım, ama

cümleler kafamda şekillenmiyordu. Kendimi onu düşünürken buldum, ve gelişime ne kadar az şaşkınlık gösterdiğinden söz ettim. "Nerdeyse sizi bekliyordum." Yüz ifadesi çok tuhaftı. "Birşey olmadan hemen önce görünme huyunuz var sizin." Bayağı ciddi konuşuyor gibiydi. "Felaketi gerçekten haftalar ya da günler içinde mi bekliyorsunuz?" "Öyle görünüyor."

Güneşlikler çekildi, gök dışarda kaldı. Bir film gösterilecekti. Kulağıma fısıldadı: "Dikkatleri perdede toplanana kadar bekleyin. Sonra size daha ilginç birşey göstereceğim. Gizli tutulması bekleniyor." Merakla bekledim. Sessizce yerlerimizden ayrıldık, bir kapıdan geçtik, kapanmamış bir pencereyle karşılaştık. Zaman konusunda kafam karıştı. Yukarda öteden beri geceydi, ama aşağıda hâlâ günışığı vardı. Hiç bulut yoktu. Denize serpilmiş adalar gördüm, normal bir havadan görünüş. Sonra olağandışı, bu dünyadan olmayan birşey: denizden çıkan gökkuşağı buzdan bir duvar, denizi dikine kesiyor, hareket ettikçe, denizin düz solgun yüzeyi dürülen bir halıymış gibi, bir su sırtını önünde itiyor. Meşum, büyüleyici bir görüntüydü, insan gözleri için tasarlanmış gibi değildi. Aşağıya, ona bakarken aynı zamanda başka şeyler de görüyordum. Dünyamızın her yanına yayılan buz dünyası. Kızı çevreleyen dağ gibi buz duvarları. Onun ay beyazı derisi, ayın altında elmas prizmalarla ışıldayan saçları. Ayın, dünyamızın ölümünü seyreden ölü gözü.

Uçaktan ayrıldığımızda uzak bir ülkede, bilmediğim bir şehirdeydik. Muhafız önemli bir konferansa katılmaya gelmişti, insanlar onu bekliyordu, her çeşitten acil meseleler. Benden ayrılmak için aceleci görünmeşi gururumu okşamıştı. "Etrafa bir bakmalısınız, ilginç bir yerdir," dedi. Şehir ancak son zamanlarda el değiştirmişti, birliklerin çok zarar verip vermediğini sordum; "Unutmayın ki bazılarımız medeni insanlarız," cevabını aldım.

Güzelce korunmuş bahçelerde, siyah ve altın rengi giyinmiş silahlı korumalar eşliğinde, gösterişli üniformasıyla yanımda geziniyordu. Onunla olmaktan gurur duyuyordum. Kendini her bakımdan güçlerinin doruğunda tutan iyi görünüşlü bir adamdı, bütün kasları bir atletinkiler gibi idmanlı, zekâsı ve duyuları dikkatle bilmiş. Muazzam bir tahakküm, ayrıca yoğun bir fiziksel canlılık, bir yaşama hazzı yayıyordu. Onun kuvvet ve başarı halesi çevremizdeki havayı dolduruyor, hatta bana kadar yayılıyor gibiydi. Yapay çağlayanların yanından geçerek akarsuyun genişlediği bir nilüfer havuzuna geldik. Dev söğütler suya uzun yeşil saçlar sarkı-

tiyor, serin yeşil gölgeden davetkâr bir mağara oluşturunca. Taştan bir banka oturduk, mücevherli paraboller çizen bir yalıçap-kınını seyrettik. Hareketsiz gri gölgeler, balıkçılar dikiliyordu sığ-lık yerlerde orda burda. Özel, huzur dolu bir pastoral sahneydi; şiddet dünyalar kadar uzaktaydı. İnsanların bütün bu asude güzel-liğin tadını çıkarmasına izin verilmemesinin üzücü görüldüğünü düşündüm, ama söylemedim. Zihnimi okumuş gibi, şunları söyle-di bana: "Eskiden halk belli günlerde alınırdı. Ama vandalizm yü-zünden bu uygulamayı askıya almak zorunda kaldık. Orduların vermekten sakındığı zararı serseriler verdi. Güzelliği takdir etmeyi öğretemeyeceğiniz insanlar vardır. Onlar alt-insandır."

Irmağın uzak tarafında ceylana benzer bir grup küçük yaratık su içmeye gelmişti, zarif boynuzlu başlarını kaldırıp indiriyorlardı. Korumalar biraz uzakta duruyordu. Yol arkadaşım yalnız, ken-dimi ona eskisinden daha yakın hissettim; kardeş gibiydik, özdeş ikizler gibiydik. Ona her zamankinden daha kuvvetle çekilerek, duygularımı ifade etme gereği duydum, nezaketini ne kadar takdir ettiğimi, dostu olmakla nasıl onurlandığımı söyledim. Birşey yan-lıştı. Ne gülümsedi ne de iltifatı kabul etti, sertçe ayağa kalktı. Ben de kalktım, hayvanlar hareketlerimizden telaşlanıp suyu geçerek kaçtılar bu arada. Çevremde atmosfer değişiyordu; birden bir so-ğuk çıktı, sanki sıcak hava buzun üzerinden geçmiş gibi. Ani ve anlaşılmaz bir dehşet hissettim, kâbuslarda insan düşmeye başla-madan hemen önce ortaya çıkan duygu gibiydi.

Bir anda bana dönmüştü, gözleri mavi bir tehlike çakıyor, yü-zü merhametsiz bir maske. "Nerde o?" Sesi şiddetli, ters, buzluysa. Sanki hızla bir silah çekip bana doğrultmuştu. Dehşete düşmü-şüm; bir duygudan tamamen farklı bir başkasına bu ani geçişle ka-fam karışmış durumda, ancak aptalca kekeleyebildim: "Sanırım onu bıraktığım yerde..." Bana buzdan bir bakışla baktı. "Bilmediği-ni mi söylemek istiyorsun?" Suçlayıcı ses tonu donduruyordu. Ce-vap veremeyecek kadar dehşete düşmüştüm.

Korumalar yaklaştı, çevremizde bir çember oluşturdular. Göz-lerini gölgelemek, tanınmayı önlemek, ya da korku vermek için, üniformalarının bir parçası olan ve yüzlerinin üst bölümünü örten siyah plastik siperlikler takıyor, bu yüzden maskeli gibi görün-üyorlardı. Hayal meyal onların sertlikleri hakkında duyduklarımı hatırladım, hüküm giymiş soyguncu ve canilermiş, muhafızın şah-sına karşı mutlak sadakatleri karşılığında cezaları affedilmişti.

"Demek onu yüzüstü bıraktın." Bir tipiye delip geçen mavi

buzdan oklar, gözleri kısıldı ve çarptı. "Bunu hiç beklemezdim, hele senden." Sesindeki dipsiz horgörü beni ürküttü, mırıldandım: "Biliyorsunuz, o hep saldırgandır. Beni o kovdu yanından." "Onu nasıl idare edeceğini bilmiyorsun," diye soğukça belirtti. "Ben onu adam ederdim. Sadece eğitime ihtiyacı var. Ona sertliğin öğretilmesi gerek, hayatta ve yatakta." Konuşamıyordum, kendimi toplayamıyordum: bir şok durumundaydım. "Ona ne yapmak niyetindesin?" diye sorduğunda söyleyecek birşey bulamadım. Bütün bu sürede gözleri çok acı verici, çok alçaltıcı bir küçümseme ve uzaklıkla izliyordu beni. Gözlerinin mavi alevi düşünmemi durdurmuş gibiydi. "Öyleyse onu geri alacağım." Dört kuru sözcükle onun geleceğini düzenledi, bu konuda kızın söz hakkı yoktu.

O anda onunla daha çok ilgilendim, aynı kanı paylaşıyordum gibi, sıkıca bağlandım ona. Ona yabancılaşmaya dayanamıyordum. "Neden bu kadar öfkelisin?" Bir adım yaklaştım, elbisesinin koluna dokunmaya çalıştım, ama erişemeyeceğim kadar uzağa çekildi. "Sadece onun yüzünden mi?" Buna inanamıyordum, onunla aramdaki bağ çok güçlü görünüyordu. İşte o zaman kız benim için kıyaslama yoluyla hiçbir şey oldu, gerçek bile değildi. Onu aramızda paylaşmış olabilirdik. Buna benzer birşey söylemiş olabilirim. Yüzü taştan oyulmuştu, soğuk sesi çeliği kesecek kadar sertti, binlerce mil uzaktaydı benden. "Zaman bulur bulmaz gidip onu getireceğim. Sonra da yanımda tutacağım. Onu bir daha görmeyeceksin."

Hiçbir bağ yoktu, asla olmamıştı, benim muhayyilem dışında. O benim dostum değildi, bana hiç yakın olmamıştı, özdeşleşme bir yanılsamadan başka birşey değildi. Bana hor görmeye bile değmez biri gibi davranıyordu. Kendimi yeniden kurmak için güçsüz bir teşebbüsle, kızı kurtarmaya çalışmış olduğumu söyledim. Gözleri müthiş sert ve maviydi, nerdeyse hiç bakamıyordum onlara. Yüzü bir heykel yüzüydü, taştan, değişmiyordu. Kendimi onun yüzüne bakmayı sürdürmeye zorladım. Sonunda sadece ağzı oynadı konuşmak için: "Kurtarılacak, mümkünse eğer. Ama senin tarafından değil." Sonra döndü ve altın apoletli üniforması içinde gezinmeye başladı. Birkaç adım ilerde durdu, arkası bana dönük durumda bir sigara yaktı, bana hiç bakmaksızın tekrar gezinmesini sürdürdü. Bir elini kaldırıp korumalara bir işaret yaptığını gördüm.

Siyah maskeleriyle insandışı, çevreme toplandılar. Lastik coplar üstüme indi, kasiğıma tekme yedim, düşerken başım taş banka çarpmış olmalı, kendimden geçtim. Bu benim için bir şans oldu.

Belli ki bilinçsiz bir gövdeyi dövmek onları eğlendirmiyordu. Kendime geldiğimde onlardan eser yoktu. Başım zonkluyor ve çınılıyordu, gözlerimi açmak bile korkunç bir çaba istiyordu, vücudumun her santimi ağrıyordu, ama kırık yoktu. Acı kafamı karıştırıyor, beni olup bitenler, geçen zamanın uzunluğu, olayların sırası konusunda kararsızlaştırıyordu. Bu karışıklık içinde neden bu kadar kolay bırakıldığımı anlayamadım, ta ki korumaların işi bitirmek için daha sonra geri dönmek niyetinde olduklarını anlayana kadar. Beni bulurlarsa işim bitmiş demektir. Güçlülük hareket edebiliyordum, ama sonsuz bir çabayla, sürüne sürüne ırmağa indim, çevremde herşey sallanıyordu, sazların arasına düştüm ve yüzüm çamurda bir süre yattım.

Uzak bir ses beni kaldırdığında nerdeyse karanlık çökmüştü. Uzakta karanlık şekillerin oluşturduğu bir yarım daire, birşey arıyormuş gibi, yavaş yavaş ilerliyordu. Korkuya kapıldım, insanların beni aradıklarını düşündüm ve hiç kımıldamadan durdum. Otlayan hayvanlardı herhalde, çünkü bir daha baktığımda gitmişlerdi. Bu şok, acele etmem gerektiğini anlamamı sağladı. Su kıyısına kadar süründüm, bıraktım ırmak başımdaki yaranın üstünden aksın, elmacık kemiğimdeki başka bir derin yarayı yıkadım, kanın ve çamurun birazını akıttım.

Soğuk su beni canlandırdı. Nasıl olduysa park kapılarına varmayı başardım, hatta bir cadde boyunca yürümeye başladım, ama kısa bir süre sonra çöktüm. Bir kutlamadan dönen bir at arabası dolusu gürültücü genç beni yolda yatarken gördü ve bakmak için durdu. Gruptan sarhoş olup düşen biri olduğumu sandılar. Onları beni hastaneye götürmeye ikna ettim, orda bir doktor ilgilendi benimle. Yaralarımı açıklamak için bir hikâyeye uydurdum ve yaralılar bölümünde bir yatağa yatırıldım. İki üç saat uyudum. Bir ambulansın çalan çanı beni uyandırdı. Sedyeciler ağır adımlarla içeri girdiler. Hareket etmek ümitsizliğe düşürecek kadar zordu, bütün istediğim kımıldamadan yatıp uyumaya devam etmektir. Ama çok tehlikeli olduğumu biliyordum, daha fazla kalmaya cesaret edemezdim.

Gececi personel yeni gelenle meşgulken, bir yan kapıdan karanlık bir koridora süzüldüm ve binayı terkettim.

on dört

Başım ağrıyordu, kafamın içinde herşey karmakarışıktı. Gün ışımada önce şehirden çıkmam gerektiğini biliyordum sadece. Düşünemiyordum. Bir anın sanrısı bir sonrakinin gerçekliğine uymuyordu. Dar bir sokakta, bir araba, bana çarpmak için, Alp yüksekliğinde evlerin arasındaki bütün boşluğu doldurarak, kopmuş geliyordu üstüme. Kanayan eklemelerle kilitli kapıların birinden ötekine sendeliyordum, son anda kendimi birine yapıştırıyordum. Üniforma içinde, sınırsız bir heybetle, muhafız büyük siyah arabasını sürüp geçiyordu. Kız onunlaydı, saçları karda ağaçların gölgeleri gibi mor mor titreşiyordu. Karın içinden, bir oda kadar geniş, bir kar yığını kadar derin, damla yakutlarla çevrili beyaz kürk bir örtü altında, beraber sürüp gidiyorlardı.

Parıldayan buzdağları arasında, kuzey ışıklarının göz kamaştıran soğuk ateşiyle aydınlanmış, yürüyorlardı; bir tipi, arktik beyazı, adamın kemik beyazı alnını ve buz kandili gözlerini, kızın buzdan çiçeklerle dolu gümüş-donuğu parlak saçını savuruyordu kutup yıldızının altında. Buzda bir gök gürlemesi patlıyordu. Adam bir kutup ayısıyla boğuşuyor, onu elleriyle boğuyordu, kız sertlikte eğitmek için habis bıçağıyla deriyi yüzmeyi öğretiyordu ona. Bu iş bittiğinde kız ısınmak için sokuluyordu. Kocaman deri ikisini de örtüyordu, uzun beyaz kıllarından kan damlıyordu. Karlı kalınlık gövdelerini gizliyordu; sık kürkün uçlarından damlayan kan, karı kan kırmızısına döndürüyordu.

Kızın meşale ışığında düş gören gözlerle dikildiğini görüyordum. Onu seyrediyordum, onu istiyordum, onu alıp yanımda gö-

türmek istiyordum. Ama o öteki sahip çıkmıştı ona; onun beyaz kız vücudu adamın dizlerinin karşısında için için yanan meşalelerin dumanında düşüyordu. Her yerde onu arayıp duruyordum, çapulcular şehri yağmalyordu. Her yerde arıyordum, bulamıyordum onu, molozlarda ona takılıp tökezliyordum, başı ters dönmüş. Havayı dolduran duman ve tozun içinden, toprağın ve yıkıntıların önünde onun derisini görüyordum beyaz, kan beyazın üstünde önce kızıl sonra siyah, başı inanılmaz saçlarla yana bükülmüş, ince boyun kırılmış. Çocukluktaki aldatılış ona bir kurbanın kaderini kabul ettirmişti, ve ben ne yapsam ya da yapmasam, bu kader eninde sonunda hükmünü yürütecekti. Onu bu kadere bırakmak bir şeydi. O adama bırakmaksa tamamen farklı bir şeydi. Yapamayacağım birşeydi bu.

Ona adamdan önce ulaşmalıydım. Ama zorluklar bunaltıcıydı. Mutlak ulaşım yokluğu rüşvete, her çeşit hileye ve daha da kötüsüne başvurmak anlamına geliyordu. Okyanusu boydan boya geçen, adalara doğru, haritada bulamadığım o adaya doğru ilerleyen buz-hattı akıl gözümle görüp duruyordum. Kızı merkezde düşünüyordum, çevrildiğinden habersiz, biz farklı yönlerden ona ilerlerken, ben bir noktadan, adam bir başkasından, sonra da buz... Önce ulaşma şansım nerdeyse yok gibiydi. Her mil yavaş ve zor olacaktı benim için. Adam, ne zaman canı çekse, ona uçakla birkaç saatte ulaşabilirdi. Ben ancak şimdi katıldığı önemli konferanstan ve onu mümkün olduğunca geciktirecek başka askeri meselelerden ümitlenebilirdim. Ama iyimser değildim.

Başımdaki yara ve yarılmış yüzüm normal olarak iyileşmeye başlamıştı, ama kendimi normal hissetmiyordum. Başım hep ağrıyordu, korkunç hayaller, şiddetli ölüm, evrensel yıkım halinde patlayan felaketler peşimi bırakmıyordu. İdama gittiğimin farkındaydım hep. Önemliymiş gibi görünen kendi ölümüne değil. Ben yaşamıştım, birşeyler yapmıştım, dünyayı görmüştüm. Yaşlanmak, bozulmak, zekâmı ve fiziksel yeteneklerimi kaybetmek istemiyordum. Ama bu itici arzuyu kızı bir kere daha görmek için hissediyordum; ona ilk ulaşan olmak için.

Muazzam bir uzaklığa yolculuk etmek zorundaydım. Sınırı açıkça geçme tehlikesini göze alamadığım için iki gün boyunca vahşi kırılda aç-susuz, barınsız yaya yol aldım. Sonradan, yolun birazında helikopterle götürülme şansım oldu. Yan tarafa kaba renklerle, tam boyda, bir çıplak kadın resmi yapılmıştı; savaşın ortasında pop art. Görevdeki bir kişinin aktarılması gerekiyordu; bu

yardım fırsatını kaçırmayacaktım. Bu şans uzun sürmedi. Vurulmuş adamı bulmak için deli gibi yıkıntıları araştırıyordum. Enkazın arasında sadece boyalı yüz sırtıyordu bana, yanak olarak pembe daireler, bir boyalı bebeğinkiler gibi boş boş bakan berrak siyah gözler.

Savaştaki bir ülkede kavgadan uzak kalmaya çalışıyordum, birliklerle ya da işçilerle tıkabasa dolu, sağda solda gürleyen kamyonlar sayılmazsa, beklenmedik ölçüde sakın bir şehre geldim. Sağır gri bir gün ve sağır gri bir şehir, ırmak taşlarında kirli çamaşırlarını isteksizce döven hastalıklı kadınlar. Tükenmişim ve cesaretimi kaybetmeye başlıyordum. Bir ulaşım yolu olmaksızın yolculuğumu tamamlayamazdım. Burda cesaret verici birşey göremiyordum. Gelip geçenler onlara baktığımda gözlerini kaçıyorlardı; yabancıardan şüpheleniyorlardı, benim görünüşüm de yaralı yüzümle, eski, yırtık, çamurlu gerilla giysilerimle güven verici olamıyordu. Yanaşılabilir görünen birini bulmak için sağa sola gittim, öyle birini bulamadım. Bir garajın sahibiyle konuştum, para ve yabancı malı yeni bir dürbünlü tüfek teklif ettim; polis çağırmakla tehdit etti, bana yardım etmek için birşey yapamazdı.

Akşam karanlığı yağmur yağmaya başladı, gece ilerledikçe yağış şiddetlendi. Sokağa çıkma yasağı vardı: evlerde hiç ışık görünmüyordu, caddeler boştu. Dışarda kalmakla tehlikeye giriyordum, ama buna dikkat edemeyecek kadar ümitsizlik içindeydim. Bir siren uludu, uzak gürültüler, gittikçe yaklaşarak, top sesleriyle değişerek, aralıklarla sireni izledi. Yağmur tabakalar halinde yağıyordu, caddeler nehre dönmüştü. Kendimi ümitsiz, yeis içinde hissediyordum.

Büyük bir askeri otomobil hışırdarak geçti, yolun karşı tarafında durdu. Şoför, çelik miğfer, palto ve uzun çizmelerle zaptedilmez, dışarı çıktı ve bir eve girdi. Düzensiz bombardıman hâlâ devam ediyordu. Sessizliğe gerek yoktu. Çaresizlik içinde, granit kaldırım taşlarından birini söktüm, bir zemin kat penceresinden içeri attım, elimi içeri soktum, camı kaldırdım, kendimi pencere eşliğinden içeri çektim. Ayaklarım döşemeye değmeden odanın kapısı açıldı, arabadan çıkan adamla yüzyüze geldim. Daha yüksek sesli ani bir patlama herşeyi sarstı, karanlık odayı ateşli bir parıltıyla doldurdu, elmacık kemiklerinde, gözyuvarlarında yansıdı. Yarıdan kan fışkırdı, durdurmaya çalıştığım karanlık ırmaklar halinde ilerledi, bu arada adamın üniformasını sıyırdım, giydim, onu da zorla kendi pejmürde giysilerime soktum. Şans eseri bedenlerimiz

hemen hemen aynıydı. Bir yağmacı eve zorla girmiş ve evsahibi tarafından vurulmuş gibi görünsün diye, odayı dağıtarak, telaşla sağa sola koştum, mobilyaları sağa sola attım, aynaları parçaladım, çekmeceleri açtım, bıçağımla resimleri yırttım. Başımdaki madeni miğferin ağırlığına dayanamıyordum. Onu elimde taşıyarak, dışarı çıktım, öbür adam gibi giyinmiş durumda, zırhlı arabaya bindim, sürüp gittim. Adamın kanını üniformadan çıkarmayı başaramamıştım, ama iliklenmiş kürklü paltoya lekeler görünmüyordu.

Varoşlardaki bir kontrol noktasında durduruldum. Bir bomba yardım etmek istercesine çok yakına düştü. Ortalık karıştı, nöbetçiler bana soru soracak zaman bulamadılar. Şansımı deneyip aradan geçtim ve yola devam ettim. Onları tatmin etmediğimi, birşeyden şüphelendiklerini biliyordum; ama beni merak edemeyecek kadar meşgul olduklarını düşünüyordum. Yanılmışım. Ancak birkaç mil gitmiştim ki projektörler arabayı aydınlattı, arkamda takviyeli motosikletlerin kükremesini duydum, bir sürücü, durmamı emredererek, fırlayıp geçti. Hemen ilerde, sert bir fren yaptı, yolun ortasında, intihar eder gibi, bacakları açık bekledi, silahı bana doğrulmuş, dolu taneleri gibi fırlayan mermiler saçıyordu. Hızımı yükselttim, doğruca ona çarptım, bir an geriye baktım, gidonun üzerinden uçan uzun siyah bir şekil, öteki iki motor enkaza doğru kayıp üstüste yığılırken de başka bir çarpışma gördüm. Atışlar biraz daha devam etti, ama peşimden kimse gelmedi. Sağ kalanların ortalığı temizlemek için orda kalacaklarını ve bana kaçacak zaman vereceklerini umuyordum. Yağmur durdu, savaş gürültüleri azaldı, rahatlamaya başladım. Sonra farlarım yolun dışında koşturan üniformalı figürleri, tam dikine parketmiş, yolu kapatan devriye arabalarını yakaladı. Biri ileriye telefon etmiş olmalıydı. Beni neden bütün bu insanları gönderecek kadar önemli gördüklerini merak ettim; arabayı sürüyor olması gereken adamı çoktan bulduklarına ve o önemli olanın o olduğuna karar verdim. Ateş etmeye başladılar. Hızlandım, araba engeli kâğıt mendil gibi yırtıp geçerken, belli belirsiz muhafızın bir sınır bariyerini parçalama hikâyesini hatırladım. Zararsız birkaç atış daha oldu. Çok geçmeden herşey sakinleşti, yol benimdi, ilerde takip belirtisi yoktu. Yarım saat sonra sınırı geçerken, sonunda kurtulduğumu anladım.

Kovalamaca üzerimde destekleyici bir etki yapmıştı. Bana karşı kullanılan örgütlü gücü tek başıma bozguna uğratmıştım. Hızlı ve heyecanlı bir oyunu kazanmış gibi uyarılmış durumdaydım. Nihayet kendimi tekrar normal, eski ben gibi, hissetmeye başla-

dım; artık yardıma muhtaç, ümitsizlik hissedenden bir gezgin gibi değil, güçlü, bağımsız, kuvvet dolu hissediyordum kendimi. Kontrol ettiğim mekanik güç kendi gücüm olmuştu. Arabayı gözden geçirmek için durdum. Birkaç çöküntü ve sıyrık dışında kötü sayılmazdı. Depo hâlâ dörtte üç doluydu, arkada bir sürü, hedefime varmak için bana gerekenden çok daha fazla, benzin tenekesi vardı. Büyük bir paket yiyecek buldum: bisküvi, peynir, yumurta, çikolata, elma, bir şişe de rom. Erzak bulmak için durmak zahmetine girmeyecektim.

Birdenbire yolculuğun son etabındaydım. Başa çıkılmaz gibi görünen güçlüklerle rağmen, hedefim nerdeyse görünür hale gelmişti. Başarımdan memnundum, kendimden de. İşe karışan adam öldürme olayını düşünmüyordum. Başka türlü davranmış olsaydım buraya asla gelemezdim. Ne olursa olsun, ölüm saati ancak önemsiz ölçüde sezilebilmişti önceden, her canlı yaratık çok geçmeden yok olacaktı. Bütün dünya ölüme doğru dönüyordu. Buz şimdiden milyonları gömmüştü; sağ kalanlar savaşarak ve sağa sola saldıracak kendilerini oyuyorlardı; ama her zaman biliyorlardı ki görünmeyen düşman ilerliyordu, ve nereye giderlerse gitsinler buz orda olacaktı, en sonunda da fatih olacaktı. Biricik mesele insanın her andan ne tatmin çıkaracağıydı. Süratten ve ustalıklı sürüşümden, heyecan ve tehlike duygusundan keyiflenmiştim, yüksek güçlü arabayla gecenin içinde hızla yol almak hoşuma gidiyordu. Yorulunca yol kenarına çektim, bir saat kadar uyudum.

Şafakta beni soğuk uyandırdı. Gece boyunca dondurucu yıldızlar yeryüzünü buz-ışınlarla bombalamıştı, yer yüzeyini deliyor, ve bir buz soğuğu deposunun üzerinde sadece ince bir kabuk bırakarak, aşağıda birikiyordu bunlar. Bu astropik bölgede, toprağı kırılağıyla beyaz görmek ve donmuş sertliğini ayak altında hissetmek günlük hayatın dışına, bilinen hiçbir yasanın işlemediği bir yabancılık alanının içine adım atılmış izlenimi veriyordu. Hızlı bir kahvaltı yaptım, motoru hazırladım, ve ufka doğru, denize doğru hızlandım. İyi bir yolda, boş arazide uçarak, uzun aralıklarla bir evin ya da bir köyün kalıntılarını geçerek, hızla, saatte doksan mille gidiyordum. Hiç kimseyi görmediğim halde yıkıntılardan beni izleyen gözleri hissedebiliyordum. İnsanlar ordu arabasını görüyor ve sessiz kalıyorlardı, kendilerini göstermiyorlardı; saklı kalmanın daha güvenli olduğunu öğrenmişlerdi.

Gece ilerledikçe hava daha da soğudu, gök karardı. Uğursuz kara bulut kümeleri, arkamdaki dağların ötesinde yükselerek, de-

nizin üzerine toplaşıyorlardı. Bu bulutları görüyordum; artan korkuyla birlikte şiddetlenen soğuşu hissediyordum. Bunun sadece bir tek şey demek olduğunu biliyordum: buzullar kapanıyordu. Benim dünyamın yerine sadece buz, kar, sessizlik, ölüm var olacaktı yakında; artık ne şiddet, ne savaş, ne de kurbanlar; donmuş sessizlikten, hayatın yokluğundan başka hiçbir şey. İnsanlığın en son icraatı sadece kendini-imha değil, bütün hayatın imhası olacaktı; yaşayan dünyanın ölü bir gezegene dönüştürülmesi.

Bulutsuz ve yakıcı mavi olması gereken bir gökte, karanlık, kocaman fırtına bulutu oluşumları anlatılmaz ölçüde uğursuz, tehditkâr, yukarda imkânsızca asılı duran, çökme noktasındaki dev yıkıntılar gibi görünüyorlardı. Ön camda buzlu kristal şekiller çiçeklenmeye başlıyordu. Evrensel yabancılik duygusu ve yaklaşan felaketin soğuşu, yukarda asılı yıkıntıların tehdidi, eziyordu beni; bir de yapılmış olan şeyin iğrençliği, toplu suçun ağırlığı. Doğaya karşı, evrene karşı, hayata karşı, korkunç bir suç işlenmişti. Hayatı reddederek, ezeli düzeni yıkmıştı insan, dünyayı yıkmıştı; şimdi herşey parçalanıp yıkılmak üzereydi.

Bir martı yakından uçup bağırdı: denize varmıştım. Tuz kokusunu aldım, ufka uzanan karanlık dalgalara göz gezdirdim, hiç buzdan duvar görmedim. Ama hava buzun ölümcül soğukluğuyla doluydu, buz çok uzakta olamazdı. Şehre kadar çıplak araziye boydan boya geçerek elli mil yol aldım. Şehrin üzerinde bulutlar daha alçak, daha kara, daha uğursuz, oraya varmamı bekleyerek, asılı duruyordu. Soğuk beni ürpertiyordu: belki de o çoktan varmıştı oraya. Yavaşlayarak bir zamanlar insanların bütün gece dans ettiği caddelere girdiğimde buranın o neşeli yer olduğuna inanasım gelmedi. Caddeler bomboş ve sessizdi; ne yayalar, ne trafik, ne çiçekler, ne müzik, ne de ışıklar. Limanda batmış gemiler gördüm; harap olmuş binalar, kapalı dükkânlar ve oteller; başka bir iklime, dünyanın başka bir parçasına ait soğuk, gri bir ışık; her yerde yeni bir buz çağının yakın tehdidi.

Gözlerimin önündekini görüyordum, aynı zamanda kızı da görüyordum. Resmi hep benimleydi, cüzdanımda ve kafamda. Şimdi onun görüntüsü baktığım her yerde açıkta görünüyordu. Kayıp beyaz yüzü kocaman gözleriyle her yerdedi, albino solgunluğu uğursuz bulutların altında bir meşale gibi yanıyor, gözlerimi mıknaş gibi çekiyordu. Yıkıntılar arasında titrek bir ışıkta o, saçları karanlık günde bir parıltı. Haksızlığa uğramış ve korkutulmuş büyük çocuk gözleri parçalanmış pencerelerin kara deliklerinden

suçluyordu beni. Yoldan çıkmış bir çocuk gibi koşup geçiyordu, büyük gözlerle beni kışkırtarak, acısını seyretmenin zevkiyle ayartarak, arzusunun en kötü tasavvurlarını özenle işleyerek. Yüzünün hayaletimsi pırıltısı beni gölgelere çekiyordu; saçları bir ışık bulutuydu; ama ona yaklaşıncaya dönüp kaçıyor, birden omuzlarına kayan gümüş, ayışığında birden parlayan bir çağlayan.

Daha önce kaldığımız otelin girişini bir yol engelini kalıntıları kapatıyordu. Arabayı bırakıp araba yolunu yürüyerek çıkmak zorunda kaldım. Doğruca buzdan esen, insafsızca soğuk, kuvvetli bir rüzgâr nefesimi kesiyordu. Buzun hâlâ görünürde olmadığına emin olmak için antrasit renkli denize göz atmaya devam ediyordum. Toprak düzeyinde otelin dışı değişmemişti, ama daha yukarıda duvarlar yarılmış büyük deliklerle doluydu, çatı çöküyordu. İçeri girdim. Soğuk ve karanlıktı, ısıtma yok, ışık yok, bir kahvedeki gibi yerleştirilmiş kırık dökük sandalyeler ve masalar. Yıkımın ortasında sağlam kalmış yaldızlı dekorasyon parçalarına rağmen, harap olmuş odayı tanıyamadım.

Düzensiz adımlar, bir değnek sesi duydum, adımları bilen birinin elindeydi. Genç adamın görünüşü belli belirsiz tanıdık, ama loş ışıkta ilkin çıkaramadım. El sıkışırken birden aklıma geldi. "Tabii ya, sen mal sahibinin oğlusun." Topallık yeniydi ve beni oyalamıştı. Başını eğdi. Annem babam öldü. Bombayla öldüler. Resmen ben de ölüyüm." Ne olduğunu sordum. Yüzünü ekşitti, bacağına dokundu. "Geri çekilirken oldu. Bütün yaralıları geride bırakıldı. Öldüğümün rapor edildiğini duyduğumda yalanlama zahmetine girmedim..." Birden durdu, bana sinirli bir bakışla baktı. "Ama sizi geri getiren ne iş? Burda kalamazsınız, biliyorsunuz. Yakın tehlike alanındayız. Herkese gitmesi söylendi. Biz eski oturanlardan çok az kişi kaldı."

Ona baktım; benden niye rahatsız olduğunu anlamıyordum. Burda görmüş olduğum yığınlarca insanın uzun zaman önce ayrıldığını anlattı. "Hemen hemen hepsi savaş çıkmadan önce gittiler." Kızı bulma umuduyla geldiğimi söyledim. "Ama onun gitmiş olacağını anlamam gerekirdi." Muhafız hakkında birşey söylemesini bekliyordum. Onun yerine, sıkıntılı göründü, konuşmadan önce tereddüt etti. "İşin doğrusu, o *gitmeyen* çok az kişiden biri." Son bir iki saniyedir duygularım altüst olmuştu; şu anki doğrulanan rahatlamamı kesinleştirmek yanında gerçeği de gizlemek için, kızın hakkında herhangi bir araştırma yapıp yapılmadığını sordum. "Hayır." Boş boş bakıyordu, hakikati söylüyor gibiydi. "Hâlâ burda

mı yaşıyor?" Cevap yine "Hayır" oldu. Devam etti: "Bu bölümü restoran olarak kullanıyoruz, ama binanın bütünü emniyetsiz. Tamir işi yapacak kimse kalmadı. Hem ne işe yarar ki?" Buzun yaklaşmasının bu tip bütün faaliyetleri yararsız hale getirdiğini kabul ediyordum. Ama ben sadece kızla ilgileniyordum. "Şimdi nerde oturuyor?" Tereddüdü bu kez daha uzun, daha belirgindi. Belli ki sorudan rahatsız olmuştu, ve sonunda cevap verdiğinde, sebebini hemen anladım. "Çok yakında. Plajdaki evde." Uzun uzun ona baktım. Şimdi herşey açıktı. Evi iyi hatırlıyordum, çocuğun eviydi, anababasıyla yaşamıştı orda. Rahatsız bir şekilde devam etti: "Onun için uygun orası. Burda bazı işler yapıyor." "Sahi mi? Ne gibi işler?" Merak ediyordum. "Ah, restoranda yardım." Sesi kaçamak, bulanık çıkıyordu. "İnsanlara servis yapmak mı diyorsun?" "Şey, bazan da dansediyor..." Konudan kaçır gibi "Hâlâ imkân varken başkaları gibi daha güvenli bir yere gidememesi çok yazık," dedi, "Onu yanlarında götürcek dostları vardı." Karşılık verdim: "Besbelli burda da beraber kalmayı tercih ettiği dostları varmış." Dikkatle seyrediyordum onu, ama yüzü gölgedeydi, solan ışığa arkasını dönmüştü. İfadesini çıkaramıyordum.

Birden sabırsızlandım. Onunla zaten çok vakit harcamıştım. Konuşmam gereken kişi kızdı. Kapıya giderken sordum: "Onu nerede bulacağımıza dair bir fikrin var mı?" "Odasındadır herhalde. Geç vakte kadar buraya gelmez." Değneğe dayanmış, topallayarak peşimden geliyordu. "Size bahçeden kestirme yol göstereyim." Beni geciktirmeye çalıştığı izlenimine kapıldım. "Çok teşekkürler: ama kendi yolumu bulabilirim." Kapıyı açıp dışarı çıktım; başka birşey söylemesine vakit vermeden arkamdan kapadım kapıyı.

on beş

Dışarda bana buz'soğukluğunda bir hava akımı çarptı. Karanlık çöküyordu, rüzgâr donmuş kar kırıntıları getiriyordu. Kestirme yolu aramadım, plaja indiğini bildiğim bir patikayı tuttum. Plajın yanında yetiştiğini hatırladığım egzotik bitkileri don öldürmüştü: palmiyelerin yaprakları büzülmüştü, ölmek üzereydi, kararmıştı, kıvrılmış şemsiyeler gibi sımsıkı sarılmıştı. İklim değişikliklerine alışmış olmam gerekirdi; ama tekrar sıradan hayatın dışına, bir toptan yabancılık alanına girdiğimi hissettim. Bütün bunlar gerçektir, gerçekten oluyordu, ama gerçekdışı bir nitelikle; bu tamamen farklı bir şekilde olup biten gerçeklikti.

Kar, arktik rüzgârla yüzüme savrularak, durmaksızın yağmaya başladı. Soğuk yüzümü kavuruyor, soluğumu donduruyordu. Karı gözlerimden uzak tutmak için ağır miğferi giydim. Plaj görünür hale geldiğinde, denizin kenarında kalın bir buzdan kabuk oluşmuştu, toprağı daha da ağırlaştırıyordu bu. Ev, kayan beyaz perdenin içinden ilerde belli belirsiz göründü; ama ötede uzananın dalgalar mı yoksa buz kütlelerinin oluşturduğu engebeli kocaman bir açıklık mı olduğunu çıkaramadım. Rüzgâra karşı yürümek zordu. Kar sıklaşıyordu, bitip tükenmeden yağıyor, durmaksızın ele-nip dökülüyor, ölen dünyanın yüzünün üzerine bir steril beyazlık tabakası seriyor, güçlüleri ve kurbanlarını bir toplu mezara birlikte gömüyor, insanın ve onun eserlerinin son izini siliyordu.

Birdenbire, çalkanan beyazın içinde, kızın benim ters yönünde, buza doğru koştuğunu gördüm. Bağırmağa çalıştım, "Dur! Geri dön!", ama kutup havası boğazımı kemiriyordu, sesim rüzgârla

dönüp savruldu. Kar tozu çevremde sis gibi döne döne eserken, peşinden koştum. Onu güçlkle görebiliyordum, gözlerimin dışını güçlkle görebiliyordum: durmak zorunda kaldım, devam etmeden önce, gözyuvarlarımda oluşan buz kristallerini canım yanarak sildim. Öldürücü rüzgâr beni geri savurup duruyordu, kar, yanardağlar gibi tüterek beni yeniden beyaz dumanla körleştiren, beyaz tepeler yığıyordu. Müthiş ölü soğukta sallanıyor, tökezleyip sendeliyor, kayıyor, düşüyor, çabalayıp kalkıyordum, sonunda nasıl olduysa yetişip uyuşmuş ellerle kavradım onu.

Çok geç kalmıştım, bir anda hiç şansımız olmadığını gördüm. Serap gibi bir arktik ihtişam yükseliyordu çepeçevre, tekinsiz, dünyadışı bir buz mimarisi. Muazzam buz-surlar, gökkuşağı taretler ve sivri kuleler, soğuk mineral ateşleriyle içinden aydınlanmış, göğü dolduruyordu. Bu çevreleyen duvarların, bizi mahvetmek için, karşı konulmaz şekilde, yavaş yavaş ilerleyen hayaletimsi cellatlardan bir çemberin, tuzağına düşmüştük. Kımıldayamıyordum, düşünemiyordum. Celladın soluğu beyni felce uğratiyor, donuklaştırıyordu. Buzun öldürücü soğuğunun bana dokunduğunu hissediyordum, gürlemesini duyuyordum, göz kamaştırıcı zümrüt çatlaklarla yarıldığını görüyordum. Çok yukarda buzdağı-ışılıtlı zirveler gürlüyüp titreşiyordu, düşmek üzereydiler. Buz, omuzlarında ışıltıyordu, yüzü buz beyazıydı, uzun kirpikler yanağını süpürüyordu. Onu iyice tuttum, göğsüme sıkı sıkı bastırdım, düşen dağ gibi buz kütlelerini göremeyecekti böylece.

Gri ağır yün ceketi içinde, plaj evini çevreleyen verandada durmuş, birini bekliyordu. Önce beni görmüş olduğunu sandım, sonra anladım ki gözleri başka bir patikaya dikilmişti. Durdum ve seyrederek dikildim. Otelcinin, burda olacağını bildiği için, şimdi buraya geleceğini düşünmediğim halde, kimi beklediğinden emin olmak istiyordum onun. Artık yalnız olmadığını hissediyor gibiydi, sağa sola bakındı, sonunda beni gördü. Gözlerini beyaz yüzünde kocaman ve siyah gösteren büyümüş gözbebeklerini seçecek kadar yakın değildim. Ama keskin çığlığını duydum, hızla dönüp kapüşonu başına çekerek plaja doğru atıldığı sırada savrulup bir an parlayan saçları gördüm. Verandadan ayrıldıktan sonra onu güçlkle görebiliyordum. Karda görünmez olmaya çalışıyordu. Ani dehşet onu kavramıştı: buz-mavisi gözlerinde onu iradeden yoksun kılıp sanrıya ve korkuya itebilen bir güç olan adamın düşüncesi. Birlikte yaşadığı, hep yakınında, dünyanın normal cephesinin ardında kapalı olan o korku adamda yoğunlaşmıştı. Adamla

bağlantılı olan bir başkası vardı, işbirliği yapıyorlardı, ya da belki aynı kişiydiler.

İkisi de zulmediyordu ona, neden olduğunu anlamıyordu. Ama başına gelen bütün şeyleri kabul ettiği gibi, kötü davranılmayı, kurban edilmeyi, nihayet, ya bilinmeyen güçler ya da insanlar tarafından, yok edilmeyi bekleyerek, bu olguyu da kabul ediyordu. Bu kader onu daima, hatta zaman başladığından beri, beklemekteymiş gibiydi. Onu bundan sadece sevgi kurtarabilirdi. Ama o hiç aramamıştı sevgiyi. Onun payı acı çekmekti; bu bilinip kabul edilmişti. Kader teslimiyet getiriyordu. Kaderine karşı savaşmasının yararı yoktu. Daha çıkıştan önce yenilmiş olduğunu biliyordu.

Ancak birkaç adım gitmişti ki ona yetiştim, verandanın siperine geri çektim onu. Yüzündeki karları silerek bir çığlık attı, "Oh, senmişsin," şaşkınlık içinde baktı bana. "Kim olduğunu sandın?" Üstümdeki üniformayı hatırladım. "Bu giysiler benim değil sahi. Onları ödünç aldım." Endişesi kayboldu, rahatlama belirtileri gösterdi, davranışları tamamen değişti, birdenbire kendisine hâkim göründü. İnsanlar ya da koşullar kendisini güvende hissettirdiği zamanlar takınabildiği bu güven ve bağımsızlık havasına aşınaydım. Bunu oteldeki genç adam yapmış olmalıydı. "Çabuk içeri giririm. Niye burda duruyoruz?" Öylesine konuşuyordu, durumda alışılmışın dışında birşey yokmuş gibi yaparak, geri dönüşüm planlanmış ve beklenmekteymiş gibi davranıyordu. Geçirdiğim bunca şeyden sonra, rahatsız ediciydi bu. Kendimi küçük hissetmemin amaçlandığını biliyordum.

Öne düşüp kapısına doğru yol gösterdi, kibar bir jestle beni içeri buyur etti. Küçük oda çıplak ve soğuktu, eski model bir yağlı ısıtıcı soğuğu ancak kırıyordu. Ama herşey temiz ve tertipliydi, sevecen bir ilgi gösterildiğini anladım, kumsaldan toplanmış tahta parçalarından yapılmış süsler ve kabuklar vardı. "Maalesef çok konforlu değil; senin standardına göre düşük." Benimle alay etmeye çalışıyordu. Hiçbir şey demedim. Ceketini çözüp kapüşonu geri attı, serbest kalan saçlarını savurdu. Saçı uzamıştı, canlılıkla parlıyor, ışıldıyordu. Ceketin altına daha önce görmediğim, besbelli ısımarlama yapılmış, pahalı görünümlü gri bir tayyör giymişti. Demek ki para sıkıntısı çekmemişti. Onu çekici ve iyi giyimli görmek nedense sıkıntımı arttırdı.

Sohbet eden geleneksel bir ev sahibesi gibi "Sağda solda bu kadar gezdikten sonra insanın kendine ait bir yeri olması hoş," dedi. Uzun uzun ona baktım. Onu bulmak için bunca ölümler, tehlikeler

ve güçlüklerden geçerek bunca yoldan gelmişim: şimdi nihayet ona ulaşmıştım; ve o benimle bir yabancı gibi konuşuyordu. Bu kadarı çok fazlaydı. Kendimi incinmiş ve gücenmiş hissettim. Hazırlıksız pozları ve varışımı öneminden yoksun etme kararlığı karşısında çileden çıkmış, hiddetle konuştum: "Niye bu tavrı takınıyorsun? Bütün bu yolu bana rasgele bir misafir gibi davranılsın diye gelmedim."

"Senin için kırmızı halı mı sermemi bekliyordun?" Bu zayıf, düşüncesiz karşılık saldırgan geliyordu kulağa. Öfkeleniyordum, kendimi daha fazla kontrol edemeyeceğimi biliyordum. Hâlâ maskaralığı sürdürerek, aynı yapay tonla ne yapmakta olduğumu sorduğu zaman, soğukça cevap verdim: "Tanıdığın biriyle beraberim," aynı anda uzun, sert, anlamlı bir bakışla baktım ona. Hemen anladı, yapmacık tavırlarını bıraktı ve kaygı belirtileri gösterdi. "Seni ilk gördüğümde... sandım ki sen... o... o geldi diye korktum." "Her an burda olabilir. Sana bunu söylemeye geldim. Seni uyarmaya, başka planların varsa, seni geri almaya niyetli diye-" Sözümü kesti, "Hayır, hayır - asla!" başını öyle gayretle salladı ki saçları püskürtü gibi bir parıltıyla uçtu. "O zaman hemen gitmelisin. O gelmeden."

"Burdan gitmek mi?" Dayanılmaz birşeydi. Keder içinde, kurduğu yuvanın dört bir yanına bakındı. Deniz kabukları rahatlatıyordu, küçük oda öyle güven verici, öyle emniyetliydi, dünyada benim diyebildiği tek yer. "Ama neden? Beni bulamaz ki..." Dalgın, yalvaran sesi bana dokunmadı, benim sesim hoşgörüsüz, soğuktu hâlâ. "Neden olmasın? *Ben* buldum." "Evet, ama sen biliyordun..." Kuşkuyla bana baktı, ben güvenilmezdim. "Ona söylemedin, değil mi?" "Tabii ki hayır. *Benimle* gelmeni istiyorum ben."

Birdenbire güveni yenilendi, önceki küçük düşürücü davranışına geri döndü, bana alaycı bir bakış attı. "*Seninle* mi? Yo, hayır! Bütün *bunları* kesinlikle bir daha yaşamamız gerekmiyor!" İstihza ya girişerek, büyük gözlerini yuvarladı, tavana çevirdi. Kasıtlı bir aşağılamaydı bu. Bozulmuşum. Küçümseyici ses tonu ona ulaşmak için gösterdiğim ümitsiz çabaları alçaltıyor, katlandığım herşeyi gülünçleştiriyordu. Hiddetli bir öfkeyle birdenbire, kabaca tuttum onu, şiddetle silkeledim. "Kesecek misin şunu! Dayanamıyorum artık! Kes artık şu lanet aşağılamayı! Ben senin uğruna cehennemden geçtim, iğrenç şartlarda binlerce mil yol aldım, akla gelmedik tehlikelere atıldım, nerdeyse kendimi öldürtüyordum. Ve senden en ufak bir takdir belirtisi yok... bunun sonunda tek te-

şekkür sözü yok... şu sıradan nezaketi bile göstermiyorsun bana... bütün elime geçen ucuz bir hakaret... Ne güzel minnettarlık! Ne güzel davranış!" Dili tutulmuş gibi bana bakıyordu, gözleri tamamen siyah gözbebeği idi. Öfkem biraz olsun azalmıyordu. "Şimdi bile özür dileyecek kibarlığın yok!"

Hâlâ öfkeli, ona sövüp saymaya devam ettim, dayanılmaz, küstah, terbiyesiz kaba dedim ona. "İlerde hiç değilse senin için birşey yapan insanlara teşekkür edecek kadar medeni olabilirsin, onlara gülerek aptal kibirli kabalığını göstereceğine!" Yıkılmış, dil-siz görünüyordu; önümde, başı eğik, sessiz duruyordu, hepsi de kaybolmuş güvenin işaretleri. Son bir iki anda içine kapanık, korkmuş, mutsuz, yetişkin saptırmalarıyla bozulmuş bir çocuk olmuştu.

Boynunun dibindeki bir atma gözüme çarptı, derinin altında birşey kurtulmaya uğraşır gibi hızla atıyordu. Korktuğu başka zamanlarda da buna dikkat etmişim. Şimdi de alışılmış etkisini yaptı üzerimde. Hafifçe konuştum: "Ne aptalmışım ki seni merak ettim. Herhalde ben gider gitmez erkek arkadaşına taşındın." Hızla bana baktı, endişeli, kekeleydi: "Ne demek istiyorsun?" "Ah, anlamazdan gelme - çok iğrenç!" Sesim saldırgan çıkıyordu, gittikçe yükseldi, yükseldi. "Bu evin sahibini diyorum tabii. Beraber yaşadığın herif. Ben geldiğimde verandada beklediğin kişi." Bağırığımı duyabiliyordum. Gürültü onu dehşete düşürdü. Titremeye başlamıştı, ağzı da seğiriyordu. "Ben onu *beklemiyordum* ki-" Ne yaptığımı gördü, birden durdu. "Kapıyı kilitleme..." Kilitlemişim bile. Herşey demire, buza, sert, soğuk, yakıcı sabırsızlığa dönüşmüştü. Omuzlarını kavradım, kendime çektim onu. Direndi, bağırды, "Benden uzak dur!" tekmeledi, çırpındı, eli birden uzandı, zarif kanat biçimli kabuklardan yapılmış bir kâseyi yerinden aldı, döşemede parçalandı kâse: ayaklarımız kabukları ezip gökkuşağı tozuna çevirdi. Onu eğilmeye zorladım, kan lekeli tuniğin altına sıkıştırdım, üniforma kemerinin keskin tokası kolunu yakaladı. Yumuşak beyaz ette boncuklanan kan... ağızımda kanın demir tadı...

Kımıldamadan, yüzünü duvara dönüp benden uzak durarak, sessizce yatıyordu. Belki de yüzünü göremediğim için, tanımadığım biri gibi görünüyordu. Onun için hiç ama hiçbir şey hissetmiyordum, bütün duygular bırakmıştı beni. Artık dayanamadığımı söyledim, hakikat buydu. Devam edemezdim; çok alçaltıcı, çok acı vericiydi. Geçmişte onunla işimi bitirmek istemişim, ama bunu yapacak gücüm olmamıştı, Şimdi o an gelmişti. Kalkıp gitmek, bü-

tün bu sefil işi bitirmek zamanıydı. Çok uzun zaman devam etmeye bırakmıştım bu işi, hep acılı ve ödüksüz olmuştu. Ben ayağa kalkarken o kıvıldamadı. Hiçbirimiz tek söz etmedik. Tesadüfen aynı odada bulunan iki yabancı gibiydik. Düşünmüyordum. Bütün istediğim arabaya binip sürmek, sürmekti, bütün bunları unutabileceğim çok uzak bir yere varana kadar. Ona bakmadan ve konuşmadan odayı terkettim, ve dışarı çıkıp arktik soğuğa girdim. .

Dışarda hava bayağı kararmıştı. Gözlerim siyahlığa alışsın diye verandada durakladım. Kar, yağdıkça yavaş yavaş görünür hale geliyordu, fosfor gibi bir çeşit soluk ışıltı. Düzensiz patlamalar halinde rüzgârın derin kükremesi geliyordu, kar taneleri her yönde deli gibi dönüp duruyor, geceyi hayaletimsi bir kaosla dolduruyordu. Aynı hummalı düzensizliği kendimde, ordan oraya amaçsız saldırışım da hissediyor gibiydim. Çılgınca dans eden kar taneleri hayatın bütününü temsil ediyordu. Onun görüntüsü, gümüş saçlar dalgalanarak, uçup gidiyor, vahşi karışıklıkta hemen silinip süpürülüyordu. Dansın heyecanında, güçlülere ve kurbanları ayırmak imkânsızdı. Zaten, bütün dansçıların hiçbir kıyısında dönüp durduğu, bir ölüm dansında farklılıkların önemi yoktu.

İnfaza doğru gittiğim duygusuna alışmıştım. Uzaktaki birşeydi, aşına olduğum bir düşünceydi. Şimdi birden üstüme sıcıyordu, dirseğimin dibinde duruyordu, artık bir düşünce değil, bir gerçeklik, tam da olmak üzere. Beni şoke ediyor, mide çukurumda fiziksel bir duyguya yol açıyordu. Geçmiş kaybolmuş ve hiç olmuştu; gelecek, yokoluşun kavranmaz hiçliğiydi. Bütün geriye kalan, "şimdi" denen durmaksızın büzülen zaman parçasıydı.

Aşağıda gökkuşağı buzdan bir duvar okyanusun üzerinde, küre boyunca hareket ederken yukarda görmüş olduğum koyu mavi öğle ve geceyarısı göğünü hatırlıyordum. Dev gibi yükselen, ölü soğuğu yayan soluk yarlar, insanlığı bitirmeye gelen hayalet gibi intikamcılar. Buzun çevremizde kapanmakta olduğunu biliyordum, gözlerim hareket eden uğursuz duvarı görmüştü. Her an daha da yaklaştığını, bütün hayat tükenene kadar da devam edeceğini biliyordum.

Arkamda, odada bıraktığım kızı düşünüyordum, bir çocuk, toy, camdan bir kız. O görmemişti, anlamıyordu. Mahkûm olduğunu biliyordu, ama kaderinin mahiyetini, ya da ona nasıl karşı duracağını bilmiyordu. Kimse ona tek başına ayakta durmasını öğretmemişti. Otelcinin oğlu özellikle güvenilir ve koruyucu biri izlenimi bırakmamıştı bende, daha çok güçsüz, yetersiz bir tip, ayrıca

sakat. Kriz geldiği zaman kıza bakacağına güvenmiyordum. Kızı görüyordum, savunmasız ve dehşet içinde, çöken buzdan dağların ortasında; yukarda çatırtılar ve fırtına, onun güçsüz dokunaklı çılgınlıklarını duyuyordum. Bildiğimi bilerek, onu yalnız ve yardımsız bırakamazdım. Çok acı çekecekti.

İçeri döndüm. Kımıldamamış gibiydi, ben odaya girdiğimde etrafa bakındığı halde, birden tekrar döndü. Ağlıyor ve yüzünü görmemi istemiyordu. Yatağa yaklaştım, ona dokunmadan orda dikildim. Dokunaklı, üşümüş görünüyordu, titriyordu, derisi bazı deniz kabuklarıyla aynı soluk mor renkteydi. Onu incitmek çok kolaydı. Sakince konuştum: "Sana birşey sormalıyım. Kaç adamla yattığın umurunda değil — bunu sormayacağım. Ama beni neden tam da şimdi bu kadar aşağıladığını bilmeliyim. Neden geldiğinden beri beni rezil etmeye çalışıyorsun?" Etrafına bakılmıyordu, cevap vermeyeceğini sandım; ama sonra, sözcüklerin arasında uzun boşluklarla, açıkladı: "Hıncımı.. almak... istiyordum..." İtiraz ettim: "Ama ne için? Buraya henüz gelmişim. Sana birşey yapmamıştım ki."

"Biliyordum..." Gözyaşları arasında konuşan, suçlayan sesi yakalayabilmek için üzerine eğilmek zorunda kaldım. "Ne zaman seni görsem, bana eziyet edeceğini biliyorum hep... beni kullanacağını... bana bir çeşit köle gibi davranacağını... hemen olmazsa, bir iki saat içinde, ya da ertesi gün... muhakkak yapıyorsun... hep yapıyorsun..." Şaşırmış, nerdeyse şoke olmuşum. Sözcükler daha çok görmemeyi tercih ettiğim bir yanımı ortaya koyuyordu. Aceleyle başka bir soru sordum. "Verandada *kimi* bekliyordun, oteldeki adam değilse eğer?" Bir kere daha hiç beklenmedik bir cevap rahatımı bozdu. "Seni... arabayı duydum... sandım ki... merak ettim..." Bu sefer afallamıştım, kuşkuluydum. "Ama bunun doğru olması mümkün değil — bu dediğinden sonra olamaz. Ayrıca geldiğimi bilmiyordun. Buna inanmam."

Deli gibi geri döndü, dik oturdu, solgun saç kütesini geri savurdu, çizgileri gözyaşlarında çözülmüş, gözler çürümüş gibi siyah, harap kurban yüzünü gösterdi. "Bu *doğru*, sana söylüyorum, inansan da inanmasan da! Neden bilmiyorum... sen hep çok korkunçsun bana karşı... Sadece hep seni beklediğimi biliyorum... geri dönüp dönmeyeceğini merak ettiğimi. Sen hiç haber göndermedin... ama ben her zaman bekledim seni... başkaları giderken burda kaldım beni bulabilmen için..." Hıçkırma hıçkırma doğruyu söyleyen ümitsiz bir çocuk gibi görünüyordu. Ama söylediği öylesine ina-

nılmazdı ki tekrar "Bu imkânsız — doğru olamaz," dedim. Yüzü katıldı, gözyaşlarıyla boğulan bir sesle soluk soluğa konuştu: "Yeterince yapmadın mı henüz? Beni ezmeyi hiç bırakamaz mısınız?"

Birden utandığımı hissettim, mırıldandım: "Afedersin..." Geçmiş sözleri ve eylemleri bir şekilde yok edebilseydim keşke. Kendini yeniden aşağı atmıştı, yüzünün üstüne. Ne diyeceğimi bilemeden, ayakta durmuş ona bakıyordum. Durum sözcüklerin ötesine geçmiş görünüyordu. Sonunda "Sadece bu soruları sormak için geri gelmedim, biliyorsun,"dan daha iyi birşey düşünemedim. Hiç cevap gelmedi. Beni duyduğundan bile emin değildim. Ayakta bekledim, bu arada hıçkırıkları yavaş yavaş kaybordu. Sessizlikte, boynundaki atmayı seyrediyordum, hâlâ hızla atıyordu, şimdi elimi uzattım, bir parmağın ucuyla o noktaya hafifçe dokundum, sonra eli düşmeye bıraktım. Beyaz atlas gibi bir deri, ayışığı renginde saçlar...

Tek söz etmeden başını yavaşça bana doğru çevirdi; ışıldayan saçların arasından ağzı göründü, sonra ıslak parlak gözleri, uzun kirpiklerin arasında parıldayan. Ağlamayı kesmişti şimdi; ama aralıklarla bir ürperti, sessiz bir soluma, nefes alışını kesiyordu, içten bir hıçkırık gibi. Birşey demiyordu. Ben bekliyordum. Saniyeler geçiyordu. Artık bekleyemez hale geldiğimde, yumuşak bir sesle sordum: "Benimle geliyor musun? Seni artık ezmeyeceğime söz veriyorum." Cevap vermedi, bu yüzden bir an sonra sormaya mecbur oldum: "Yoksa gitmemi mi istersin?" Sertçe dimdik oturdu, şaşkın bir hareket yaptı, ama hâlâ konuşmuyordu. Tekrar bekledim: denemek için ellerimi uzattım; bir başka uzun sessizlikte, sonu gelmez bekleyişte yaşadım. Sonunda bana ellerini verdi. Onları öptüm, saçlarını öptüm, onu yataktan kaldırdım.

O hazırlanırken, uzun uzun kara bakarak, pencerenin önünde durdum. Denizi geçerek yaklaşan meşum buz-duvarı gördüğümü, ve onun sonunda bizi ve geri kalan herşeyi mutlaka yok edeceğini, ona anlatmamın gerekip gerekmediğini merak ediyordum. Ama düşüncelerim karışmış ve sonuçsuzdu, bir karar veremedim.

Hazır olduğunu söyledi, sonra da kapıya gitti; dönüp odaya bakarak, orda durdu. Psikolojik olarak berelenmiş yüzünü, aşırı incinirliğini, söylenmemiş korkularını görüyordum. Bu küçük oda tek dostça tanıdık yer. Dışardaki herşey dehşete düşürecek kadar yabancı. Kocaman yabancı gece, kar, mahveden soğuk, tehdit eden bilinmeyen gelecek. Gözleri bana döndü, yüzümü aradı: ağır, kuşkulanan, sitemli bakış, aynı anda suçlayan ve sorgulayan. Çok ra-

hatsız eden başka bir etken de bendim: bana güvenmek için kesinlikle hiçbir sebebi yoktu. Ona gülümsedim, eline dokundum. Dudakları, farklı koşullarda bir gülümseme olabilecek şekilde, hafifçe kıtıldı.

Birlikte dışarı çıkıp karın saldırısının içine daldık, kaçışan hayaletler gibi dönen beyazın içinde kaçıyorduk. Karın donuk fosfor parıltısından başka ışık olmaksızın, patikayı tutturmak zordu. Arkamızdaki rüzgârla bile, yürümek güç bir işti. Arabaya olan uzaklık düşündüğümünden daha fazla görünüyordu. Ona yol göstermek ve yol boyu yardım etmek için kolunu tutuyordum. Sendelediğinde kolumu ona sarıyor, onu sağlıyor, sıkıca tutuyordum. Kalın yün ceketin altında buz kadar soğuktu, ağır eldivenlerimden ellerini donmuş gibi hissediyordum. Ovarak biraz ısıtmaya çalıştım onları, bir an üstüme eğildi, yüzü bir aytaşı, karanlıkta ıslık ıslık, kirpikleri karla beyaz. Yorgundu, yeniden yürümeye başlamak için gösterdiği çabayı seziyordum. Onu yüreklendirdim, övdüm, kolumu belinin çevresinde tuttum, onu kaldırdım ve yolun son bölümünde taşıdım.

Arabaya girdiğimiz zaman, başka birşey yapmadan önce kaloriferi çalıştırdım. Bir dakikadan daha az bir zamanda içersi ısındı, ama o gevşemedi, yanımda sessiz ve gergin oturuyordu. Şüpheli bir yan bakışı yakaladığımda, kendimi haklı olarak suçlanmış hissettim. Ona davranış şeklimden sonra, hak ettiğim tek şey şüpheydi. Şefkate yeni bir zevki henüz keşfetmiş olduğumu bilemezdi. Aç olup olmadığını sordum; başını salladı. Yiyecek paketinden biraz çikolata çıkardım, ona tuttum. Siviller uzun zamandır çikolata bulamıyordu. Bu markayı sevdiğini hatırlıyordum. Çikolataya kuşkuyla baktı, reddedecek gibiydi, sonra birden gevşedi, onu aldı, çekingen ve dokunaklı bir gülümsemeyle bana teşekkür etti. Ona karşı nazik olmak için neden bunca zaman, nerdeyse çok geç olana kadar, beklediğimi merak ediyordum. Ona nihai kaderimiz hakkında, ya da gittikçe daha yakına, daha yakına gelen buzduvar hakkında birşey demedim. Onun yerine, buzun ekvatora varmadan önce hareketini durduracağını söyledim; emniyette olacağımız bir yer bulacağımızı söyledim. Bunun uzak ihtimal olduğunu düşünmüyordum, onun inanıp inanmadığını bilmiyordum. Son nasıl gelirse gelsin, beraber olacaktık; onun için bunu hiç değilse çabuk ve kolay hale getirebilirdim.

Buzsu gecede büyük arabayı sürerken nerdeyse mutluydum. Özlemiş ve kaybetmiş olduğum o öteki dünya için üzülüyör-

dum. Benim dünyam şimdi kar ve buz içinde sona eriyordu, geride kalan hiçbir şey yoktu. İnsan hayatı bitmişti, astronotlar yeralında, tonlarca buzla gömülmüş, bilginler kendi felaketleri tarafından silinmiş. İkimiz canlı olduğumuz ve tipide birlikte yarıştığımız için, kendimi neşelenmiş hissediyordum.

Dışarıyı görmek gittikçe daha da zorlaşıyordu. Don-çiçekler, ön camdan temizlenir temizlenmez daha mat desenler halinde yenden oluşuyorlardı, ben onların arasından yağın kardan başka birşey göremez hale gelene kadar; durmaksızın hiçbir yerden hiçbir yere çullanarak geçen, hayaletimsi kuşlar gibi kar tanelerinden bir sonsuzluk.

Dünya çoktan bir sona varmış gibiydi. Sorun değildi. Araba bizim dünyamız olmuştu; küçük, parlak, ısınmış bir oda; engin, duygusuz, donan evrendeki yuvamız. Vücutlarımızın ürettiği sıcaklığı korumak için birbirimize yakın duruyorduk. Artık gergin ya da şüpheli görünmüyordu, omzuma yaslanmıştı.

Müthiş soğuk bir buz ve ölüm dünyası hep bildiğimiz yaşayan dünyanın yerini almıştı. Dışarda sadece öldürücü soğuk, bir buz çağının donmuş boşluğu, mineral kristallerine indirgenmiş hayat vardı; ama burda, aydınlatılmış odamızda, güvende ve sıcaktık. Yüzüne baktım, yüzü gülümsüyordu, sıkıntısızdı; şimdi orda korku da keder de göremiyordum. Gülümsedi ve daha yanaştı, yuvamızda benimle olmaktan memnun.

Kaçarcasına, sanki kaçabilirmişiz gibi yaparak, hızla sürüyordum. Buzdan, bizi kaplayan sürekli-azalan zaman artığından hiç kaçış olmadığını bildiğim halde. Dakikalardan alabildiğine yararlanıyordum. Tebessümler ve dakikalar uçup geçiyordu. Cebimdeki silahın ağırlığı güven vericiydi.

Geçen yüzyılda, yükselen sanayi toplumu yeni bir yazar türü yaratmıştı: İçinde yaşadığı çağın ve egemen toplumsal hayat anlayışının kalıplarıyla uzlaşamayan “lânetlenmiş” yazarlar.

Yirminci yüzyıl bu kategoride yer alan sancılı, uzlaşmaz, çetin ceviz figürler ekledi tabloya.

“Kafka'nın kızkardeşi” olarak anılan Anna Kavan, trajikle buluşan hayatı, ödün vermeyen edebiyatı ile bu çizginin en karakteristik temsilcilerinden biri sayılır.

“Buz”, yazarın dilimize ilk kez çevrilen başyapıtıdır.

ISBN 975-363-198-7

9 789753 631983